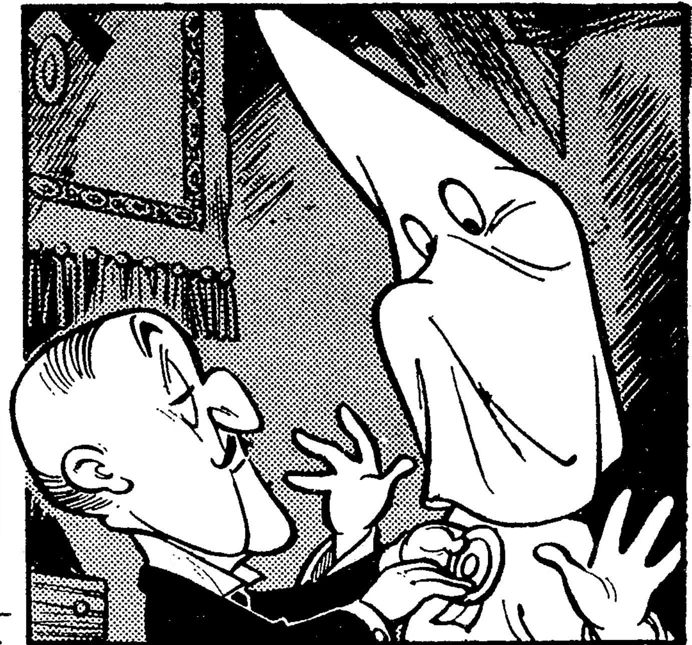
TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

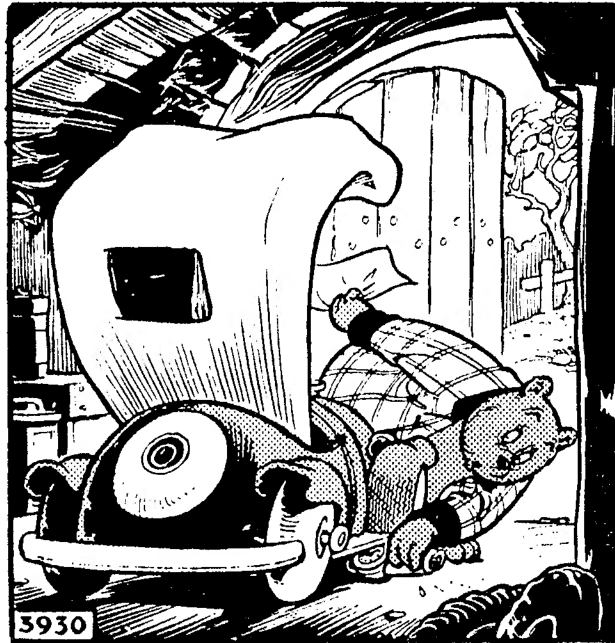
3929 Zoals de oplettende lezertjes op school geleerd zullen hebben is de revolutie voorbij; het grauw heeft gewonnen. Niet langer wordt een heer in een draagstoel voortbewogen door het gewone volk. Zelfs rijdt hij niet meer in een koets als een juweel in een gewatteerd glazen doosje. Voorbij is de tijd, dat het gemeen zich in de modder naast de weg schaarde, de morsige hoeden lichtend wanneer hij in zijn heerlijkheid passeerde.

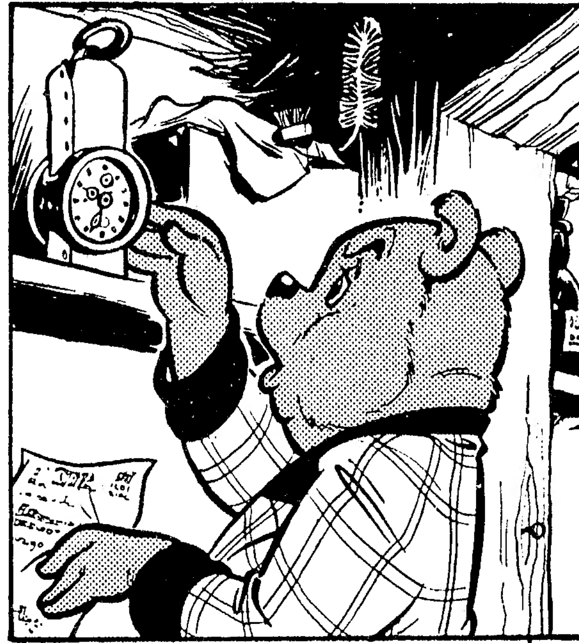
Vandaag de dag rijdt het janhagel zelf in flodderige blikken voertuigen rond; het bouwt zijn winderig gemetselde stulpen hoger dan de kastelen en het is in rechten zelfs gelijk gesteld aan hooggeborenen.
Zoiets gebeurt natuurlijk niet ongestraft en het zal niemand verbazen, dat er in het diepste geheim een genootschap gesticht is, dat de naam Beweging der Opstandige Heren (B.O.H.) draagt.
„Heren aller landen, verenigt u!" is zijn leus. „Laat niets van deze gepeupelmaatschappij overeind. Rood gaat de zonder onder! De nacht van de Revolutie der Heren is aangebroken!"
Op bovenstaande afbeelding nu valt een vergadering van dit genootschap waar te nemen. De leden zijn gemaskerd en zij kennen elkanders namen niet, zij zijn slechts herkenbaar aan een rozet waaraan een lintje hangt. De enige figuur, die zich onverhuld aan de lezer toont, is de contactheer A. de Leraar, die toezicht moet houden op de verrichtingen der aspirantleden. Want om als lid te worden toegelaten moet men strenge en vaak schokkende proeven ondergaan.
Men ziet hem hier een rozet op de pij van zo'n a-lid prikken. „Heden vangt uw proeftijd aan," zo spreekt hij. „De ogen van de B.O.H. zijn op u gevestigd; doet uw best! Het genootschap heeft thans de eer u de uitvoeringen van plan B. op te dragen".
Wat nu plan B. is, zal het vervolg van deze geschiedenis ons leren....

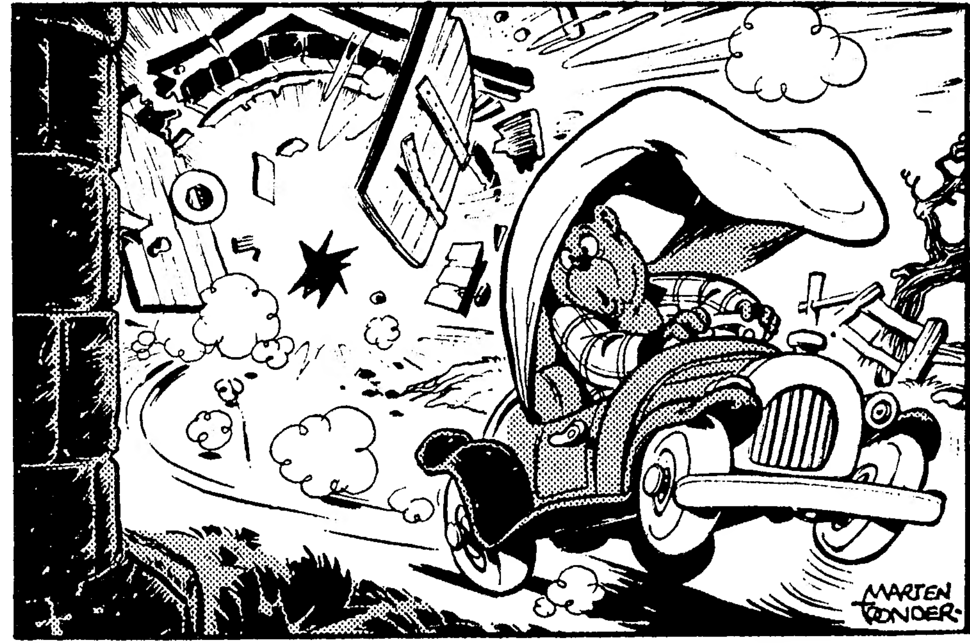
921027

TOM POES EN DE HERENOPSTAND.

Door Marten Toonder

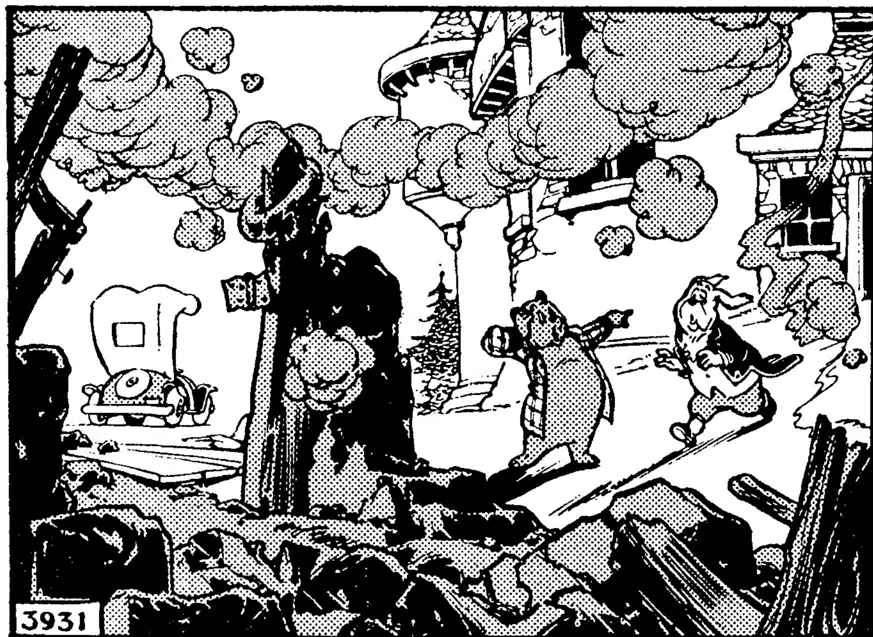

3930 Op een dag ontving heer Bommel een aanslagbiljet van de directe belastingen.
Een enkele blik op het biljet overtuigde hem er van dat het bedrag, dat hij moest betalen te hoog was. En omdat hij over deze misselijke streek geen gras wilde laten groeien, spoedde hij zich naar de garage.

"Wat verbeeldt die Dorknoper zich wel?" zo mompelde hij toornig. "Hij meent zeker, dat geld voor een heer geen rol speelt. Maar er zijn grenzen, ik zal de vlegel eens ongezouten op zijn plaats zetten."
Zo sprekende wilde hij de Oude Schicht bestijgen; doch nu werd zijn aandacht getrokken door een tikkend geluid, dat van onder het voertuig opsteeg. Met enige moeite bukte hij zich en tastte tussen de wielen rond totdat zijn hand een vreemd voorwerp ontmoette.
Het bleek een uurwerk te zijn.
"Wat is dit voor een rare wekker?" vroeg heer Bommel zich af. "En hoe komt Joost er bij om dat ding hier op de grond te laten slingeren? Ik moet hem toch eens over zijn slordigheid onderhouden!"
Maar omdat men niet alles tegelijk kan doen en daar een heer met een te hoog aanslagbiljet toch al zorgen genoeg heeft, zette hij het lelijke klokje zo lang op een plank. Daarop klom hij achter het stuurwiel, startte de motor en reed naar buiten.
Doch nauwelijks had hij het tuinpad bereikt of achter hem vloog met een dreunende knal de garage de lucht in...

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

3931 Heer Bommel liet zich versuft uit de Oude Schicht glijden en staarde naar de ruïne achter hem. Van de eens zo knappe garage was niets meer over dan een rokende puinhoop die vormloos in het licht van de ochtendzon lag. Terwijl hij daar beklemd stond te kijken kwam Joost uit de keuken snellen.

"Heer Olivier!" riep de trouwe bediende uit. "Er is toch niets gepasseerd met uw welnemen? Hebt u zich pijn gedaan?"
"N-nee, ik geloof het niet," stamelde heer Ollie. "M-maar het scheelde maar een haar. Vlug Joost! Haal water!"
De knecht wendde zich verschrikt om en draafde terug naar de keuken om aan dit bevel te gehoorzamen. Doch voordat hij het huis bereikt had klonk er in het inwendige een doffe knal — en voor zijn ogen stortte de achtergevel gedeeltelijk in, zijn kookgerei onder stof en puin bedekkend.
Heer Ollie sloeg het gebeuren ongelovig gade.
"W-wat gebeurt er toch?" zo riep hij handenwringend uit. "Er is iets vre-vreselijks aan de hand!"
"Alles explodeert, als ik zo vrij mag zijn," sprak Joost, die geheel berookt op het gazon zat. "Het is niet zonder gevaar, heer Olivier. Wanneer ik niet naar buiten gegaan was, zou ik binnen geweest zijn, wanneer u mij toestaat. En dan zou ik mij ernstig bezeerd hebben."
"'Denk toch niet altijd aan jezelf!" riep heer Bommel toornig. "Terwijl het huis van mijn voorvaderen in stof uiteen valt zit je daar te klagen!" Ach, waarom moet een heer toch altijd alles zelf doen? Wat moet ik doen, bedoel ik? Doe dan toch wat, als je begrijpt, wat ik bedoel!"
De trouwe bediende krabbelde overeind en wierp een schuwe blik om zich heen.
"Er is hier iets geheimzinnigs aan de hand, als ik mij zo mag uitdrukken," prevelde hij.

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

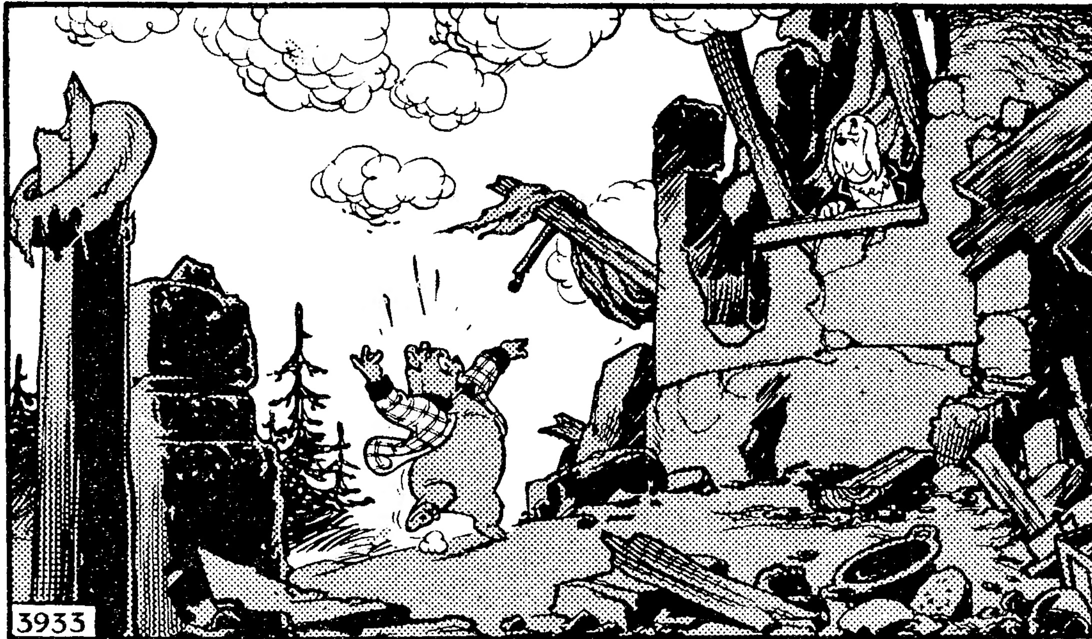

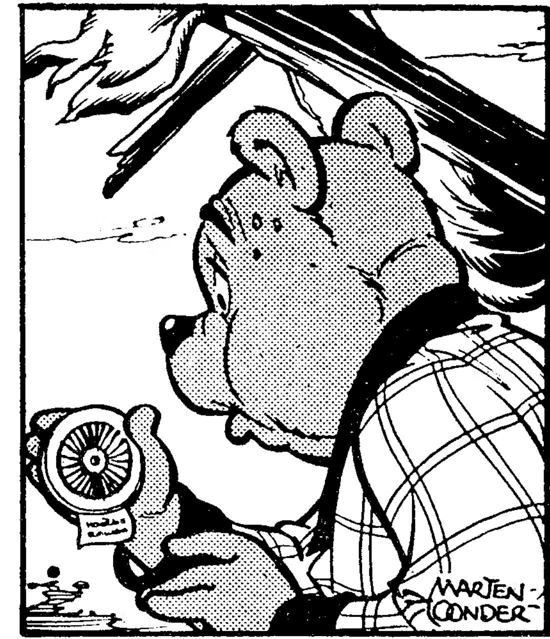
3932 "Doe dan toch wat!" riep Heer Bommel driftig. "Zie je niet, dat alles springt? Er staat te veel druk op de electrische leiding. Vlug! Bel een gasfitter op!"
Joost wierp een gejaagde blik op de rokende puinhopen en verdween toen op een sukkeldrafje om een hoek van het gebouw.
Heer Ollie volgde hem geheel van streek.
"Wat een ongeluksdag," prevelde hij met bleke lippen. "Eerst een aanslagbiljet van de belasting en daarna valt alles om mij heen in puin. Z-zou dit het einde van een Bommel zijn? Het is meer dan een heer verdragen kan, als men begrijpt wat ik bedoel. Ik voel, dat ik aan het einde van mijn krachten ben..."
Op dat moment klonk er een nieuwe ontploffing, nu ergens uit het inwendige van Bommelstein. De luchtdruk wierp de getroffen eigenaar achterover op het grasveld - en daar bleef hij zitten.
"Het einde van mijn krachten..." herhaalde hij wezenloos. "Iets aan de electrische leiding — en Joost heeft natuurlijk te driftig opgebeld. Ik moet ook alles zelf doen..."
Op dat moment boog de knecht zich in haveloze toestand uit het venster van de bibliotheek. Het was duidelijk, dat ook hij aan het einde van zijn krachten was, doch als geoefend bediende wist hij zich te beheersen.
"Excuseer, heer Olivier," sprak hij in doffe berusting, "uw indianenboeken zijn zo juist in de lucht gevlogen, met uw welnemen. En, wanneer ik zo vrij mag zijn, dit lijkt op een aanslag!"

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

3933 Toen heer Bommels kasteel aan alle kanten om hem heen in puin viel greep dat de eigenaar sterk aan, dat valt te begrijpen. Het onbetekenende gelaat dat de bediende Joost daarop uit de ruïnes stak was dan ook meer dan hij verdragen kon.

"Wat hang je daar?" riep hij opspringend uit. "Moet ik dan alles alleen doen? Doe toch wat!"

"Excuseer, heer Olivier", sprak de knecht op klagende toon. "Mijn taak is te zwaar. Bij het ontploffen van uw indianenboeken ben ik aan de slaap getroffen door Winnetou's testament, met uw welnemen! En ook is mijn kostuum ernstig beschadigd. Ik ben dan ook zo vrij..."

"Schei uit met je geklaag!" riep heer Ollie vertoornd. "Je moest je schamen met je zelfzuchtige gedachten. Vooruit, zorg dat dat de boel wordt opgeruimd! Ontbied een glazenwasser en een metselaar en laat me hier niet tussen de rommel staan!"

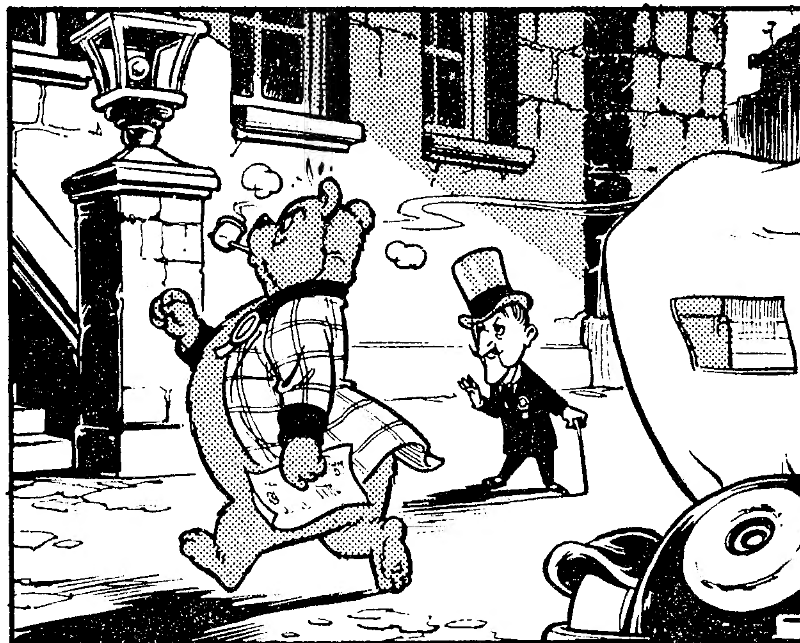
Joost trok zich mompelend terug in de bouwval en zodoende ontging het hem, dat zijn meester plotseling naar zijn voet greep en een kreet uitstiet. Want al springende had hij in een scherp voorwerp getrapt — en dat doet pijn.

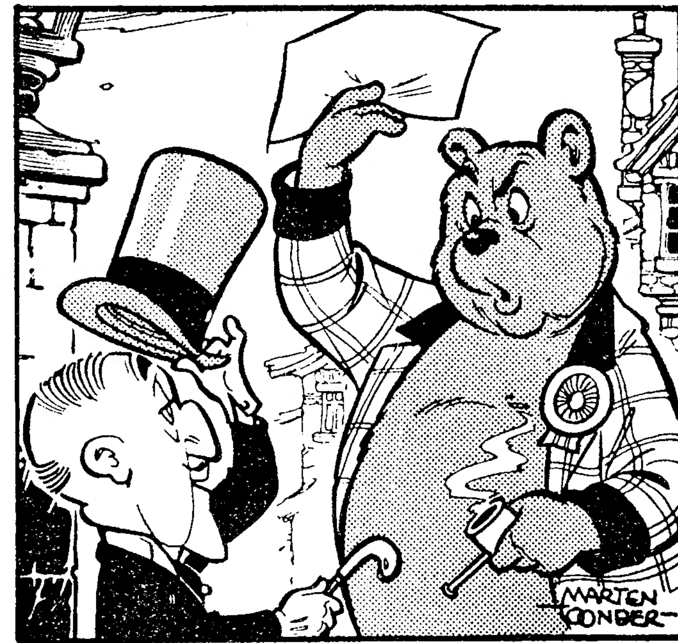
"Ook dat nog", prevelde heer Bommel, haast schreiend. "Mij wordt ook niets gespaard. Niet alleen dat mijn huis instort, maar nu heeft Joost ook nog zijn naaigerei op het gazon laten liggen. Ik heb in een naald getrapt!" Met bevende vingers trok hij het scherpe voorwerp uit zijn voetzool en staarde er met afschuw naar. Doch langzamerhand veranderde zijn gelaatsuitdrukking. Het was geen naald, doch een speld, waaraan een soort rozet hing, die met een klein lintje versierd was. Met fraaie gouden lettertjes was daarop te lezen: "Heren aller landen, verenigt u!"

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

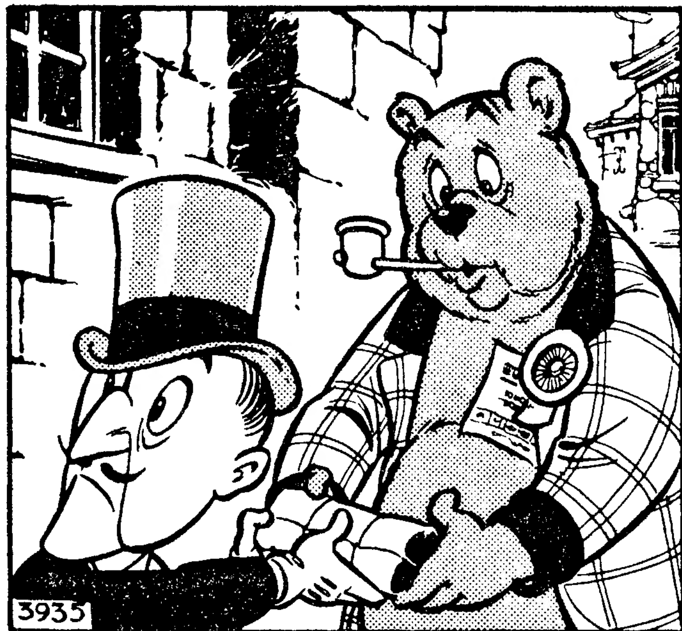

3934 Heer Ollie hield de rozet omhoog en las: "Heren aller landen, verenigt u.""Wat een toepasselijke spreuk", mompelde hij. En wat een aardig speldje. Het is toch prettig om te merken dat men als heer niet overal alleen voor staat".
Daarop bevestigde hij het voorwerp op zijn revers en wendde zijn gedeeltelijk ingestorte huis de rug toe. Want deze onverwachte vondst had hem nieuwe kracht gegeven en daarop besloot hij dan ook ons het herstel van Bommelstein aan Joost over te laten en om zelf naar de stad te gaan met het aanslagbiljet van de belasting.
"Het is een schande wat men tegenwoordig een heer aandoet", mompelde hij, terwijl hij in de Oude Schicht naar Hommeldam reed. "Men stuurt maar belastingbiljetten zonder er rekening mee te houden dat de hele wereld in puin uiteen valt. Maar ik zal die Dorknoper eens de waarheid gaan vertellen".
Met deze en dergelijke gedachten stuurde hij zijn voertuig tot voor het gemeentehuis en stapte uit. Met fiere tred liep hij op de ingang af — en passeerde zodoende een heer in wandelkostuum, die een blik op zijn rozet wierp en verrast de pas inhield.
"Een nieuw aspirant-lid!" prevelde deze. "Dat komt goed van pas".

Daarop haastte hij zich achter heer Bommel aan en hield hem staande. "En?" vroeg heer Ollie onthutst. Doch toen zag hij, dat de ander net zo'n speldje droeg als hij en dat gaf hem een warm gevoel.
"Ja", sprak hij, ik kom voor de aanslag. Het is een schande wat tegenwoordig een heer aandoet".

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

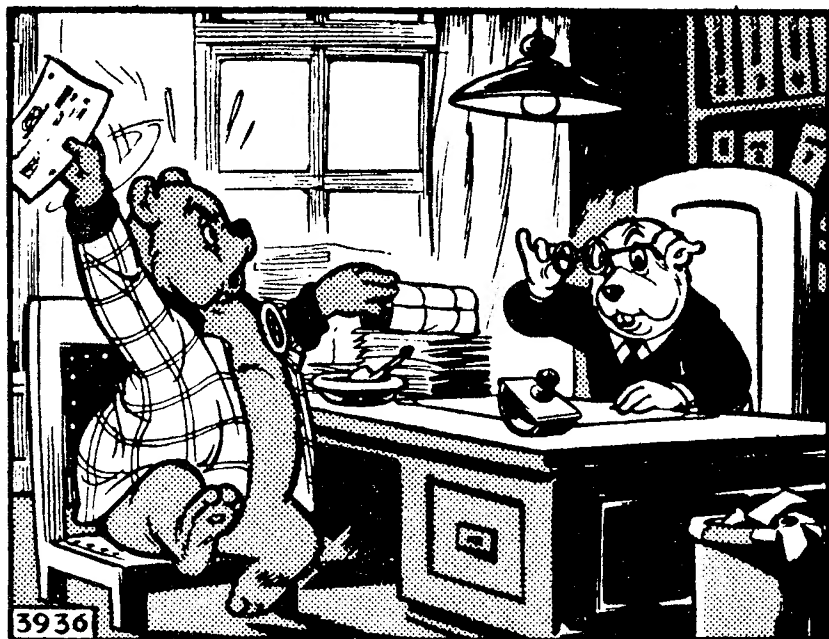

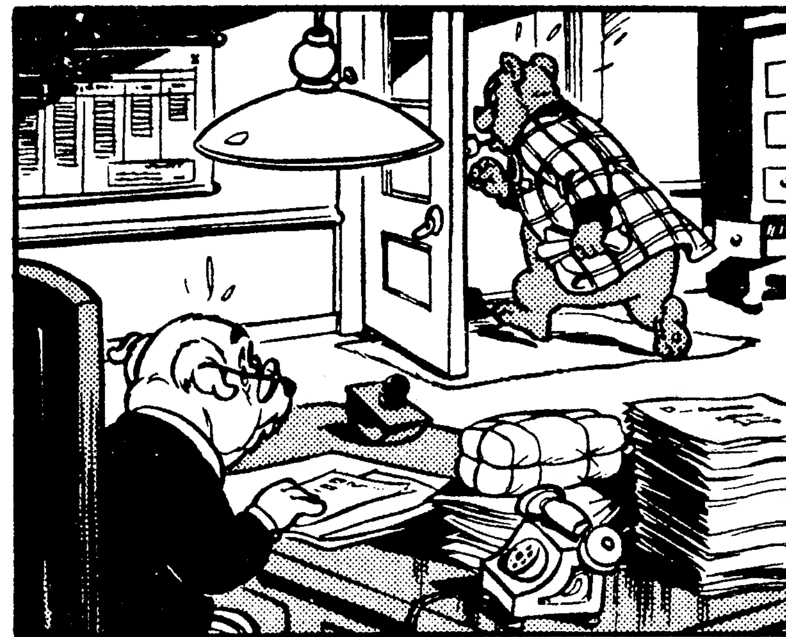
3935 De heer glimlachte dun.
"Doe uw best", sprak hij. "De ogen van de B.O.H. zijn op u gericht, Rood gaat de zon onder!"
"Ik!" vroeg heer Ollie beduusd. Hij kon de ander niet geheel volgen, maar de rozet stempelde hem tot een heer — en zoiets verplicht.
"Als de zon rood ondergaat komt er morgen mooi weer", zei hij daarom. "Dat zei mijn goede vader altijd en daar houd ik mij aan".
"Zeer juist", beaamde de onbekende. Hij keek met een snelle blik om zich heen en stopte heer Bommel een pakje in de handen. Daarop hief hij de rechterarm omnhoog, terwijl hij de linkerarm gebogen voor het vest bracht. "U weet wel", zei hij, weglopend.
Heer Olie keek hem onthutst na en wierp toen een blik op het pakje, dat zwaar aanvoelde.
"Een eigenaardig iemand", dacht hij. "De eeuwen zullen hem in het hoofd geslagen zijn. Ach ja, geen wonder: wij heren hebben het moeilijk — en niet iedereen heeft het sterke gestel van een Bommel. Maar wat moet ik met dit pak beginnen?"
Toen besloot hij om het op het politiebureau af te geven wanneer hij klaar zou zijn met zijn bezoek aan de belastingen en zodoende vergat hij het volkomen. Met fiere pas stapte hij het gemeentehuis binnen en zocht de kamer van de ambtenaar eerste klasse Dorknoper op.
Deze zat ijverig te schrijven, want het was de tijd, dat de aanslagen de deur uit moesten. Niemand weet hoe er in die periode gezwoegd en gedacht moet worden door de daartoe aangestelde beambten en hoe er vaak in stilte overgewerkt wordt.
Het was dan ook met grote tegenzin, dat de heer Dorknoper zijn pen neerlegde...

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

3936 De heer Dorknoper keek wat geprikkeld op van zijn werk. „U wenst?" vroeg hij kort. „Hebt u een afspraak?"

„Nee", zei heer Bommel. Hij trok een stoel bij en ging zitten. Daarop legde hij het pakje dat hem in zijn bewegingen belemmerde, op een stapel papieren, trok het aanslagbiljet uit zijn zak en vernam:

„Uw houding is stuitend, heer Dorknoper. Niet alleen dat uw begroeting van iemand van stand er geheel naast is, maar ook uw aanslag getuigt van een grove geest".

„U hebt dus geen afspraak", vervolgde de ambtenaar eerste klasse koel. „Dan raad ik u aan om schriftelijk een daartoe strekkend verzoekschrift in te dienen. Goede dag".

„Dat gaat zo maar niet!" riep heer Ollie rood. „U zit hier van mijn geld. Het spijt me, dat ik u daaraan herinneren moet, maar uw ongelikte houding brengt mij tot het uiterste. Als u niet oppast laat ik u ontslaan, als u begrijpt wat ik bedoel. En deze aanslag neem ik niet".

„Eventuele bezwaren kunt u in drievoud naar voren brengen", zei de ander vermoeid. „Hoewel ik u dat niet adviseer. Het blijkt zo dikwijls, dat onze aanslagen te laag zijn, meneer Bommel en wanneer ze dan nog eens haarfijn worden doorgenomen valt het nooit mee. Maar ja, als u er op staat... in drievoud, meneer Bommel; in drievoud!"

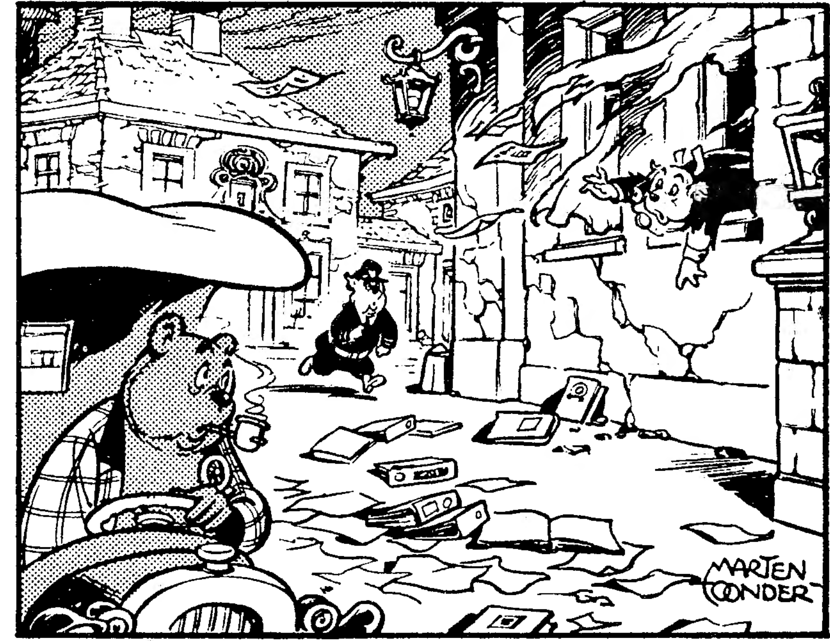
Heer Ollie stond op en verliet dreunend het vertrek. Zijn drift was zo groot, dat hij in het geheel niet meer aan het vreemde pakketje dacht, dat hij van de onbekende gekregen had...

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

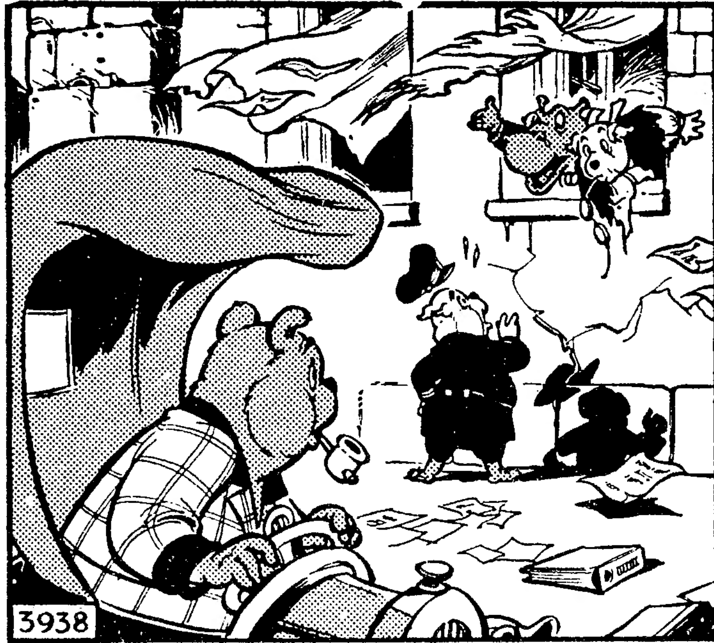

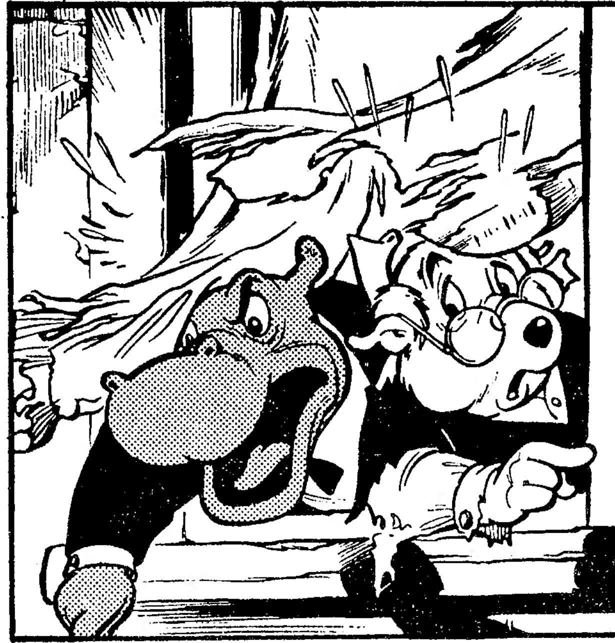
3937. Heer Bommel verliet het gemeentehuis met dreunende tred.
„Het is schokkend, wat hier gebeurt”, zo prevelde hij met witte lippen. „Niet alleen, dat de belastingen een heer verpletteren, maar men behandelt hem op de meest grove en stuitende wijze...”
Op dat moment greep er achter zijn rug een explosie plaats, zodat hij met grote kracht voorwaarts werd geslingerd, temidden van stenen en ander bouwmateriaal. In zittende houding kwam hij op het trottoir terecht waar hij gelegenheid had om zijn gedachten wat te ordenen.
„W-wat... watwastat?” stamelde hij tenslotte.
„Een ontploffing!” riep de burgemeester, die juist ter plaatse was. Hij snelde op het raadhuis toe, doch bij heer Ollie gekomen hield hij medelijdend de pas even in.
„Dit moest gebeuren”, verklaarde hij. „Ik was er steeds al bang voor. Om deze tijd moeten de belastingaanslagen de deur uit en dan wordt er onder hoogspanning gewerkt. Zodoende”. Hij draafde verder — en heer Bommel stond moeilijk op om zich naar de Oude Schicht te begeven.
„Het is treurig”, mompelde hij. „Een rovershol, dat is het! Men schrikt er zelfs niet voor terug om lieden van stand met grof geweld schrik aan te jagen. Maar zoiets kan niet duren; op een keer volgt de straf!”

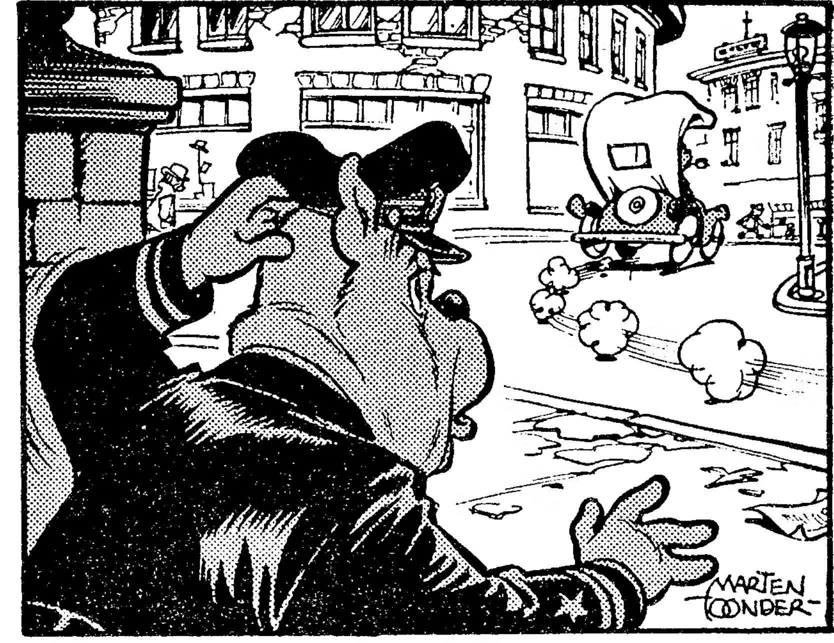
Hij wierp een dreigende blik op het venster waarachter de heer Dorknoper zijn bezigheden placht te verrichten. Doch tot zijn verrassing was het raam verdwenen. Inplaats daarvan hing de ambtenaar eerste klasse persoonlijk over het kozijn met jammerende stem te roepen:
„Help! Een aanslag! Een aanslag op mijn aanslagen! Help!”
Toen begreep heer Ollie plotseling, dat de straf reeds had plaatsgegrepen en hij lachte grimmig.

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

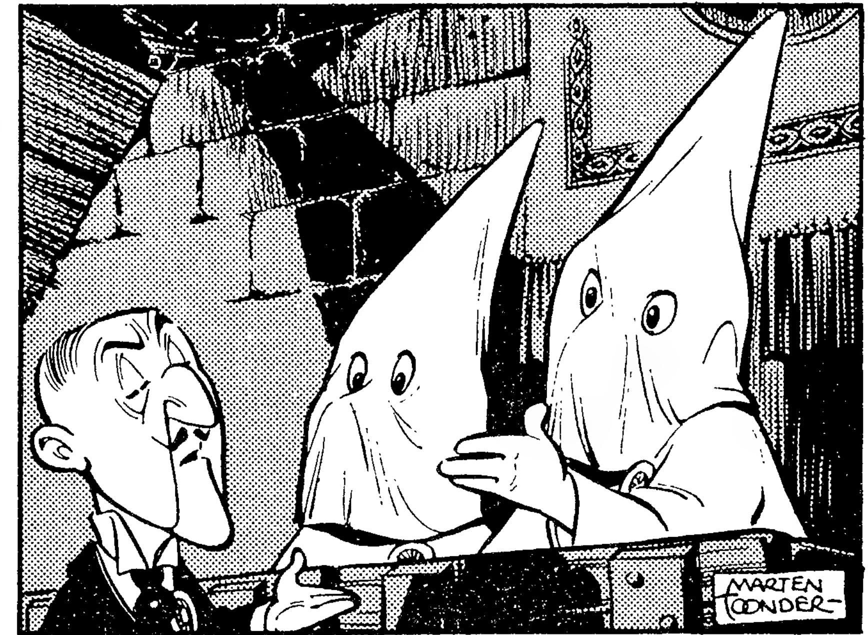

3938 Heer Bommel wilde zijn motor starten, doch toen hij daar de ambtenaar Dorknoper gekreukeld uit het gemeentehuis zag hangen wachtte hij nog even.
„Een aanslag!" jammerde de hooggeplaatste beambte.
„Help! Politie!" riep de burgemeester, wiens gelaat naast deze uit de bouwval verscheen.
Nu had de ontploffing natuurlijk de aandacht van voorbijgangers getrokken en gelukkig bevond de commissaris van politie zich daaronder.
„Wat is hier aan de hand?" vroeg hij. „Is er iets gebeurd, burgemeester?"
„Nee!" snauwde de aangesprokene. „Het gemeentehuis valt gewoon een beetje uit elkaar. Anders niets, hoor!"
„Het is een aanslag!" riep de heer Dorknoper met geknepen stem. „Een bom! Er is een bom onder mijn aanslagen ontploft! Het werk van maanden is vernietigd!"
„Doe wat, Bas!" schreeuwde de magistraat. „Sta daar niet te luieren! Grijp de dader! De gemeente is in gevaar!"
Commissaris Bulle Bas salueerde en keek zoekend om zich heen. Doch hij zag nergens een ongunstig persoon weghollen en ook sloop niemand op verdachte wijze bij de ruïnes rond. De enige die hem opviel was heer Bommel, die zijn voertuig langzaam op gang bracht en in benzinedamp wegreed.
„Zou die er soms iets mee te maken hebben?" vroeg de politiechef zich af. „Hij lachte zo ongunstig. Maar nee, zo eenvoudig is deze zaak niet; ik zal mij naar de plek van het misdrijf begeven — en als er een spoor is, zal ik het vinden. Dit is ernstig!"

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

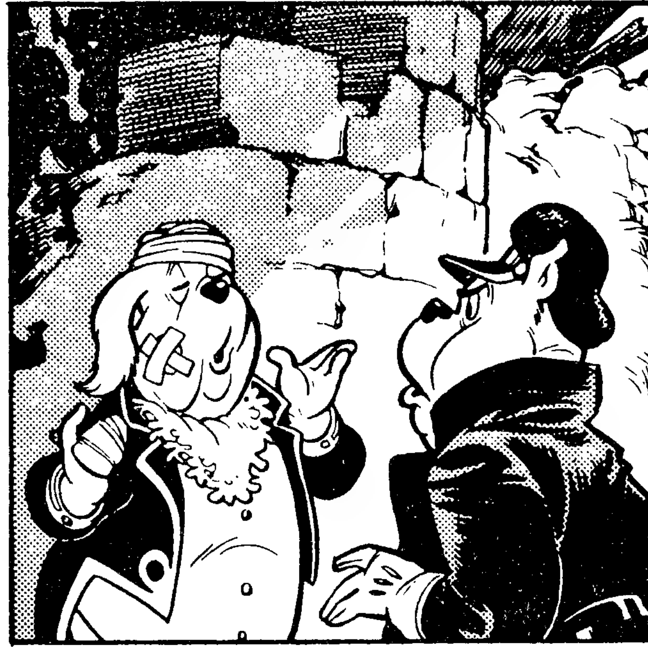
3939 Die avond belegde de Bond van Opstandige Heren opnieuw een vergadering.
„Het aspirant-lid zal ons nu vertellen hoe plan B. verlopen is", sprak de voorzitter. „Wilt u naar voren komen, heer aspirant?"
Uit de groep witte figuren, die de zolderruimte vulde, maakte zich een gedaante los, die wat ruim in zijn pij zat. Hij bewoog zich dan ook struikelend en klossend door de ruimte, maar dit scheen hem niet te deren want hij giechelde opgeruimd.
„Welnu?" hernam de president ongeduldig.
„Het ging enigjes", verklaarde het a-lid. „En knallen dat het deed! Maar ik heb mijn speldje verloren. Niet expres hoor; het kwam van dit hemd. Het is te groot, hè?"
Er daalde een drukkend zwijgen over de vergadering, dan tenslotte verbroken werd door de voorzitter.
„Uw speldje verloren?" herhaalde die met doffe stem. „Uw rozet, bedoelt u? Dat is héél ernstig! Wanneer het in verkeerde handen valt kan de ondergang van ons genootschap het gevolg zijn!"
„Ik deed het niet expres", verzekerde de ander huilerig. Doch de leider ging daar niet op in.
„Hij wordt verlaagd tot beginnend-aspirant-lid", vervolgde hij. „Voorlopig wordt uw taak teruggebracht tot het aanmaken van springmiddelen. U kunt gaan".
Het b.a.lid leefde enigszins op. „Bommetjes maken is ook enig", hoorde men hem mompelen terwijl hij het vertrek verliet. De president keek hem hoofdschuddend na en toen wendde hgij zich tot de contactheer.

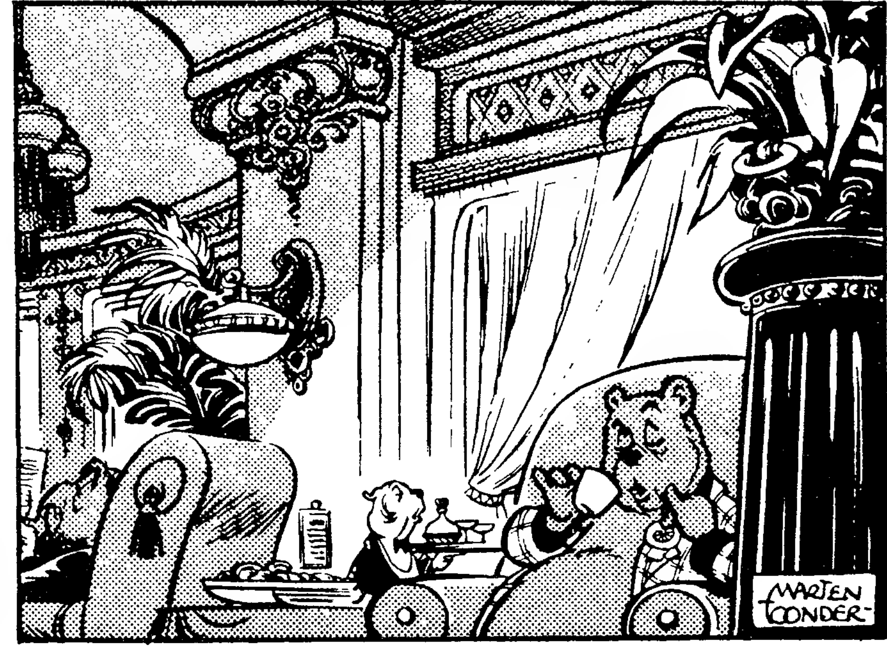
„Wie heeft de aanslag op het belastingkantoor verricht?" vroeg hij. „Dat was fraai werk".
„Dat heeft een nieuwe aspirant gedaan", verklaarde de heer de Lazuur. „Ik heb geen kennis met de heer gemaakt, doch hij was kenbaar aan onze rozet. Een veelbelovend a.lid, vol fris initiatief, meneer de voorzitter".

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

3940 Commissaris Bulle Bas had vergeefs naar sporen gezocht. Tussen de puinhopen van het belastingkantoor vond hij slechts snippers van ontplofte aanslagbiljetten en dat stemde hem erg mismoedig. Maar omdat het zijn taak was om toch een spoor te volgen, had hij zich de volgende morgen op zijn motorrijwiel gezet om naar Bommelstein te rijden, want hij herinnerde zich, dat heer Ollie de enige toeschouwer bij het gebeuren was geweest. En daar Dorknoper verklaarde dat de heer Bommel boos had gedaan over zijn rechtvaardige belastingaanslag, meende hij een verdachte gevonden te hebben.

Doch dat viel tegen. Reeds van verre bemerkte hij, dat Bommelstein zwaar beschadigd was.

„Een aanslag, met uw goedvinden", verklaarde de bediende die hem te woord stond. „Heer Olivier is naar de stad vertrokken. Hij woont in hotel „De gebraden haan", zolang de herstelwerkzaamheden duren".

De politiechef stond wat beteuterd te kijken.

„Is hier dan ook al een aanslag gepleegd?" vroeg hij. „Waarom is dat niet aangegeven op het bureau?"

„Heer Olivier had het zo druk met zijn belastingpapieren dat hij geen tijd had voor kleinigheden", meende de knecht. „Ik moest de rommel maar opruimen, zei hij, met uw welnemen".

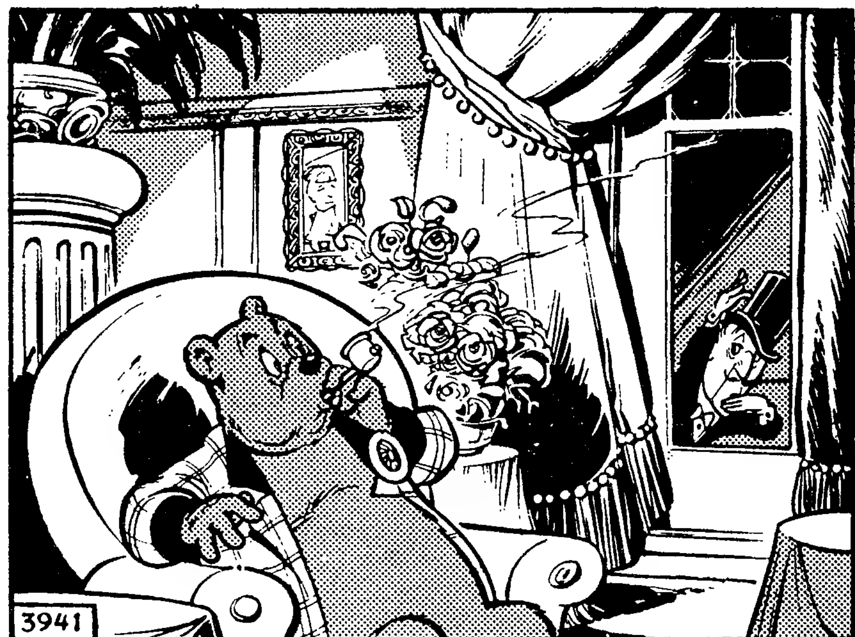
De commissaris voelde, dat zijn verdenking ongegrond was — en teleurgesteld wendde hij zijn motor.

Intussen zat heer Ollie in het grootste hotel van Rommeldam van zijn ochtendkoffie te nippen. Een beetje verdrietig keek hij naar de kolossale ruimte om zich heen, die met prachtig namaak-antiek gemeubeld was.

„Thuis is het toch gezelliger", prevelde hij, met zijn rozet spelend. „Maar lieden van onze stand moeten wel het duurste nemen, als men begrijpt wat ik bedoel".

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

3941 Heer Bommel verveelde zich ontzettend. Gezeten in een zwaar lederen leunstoel had hij de dag doorgebracht met het drinken van vele verfrissingen en het eten van versnaperingen. Hij had geluisterd naar een beschaafde pianist, hij had een maaltijd van vier gangen genuttigd en toen nu de avond viel zat hij ademloos en opgepropt op zijn koffie te wachten.

„Een vreselijke toestand", zo prevelde hij. „Een heer wordt ook niets bespaard; in grauwe wanhoop staart de toekomst hem aan. Ach, hoe lang zal dit nog duren?"

Op dit moment werd zijn aandacht getrokken door een figuur, die buiten aan het venster tikte en daarop snel enige merkwaardige gebaren maakte.

Heer Ollie veerde op; hij herkende de heer, die hem voor het gemeentehuis had aangesproken.

„Dat is aardig", dacht hij. „Daar is iemand die contact zoekt. Kom, ik zal hem uitnodigen om samen met mij een consumptie te gebruiken. Een keurig en beschaafd gesprek is nu net waar ik behoefte aan heb".

Met dit denkbeeld voor ogen trad hij naar buiten op het terras, waar de heer hem in het maanlicht opwachtte.

„Uw keuze is uitstekend", sprak hij. „Dit hotel is een broedplaats van het gemeen. Maar wees voorzichtig; overal sluipt het janhagel rond!"

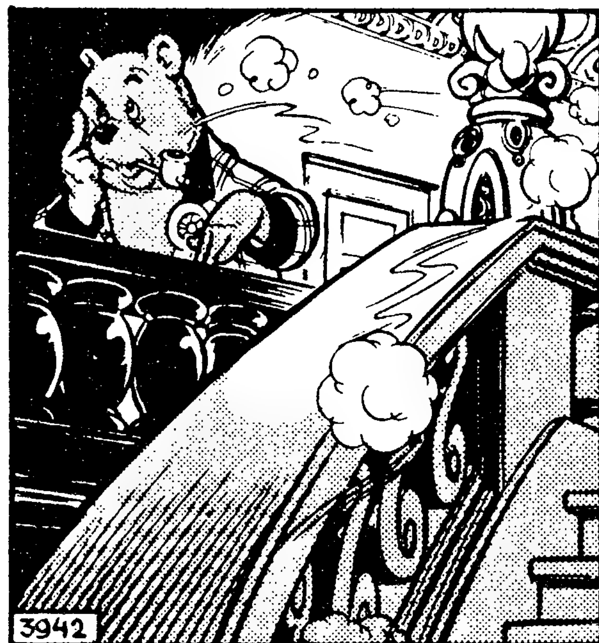
„O, zou het?" vroeg heer Ollie, een vreesachtige blik om zich heen werpend.

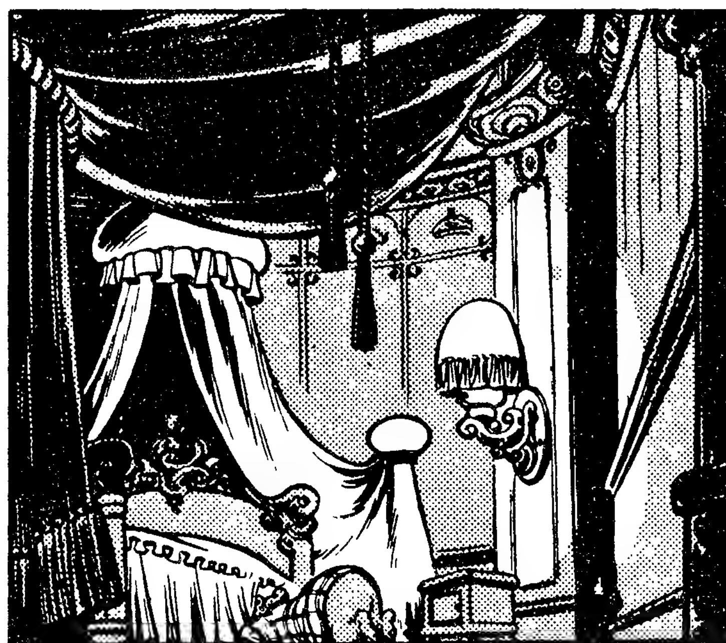
„Ja", verzekerde de ander. „Maar ga zo voort en doe uw best. De ogen van de B.O.H. zijn op u gericht. Overigens: het ligt in uw slaapvertrek en u weet hoe het werkt!"

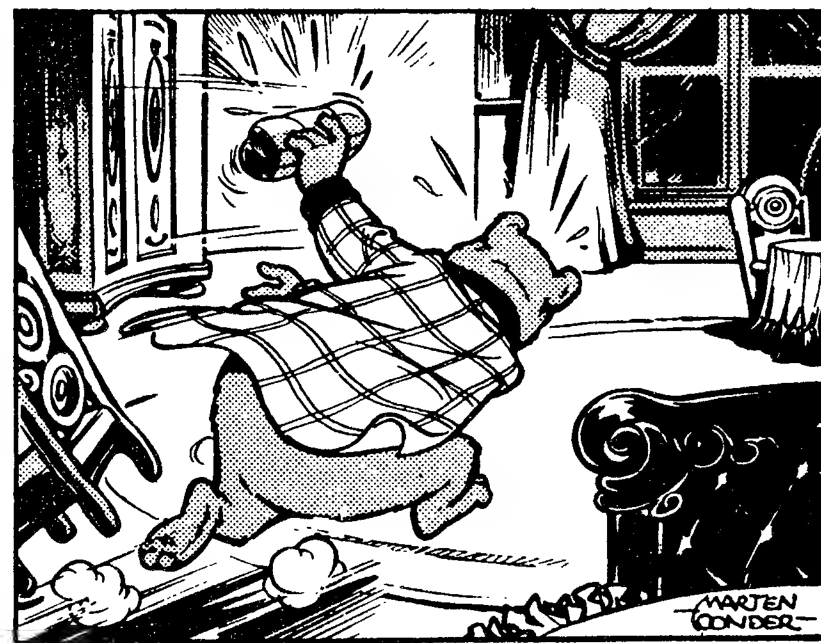
Met deze woorden verdween hij; heer Bommel ongerust achterlatend.

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

3942 „Wat is er toch aan de hand?" zo vroeg heer Ollie zich af. „Wat bedoelde die vreemdeling? Het ligt in uw slaapvertrek en u weet hoe het werkt, zei hij. Wat een onzin! Het is duidelijk, dat de man overspannen is. Jammer van zo'n keurig iemand".

Dubbend staarde hij enige tijd in het duister. Doch toen keerde hij zich om en trad het hotel weer binnen om naar zijn kamer te gaan.

„Zou het soms een gezelschapsspel zijn?" prevelde hij, de trap beklimmend. „Het herinnert mij aan dat raadseltje: Het hangt aan de muur en het tikt. Komaan, ik ga toch eens kijken wat hij bedoelt kan hebben".

Met deze woorden opende hij de deur van zijn vertrek en keek spiedend rond. Er was niets ongewoons te zien, doch van onder zijn bed vandaan klonk een zacht getik.

„Het tikt, net als ik al dacht", sprak heer Bommel tevreden. „Nu eens kijken, wat het is".

Hij bukte zich moeilijk en trok een in grauw papier verpakt voorwerp te voorschijn.

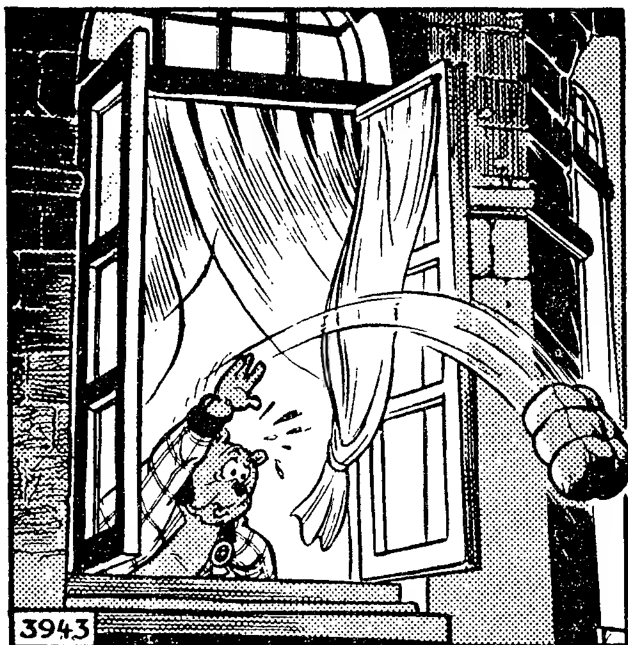
„Er zit, dunkt me, een wekker in", stelde hij vast. Doch toen verstarde hij. Zijn scherp verstand herinnerde zich plotseling de vreemde wekker in de garage en de ontploffing, die daar had plaatsgegrepen. En ook viel hem nu een verhaal in, dat hij eens had gelezen over een tijdbom.

„Een tik-tikkende t-tijd-tijdbom!" stamelde hij. „Dit is een aanslag! Dit zijn aanslagen op mijn persoon! Die heer wilde mij waarschuwen! Dàt is het, als men begrijpt wat ik bedoel!"

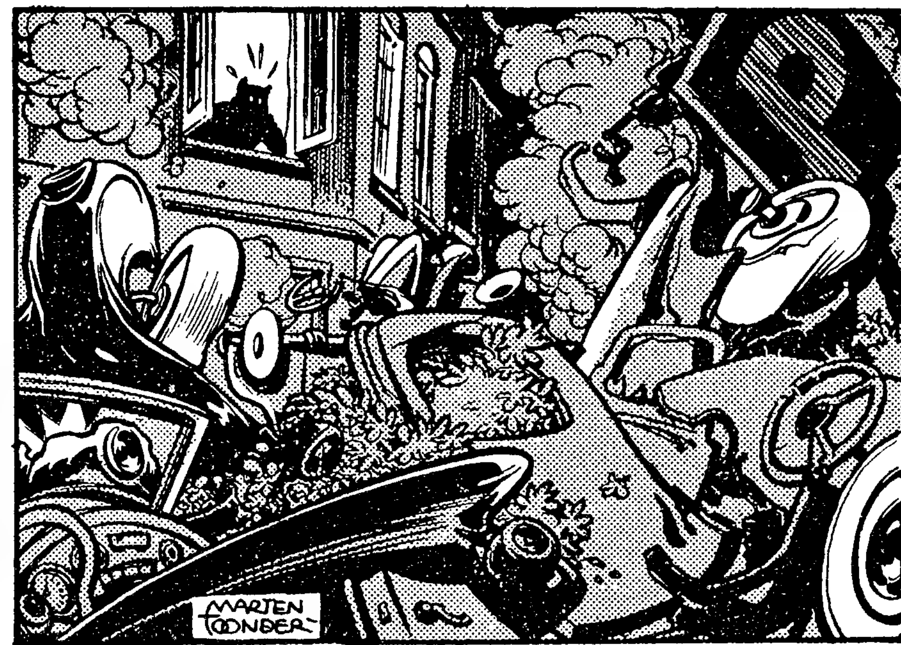
Zo sprekende sprong hij overeind en stormde hij naar het venster; het griezelige pakje voor zich uit houdend.

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

3943 Heer Bommel draaide de raamknop om en opende het venster. Het pakje met de tikkende inhoud hield hij ver van zich af en op het moment, dat de koele nachtlucht hem in het gelaat sloeg wierp hij het krachtig naar buiten.
Er volgde een dreunende ontploffing, die heer Ollie met een plotselinge windvlaag tot midden in het vertrek terugwierp.

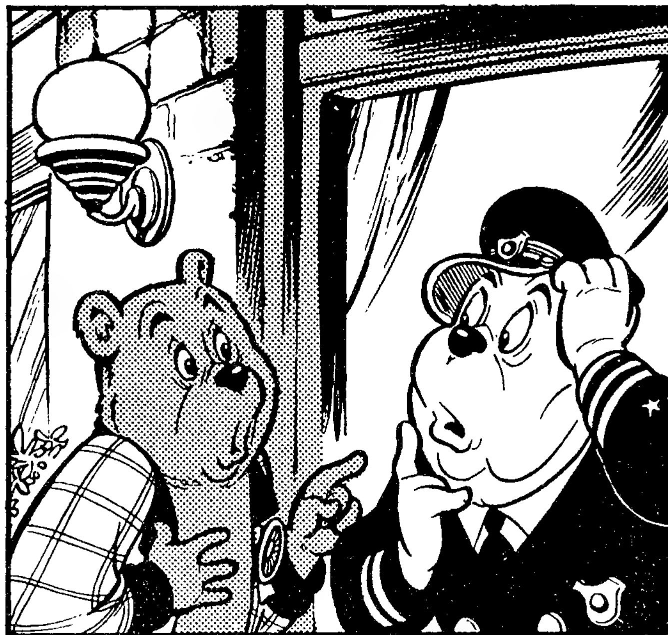
Daar bleef hij geruime tijd zitten. Door het open venster drong gebonk en gedonder tot hem door en ook kletterde het op de stenen, alsof er een geweldige hagelbui aan de gang was.
,,Hoe vr-vreselijk is dit alles'', stamelde heer Bommel met bleke lippen. Hij stond langzaam op en sleepte zich naar het raam, waar de gordijnen zich in flarden op de nachtwind bewogen.

Toen hij zich naar buiten boog ontwaarde hij een vreemd schouwspel. De ontploffing had plaats gehad op het parkeerterrein van het hotel, waar de automobielen van de bezoekers stonden. De kostelijke voertuigen lagen als oude kranten over de heg gefrommeld; glanzend chroomwerk en rode achterlichten versierden de boomtakken en de grond was bedekt met gekreukte onderdelen.
,,Het is wonderlijk, waartoe een heer in staat is'', prevelde de heer Ollie. ,,Hoe licht had die ontploffing mij kunnen treffen, wanneer ik niet zo snel had ingegrepen. Maar nu begrijp ik, wat dit allemaal betekent; men tracht een aanslag op mij te plegen! Die vreemdeling heeft mij nu al twee malen gewaarschuwd; ik mag hem wel eens bedanken. Want zonder hem zou ik lelijk te pas gekomen zijn, als men begrijpt wat ik bedoel''.

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

3944 Heer Bommel haastte zich naar buiten en bewoog zich beklemd tussen de autoflarden. Daar begon het nu drukker te worden, want natuurlijk was de ontploffing niet ongemerkt voorbij gegaan. Hotelbedienden en bezoekers snelden van alle kanten toe, doch vlugger dan alle anderen was commissaris Bulle Bas ter plaatse.

„Wat deksels!" riep de politiechef uit. „Altijd dezelfde! Als er ergens een knal klinkt, dan kan je er zeker van zijn, dat Bommel in de buurt is!"

„Ja, het is vreselijk", gaf heer Ollie toe. „Het gaat om mijn persoon! Hier is een complot aan de gang, heer Bas. Om mij stort alles in puin".

„Een complot?" herhaalde de ander. „Tegen jou? Heb je dan vijanden?"

„Dat blijkt", hernam heer Ollie, droevig om zich heen wijzend. „Ik weet niet, wie het doet, want ik ben altijd goed voor de minder bedeelden; en niet lang geleden heb ik Joost nog een horloge gegeven. Maar zó is de wereld; stank voor dank. Misschien komt het, omdat ik een van de laatste lieden van mijn stand ben, dat zet wellicht kwaad bloed".

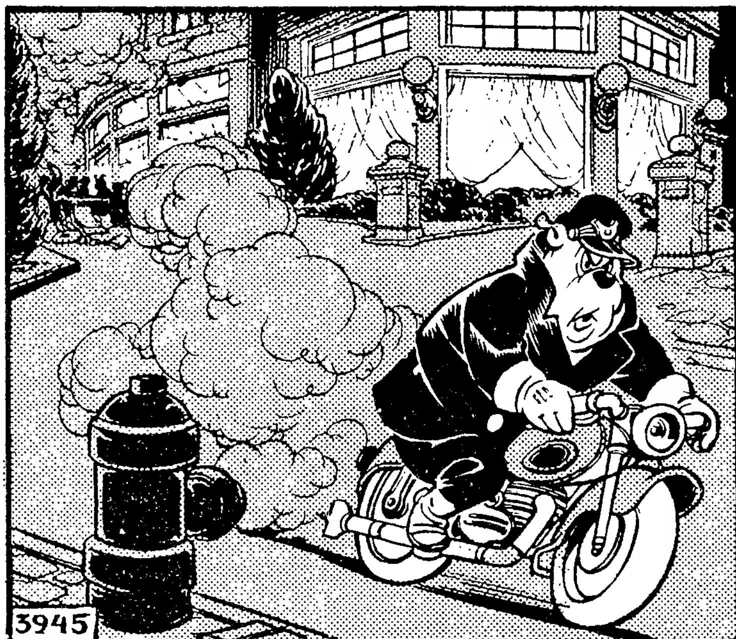
De commissaris stiet een vreugdeloos lachje uit. Het was duidelijk, dat hij niet in die verklaring geloofde en dat hij andere gedachten had.

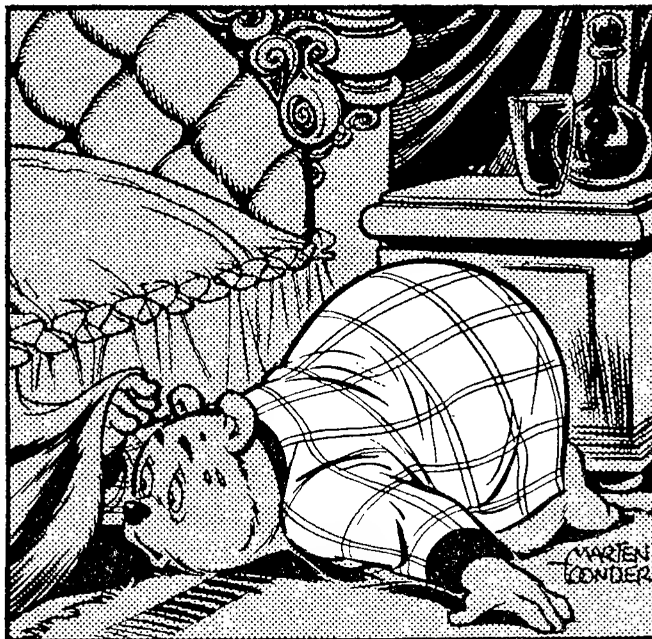
Maar achter een naburige boom stond de heer A. de Lazuur tevreden te knikken.

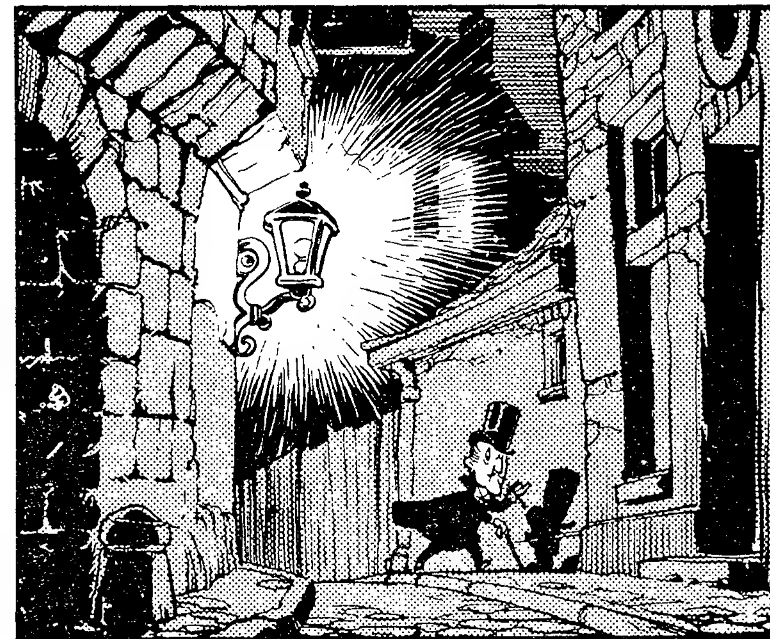
„Uitstekend!" prevelde hij. „Het is werkelijk knap, hoe dit a.lid het speelt. Niet alleen de keuze van dit Janhagel hotel en het stuitende blikpark dat erbij hoort, maar ook zijn woorden getuigen van een verrukkelijke geest. Hij zal het ver brengen".

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

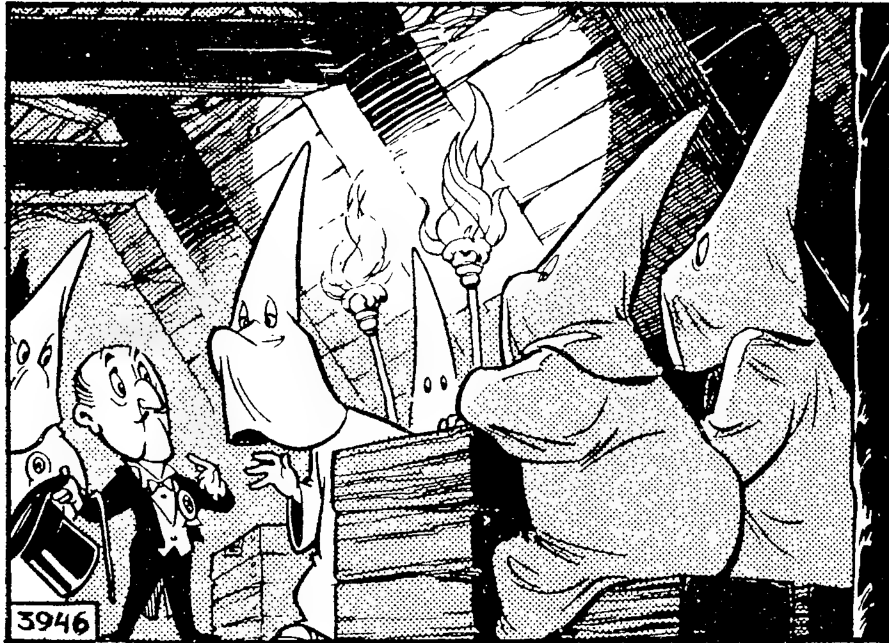

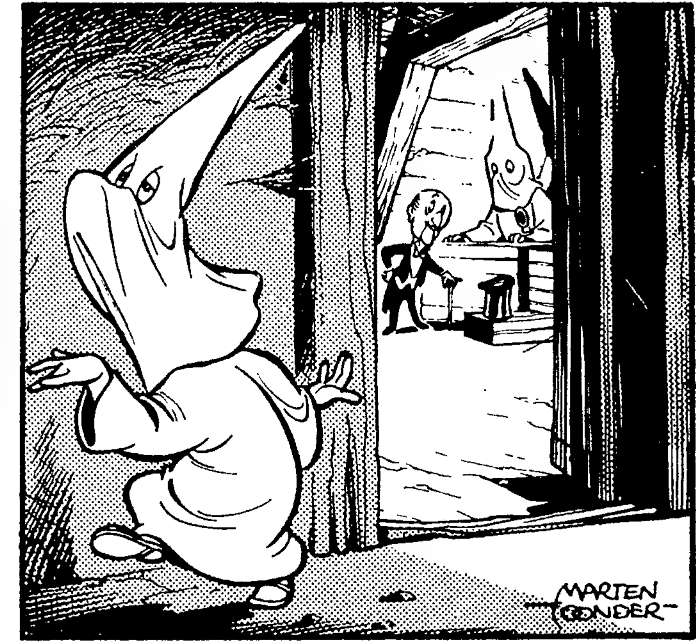
3945 Commissaris Bulle Bas wierp zich op zijn motor en ronkte heen, in gepeins verzonken.
„Een verschikkelijke zaak", prevelde hij. „Hier is een samenzwering aan de gang, dat is duidelijk. Onmaatschappelijke elementen zijn bezig de stad omver te blazen. Maar wie of wat zit er achter? Een bevriende mogendheid? Een politieke partij? Ik kan er geen touw aan vast knopen!"
Hij rondde dubbend een hoek en hernam:
„Op het eerste gezicht zou ik zeggen, dat Bommel er achter zit. Maar op het tweede gezicht klopt dat niet, want wie blaast er nu zijn eigen huis op? Hm, in ieder geval wordt het een slapeloze nacht."
„Dit wordt een slapeloze nacht", mompelde ook heer Ollie, die zich moeilijk over de grond bewoog om naar verborgen bommen te zoeken.
„Wat zit hier toch achter? Het is een samenzwering; men wil mijn persoon opblazen, dat is duidelijk! Maar wie — en waarom? Een anti-herenbeweging soms? Ach, alles ontvalt mij en mijn enige steun is het speldje, dat ik gevonden heb. „Heren aller landen, verenigt u'. Ja, als dat eens mogelijk was!"
„Heren aller landen, verenigt u", zong de heer de Lazuur binnensmonds, terwijl hij zich door de oude binnenstad repte. „De prots en de praal van het grauw wordt in flarden uiteengereten. Rood gaat de zon onder. De nacht van de revolutie der heren is aangebroken; op de puinhopen van het janhagel zullen wij een nieuwe herenstaat oprichten; met herenrechten en plichten voor het gemeen."
In deze opgewekte stemming sloeg hij een smalle steeg in. Want hij was op weg naar een vergadering van de B.O.H. en die vond plaats op de zolder van een daar gelegen pand.

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

3946 De heer de Lazuur stond voor de vergadering der Opstandige Heren en bracht verslag uit.

„Alles gaat naar wens", sprak hij. „Het nieuwe aspirant-lid heeft zojuist een heel park vol blikken voertuigen opgeblazen. Het was een verrukkelijk gezicht. De namaak-koetsen hingen als scheurpapier over de heg."

„Een mooie toeleg", prees de voorzitter.

„Maar dat is nog niet alles", hernam de contact-heer. „Na de aanslag is het a-lid niet weggesneld. Nee, hij is rustig ter plaatse gebleven en hij heeft de politie op een dwaalspoor gebracht."

Er steeg een bewonderend gemompel op en de president sprak bewogen: „Dat is moed, heren. Dat is courage. Waarschijnlijk wil het a-lid voortgaan met het opruimen van dat protserige poortersgebouw."

„Dat geloof ik ook", beaamde de heer de Lazuur. „We moeten hem zoveel mogelijk steunen en daarom zou ik willen uitroepen: geen wekker met buskruit voor dit begaafde a-lid."

„Nee", zei de voorzitter, „u hebt gelijk. Hij heeft recht op iets beters. Treed naar voren, heer bommenmaker."

Het beginnende aspirant-lid stommelde naderbij.

„Ik snap het al", zei hij. „Het komt voor mekaar, hoor luitjes. Ik zal iets enigs maken; laat dat nu maar eens fijn aan mij over."

Met deze woorden verliet hij giechelend de vergadering, die hem peinzend nakeek.

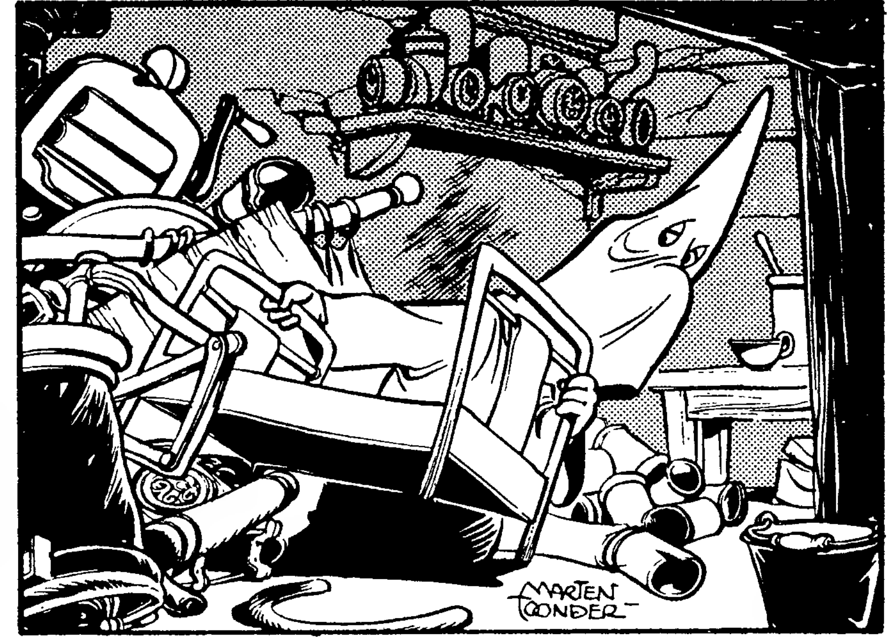
„Ik weet het niet", zei de president peinzend, „het is, dat hij zo aardig springstoffen verwerkt. Maar zelfs als beginnend a-lid schiet hij in manieren tekort."

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

3947 Het beginnende a-lid daalde de trappen af en verliet het pand. Het was duidelijk, dat hij in een opgewekte stemming verkeerde. Want hij giechelde achter zijn hoofdtooi, terwijl hij met hoge stappen door het steegje liep. In zijn opwinding had hij vergeten zijn pij uit te trekken en daardoor bood hij een opvallende aanblik.

Nu wilde het toeval, dat Tom Poes juist in die buurt zijn avondwandeling deed. Hij bleef getroffen staan en oogde de verschijning na.

Die viert nog laat carnaval, dacht hij — en jammer genoeg liet hij het daarbij. Later zou hij daar nog spijt van hebben, maar ja, zelf de slimste koppen maken wel eens fouten.

Nu kon de merkwaardige gedaante ongehinderd verder stappen totdat hij bij een binnenplaatsje kwam. Daar hingen aan een lijn enige pijen te drogen en op een wankel schuurtje stond met grote letters het woord 'Wasserij' te lezen.

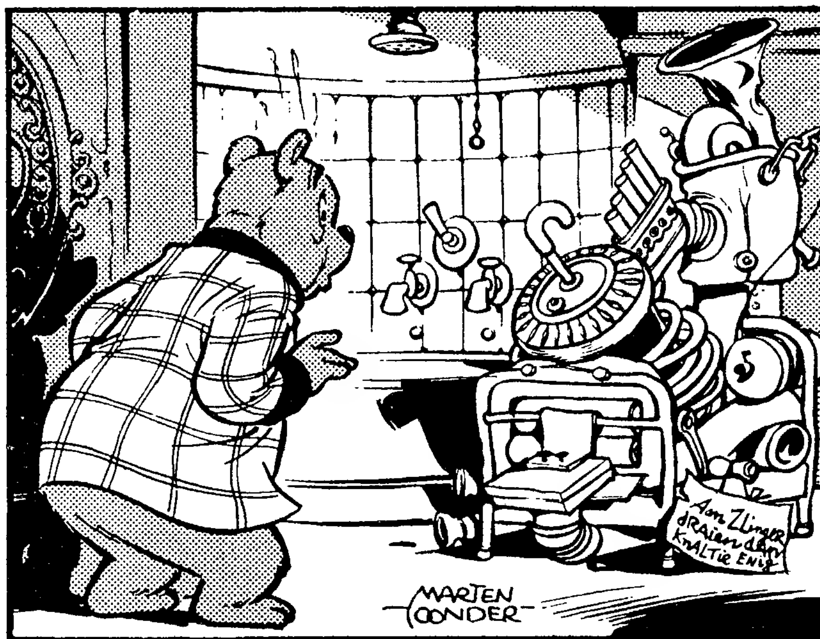
We kunnen ons nu afvragen wat een beginnende opstandige heer in deze eenvoudige omgeving te zoeken heeft. Maar dat is voorbarig. Nu Tom Poes ons in de steek heeft gelaten zal de loop van de geschiedenis het ons moeten leren. Een feit is, dat de eigenaardige figuur rechtstreeks het bouwvallige keetje binnenging en uit een hoop afvalstoffen een roestig kinderledikantje te voorschijn trok.

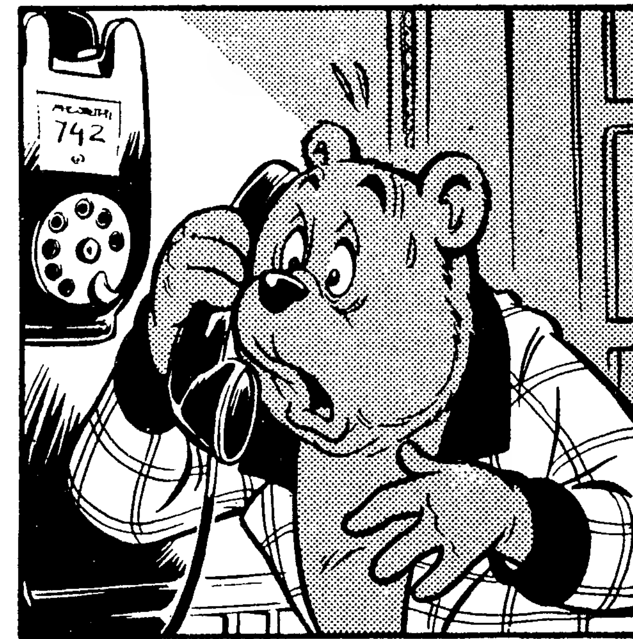
„Fijn buiswerk", prevelde hij. „Ik zal er een echte slinger aan maken — en dan maar draaien. Kunnen we lol hebben! Het zijn toch wel enige luitjes, hoor. Ik heb in geen tijden zo gelachen. Maar dit hemd is te groot."

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

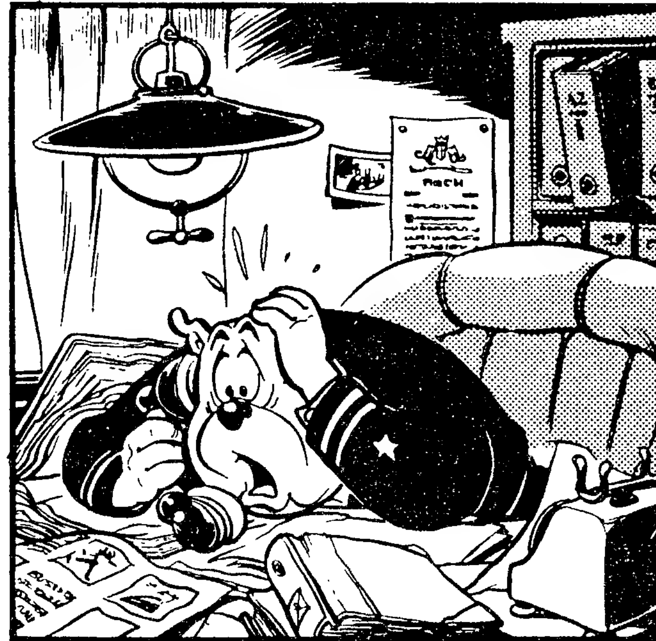
3948 Het was nog vroeg in de morgen toen heer Bommel gewekt werd door kloppen op zijn deurpaneel.
„Ook dat nog!" prevelde hij, in zijn jas schietend. „Gunt men een slapeloos heer dan niet eens zijn nachtrust?"
Geprikkeld rukte hij de deur open en nu stond hij tot zijn grote verrassing voor de geheimzinnige vreemdeling.
„K-komt u binnen", stamelde hij. „Ik moet u nog bedanken, omdat u..."

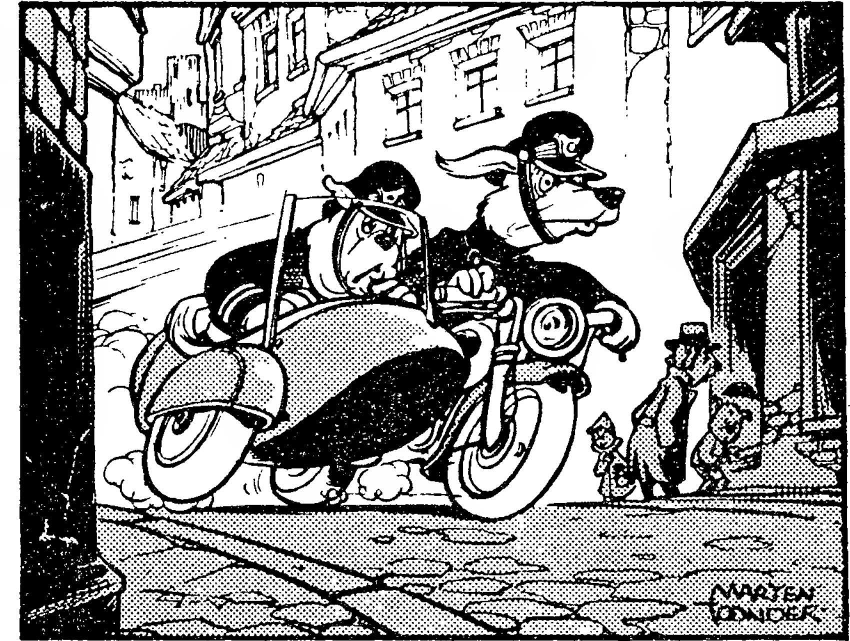
„Laat maar, laat maar", fluisterde de ander. „Uw keuze is goed, we zijn zeer tevreden. Ditmaal staat het in de badkamer."
Heer Bommel verbleekte.
„Wat nu weer?", riep hij, „komt er dan nooit een einde aan de rampspoed van een heer?"
„Ditmaal is het iets bijzonders", sprak de vreemde troostend. „Doet uw best, het einde nadert."
Hij stak zijn duimen in de oren, wuifde met de vingers en verdween toen snel in de halfduistere gang.
Heer Ollie begaf zich met trillende knieën naar de badkamer die aan zijn slaapvertrek grensde en bleef met open mond op de drempel staan. Voor de roze marmeren badkuip stond een vervallen kinderledikant, dat met allerlei buiswerk was opgetuigd. Ook zat er een slinger aan waaraan een briefje bevestigd was. Een ongeschoolde hand had daarop geschreven: „Aan zlinger draien, dan knaltie eenig".
Een ogenblik was heer Bommel geheel verstijfd, doch toen snelde hij naar de huistelefoon en vroeg op piepende toon om de directie.
„Het hotel zal in de lucht vliegen, als iemand aan de zwengel draait, als u begrijpt wat ik bedoel!", riep hij uit.

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

3949 De directeur van het hotel staarde ongelovig in de telefoonhoorn.

„Wàt zegt u?" vroeg hij, de slaap van zich afschuddend. „Met wie spreek ik?"

„Met Bommel", sprak een piepende stem uit het apparaat. „Er staat een kinderledikant in mijn badkamer. En als er aan de slinger gedraaid wordt vliegt het in de lucht."

„Wat is dat voor onzin?" riep de ondernemer. Doch toen kwamen de gebeurtenissen van de afgelopen nacht hem weer helder voor de geest.

„Niet draaien, meneer Bommel!" vervolgde hij ontzet. „Vooral niet draaien! Blijf rustig, wat ik u bidden mag!"

Met deze woorden verbrak hij de verbinding en belde het hoofdbureau van politie op.

De commissaris zat lodderig achter zijn papieren. Hij had de nacht doorgebracht met het napluizen van doodlopende sporen en toen nu de huilerige stem van de hoteldirecteur tot hem doordrong begon het hem te veel te worden.

„Wat moet die Bommel ook met een kinderledikant?" riep hij overspannen. „Met een slinger nog wel? Het is een schande! altijd die Bommel. Laat niemand iets aanraken, meneer; wij komen."

Hij kwakte de hoorn op de haak, draafde naar buiten en wierp zich in het zijspan van brigadier Snuf.

„Er dreigt een nieuwe aanslag!" snauwde hij. „Er op af!"

„Waar is het?" vroeg de brigadier, een rustig iemand, die van feiten hield.

„Het is die Bommel!" gromde zijn chef. „Altijd als er een aanslag is, heeft die er iets mee te maken. Dit is een rare zaak, als je het mij vraagt."

„Waar is Bommel?" hernam de ander.

„Bij het kinderledikant in zijn badkamer", verklaarde de commissaris. „Als hij aan de slinger draait, vliegt het in de lucht. Maak haast, Snuf."

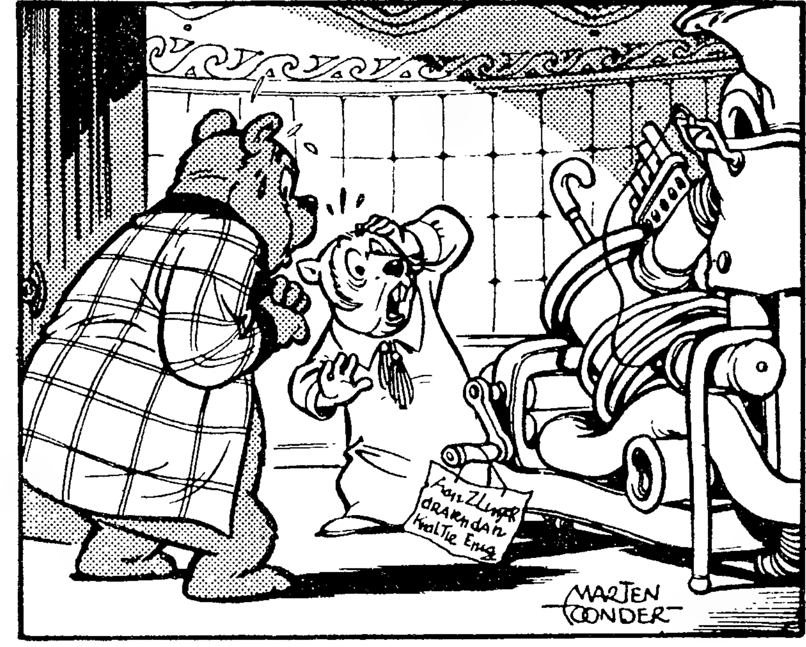
De brigadier vroeg niet verder. Hij gaf gas en reed snel in de richting van Bommelstein.

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

3950 De commissaris schrok wakker toen brigadier Snuf voor slot Bommelstein remde.

„Wat moeten we hier?" riep hij uit.

„We moeten naar Bommel", legde de ander rustig uit.

„Maar die is in de Gebraden Haan!" jammerde de commissaris. „We hebben geen tijd om rondjes te rijden."

„Dan gaan we terug", stelde de brigadier voor; zijn voertuigje opnieuw startend. Op dat moment naderde Tom Poes het toneeltje.

„Wat is er toch aan de hand?" vroeg die. „Bommelstein zit vol gaten en heer Ollie logeert ergens in de stad. Ik heb hem in geen tijden gezien."

„Aanslagen!" zei de politiechef geprikkeld. „Waar Bommel zijn gezicht laat zien vliegt de omgeving de lucht in."

„Tjonge", zei Tom Poes. „Zou heer Ollie soms een vijand hebben?"

„Dat vraag ik me ook af!" riep de ander. „Heeft hij de een of andere streek uitgehaald? Zijn dit wraaknemingen? Of pleegt hij ze zelf? Wat weet jij er van, huh?"

„Niets", zei Tom Poes. „Ik heb heer Ollie te lang alleen gelaten, merk ik. Het wordt tijd, dat ik me weer wat met hem ga bemoeien."

Bulle Bas stiet een dof gegrom uit. Daarop liet hij zich in het zijspan zakken en reed snel vandaar om het hotel op te gaan zoeken.

Nu, het werd tijd. Bommel bewoog zich, samen met de directeur, om het vreemde toestel heen, dat hij in zijn badkamer had aangetroffen.

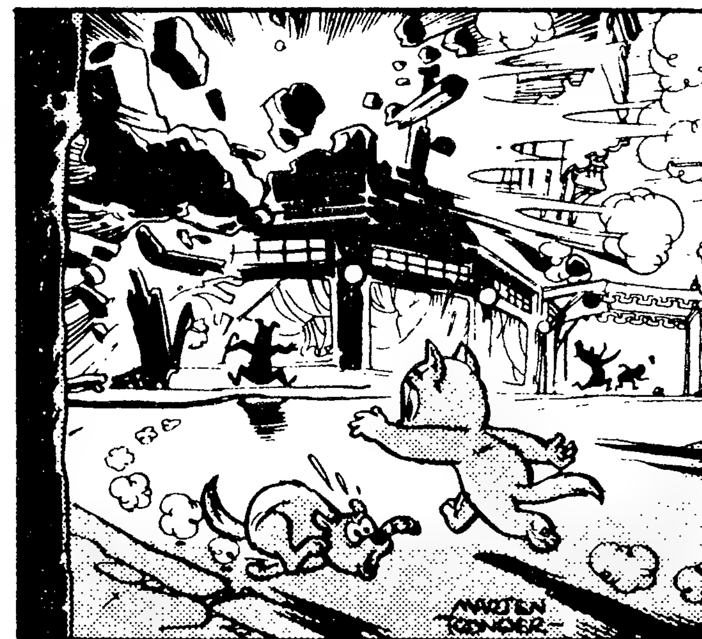
„Waar blijft de politie?" zo riep hij handenwringend uit. „Ik sta ook overal alleen voor! Wat moet ik doen?"

„Niets", riep de ondernemer. „Niets aanraken, meneer, wat ik u bidden mag."

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

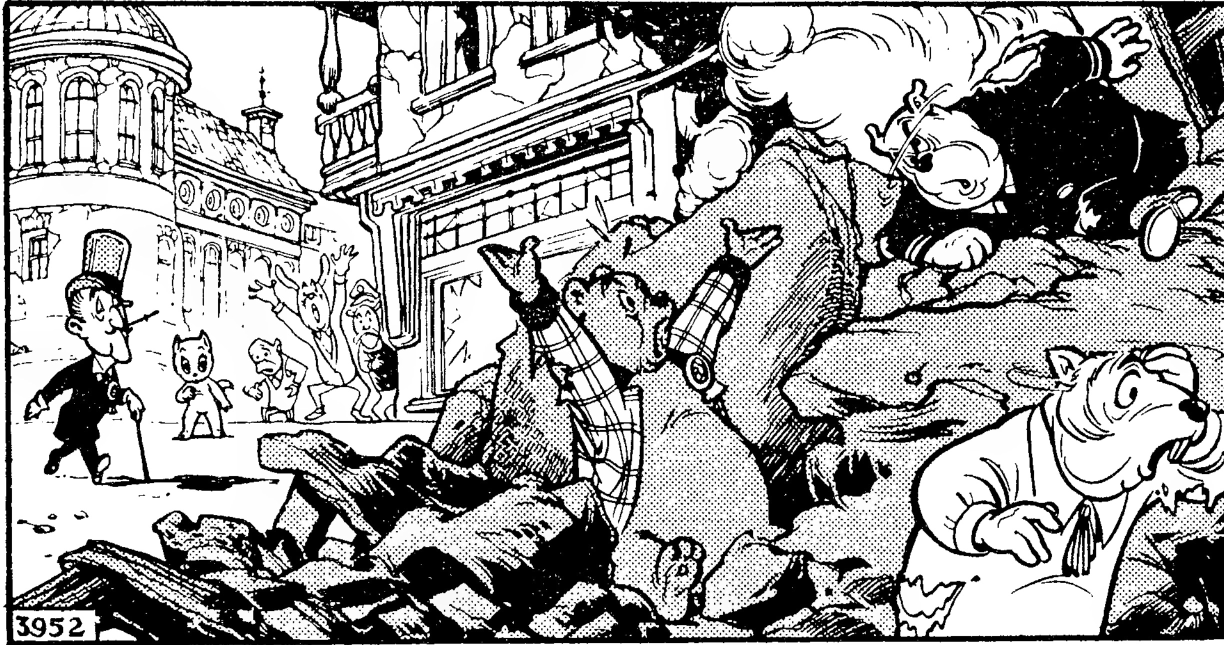

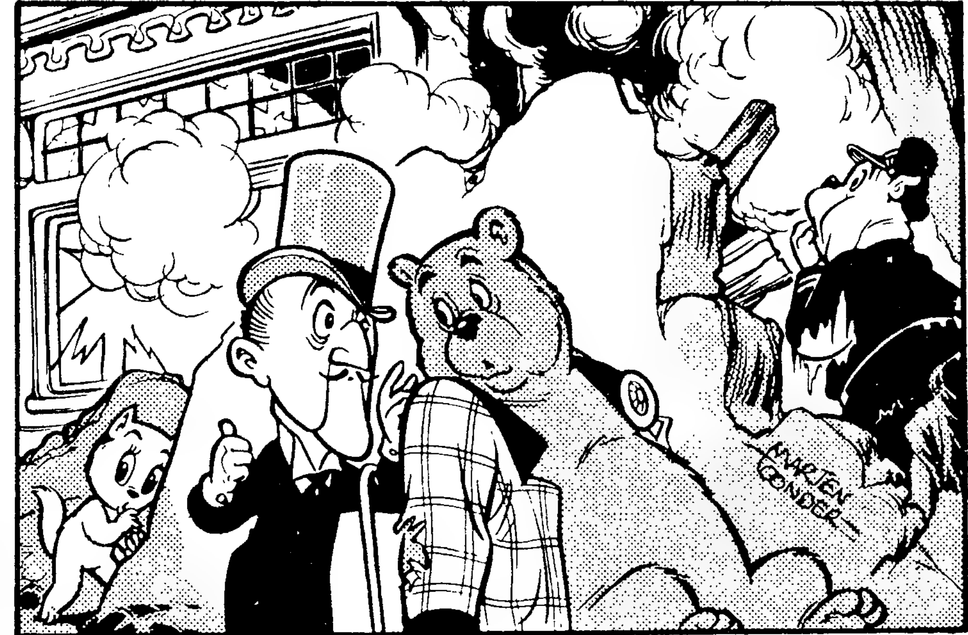
3951 Toen commissaris Bulle Bas eindelijk verscheen waren heer Bommel en de directeur van het hotel geheel over hun zenuwen heen.
„Ei-eindelijk!" stamelde de eerste. „Waarom..."
„Wees beknopt", sprak de commissaris. „Er is geen tijd voor praatjes. Wat is er aan het handje, huh?"
„O - daar", hernam heer Ollie, op de badkamer wijzend. „Een kinderledikant! Een aanslag op mijn persoon! En de po-politie doet niets. Het is maar goed, dat mijn vader dit niet hoeft mee te maken!"
„En nu is het uit!" donderde Bulle Bas. „We zullen eens zien of de politie niets doet!"
Met deze woorden opende hij de deur en stampte de badkamer binnen. Op het zien van het apparaat bleef de verharde beambte wel even onthutst staan kijken, maar al heel spoedig trad hij nader.
„Blijf van die slinger af, agent. Dat is gevaarlijk!" riep de directeur uit het andere vertrek.
„Onzin", snauwde de politiechef. „Hoe kan dit een aanslag zijn, wanneer Bommel zelf aan een slinger moet draaien? Dit is een flauwe grap — en het is een schande dat jullie me daarvoor uit mijn werk halen. Jullie denken, dat de politie niets te doen heeft, huh? Dag en nacht zit ik achter die ontploffingen aan — en wat hoor ik? De politie doet niets, zegt men, als men mij bij een kinderbedje ontbiedt".

Zo sprekende gaf hij een driftige ruk aan de slinger die het meubeltje sierde. Ergens in het buiswerk begon het te sissen en te knetteren, er ging een fijn belletje over en de driftige commissaris had maar net de tijd om zich in het slaapvertrek terug te trekken.
Tom Poes kwam net bij het hotel aan, toen de ontploffing volgde.

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

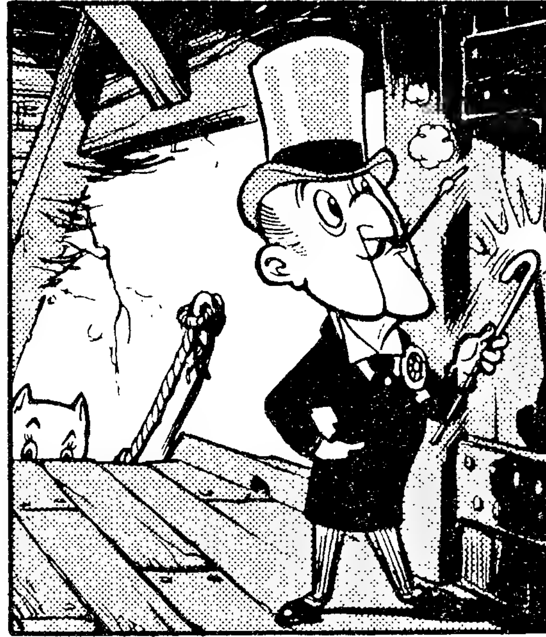
3952 Tom Poes rende naar de plek waar de hotelgevel naar beneden gestort was en zodoende kon hij heer Bommel en de hoteldirecteur naar buiten zien kruipen.
,,Het is vreselijk'', mompelde heer Bommel, bekommerd naar de puinhopen starend. ,,Men loert op mij, dat is duidelijk. De ene aanslag volgt op de andere. En de politie..''
Nu viel zijn blik op commissaris Bas, die zich in een vernietigd uniform uit het gruis omhoogwerkte.
,,De politie, bah!'' riep hij bitter. ,,De politie draait zelf aan de slinger van het kinderledikant!''
Zijn stem klonk nu zó snerpend, dat de politiechef omkeek. Er verscheen een schuldige uitdrukking op zijn berookt gelaat.
,,Ik kon het echt niet helpen!'' zei hij. ,,Ik kon toch niet weten, dat het echt waar was? Huh?''
,,Ik had u gewaarschuwd, heer Bas'', zei heer Bommel uit de hoogte.
Met die woorden wendde hij zich waardig om — en nu zat hij plotseling tegenover de vreemdeling, die de oplettende lezertjes zich nog wel zullen herinneren.
,,Verrukkelijk, welk een geest!'' sprak deze bewogen. ,,Het is in onze geschiedenis nog nooit voorgekomen, dat een heer de politie zelf het werk liet doen''.
,,Dan werd het tijd!'' zei heer Ollie. ,,Tenslotte bestaan zij van onze belastingcenten. Maar ik moet u nog bedanken, omdat u mij vanmorgen...''

,,Sst! Geen woord meer'', fluisterde de ander. ,,Uw tijd is rijp — en uw bevordering staat voor de deur. Nog een weinig geduld''.
Tom Poes was intussen dichterbij gekomen — en hij luisterde vol aandacht naar dit vreemde gesprek.

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

3953 De heer de Lazuur nam minzaam afscheid en verliet met lichte tred het toneel van de ramp. Heer Bommel keek hem zonder veel begrip na. Graag had hij nog enige vragen willen stellen, maar de commissaris hield hem staande.

„Een ogenblikje, Bommel", sprak hij, een notitieboekje trekkend. „Ik moet een nauwkeurig verslag van je hebben. Voor mijn proces-verbaal, snap je? Vertel me nu eens rustig in je eigen woorden, wat er gebeurd is".

Heer Ollie begon verward te praten, doch Tom Poes luisterde niet verder. Hij vermoedde, dat de kleine heer, die daar zo haastig wegliep, iets met de zaak te maken had en daarom begon hij hem ongemerkt te volgen. Het was maar een korte wandeling. De keurige vreemdeling sloeg een steeg in, betrad een openstaand pand en klom langs een krakende trap naar boven totdat hij een zolderverdieping bereikt had. Daar hield hij halt voor een deur die hij met zijn wandelstok op een eigenaardige manier beklopte.

Er werd onmiddellijk opengedaan, want achter die deur vond een vergadering van opstandige heren plaats, die reeds vol ongeduld op hem wachtten.

„U bent laat, heer de Lazuur", sprak de voorzitter. „is de aanslag op het poortershotel mislukt?"

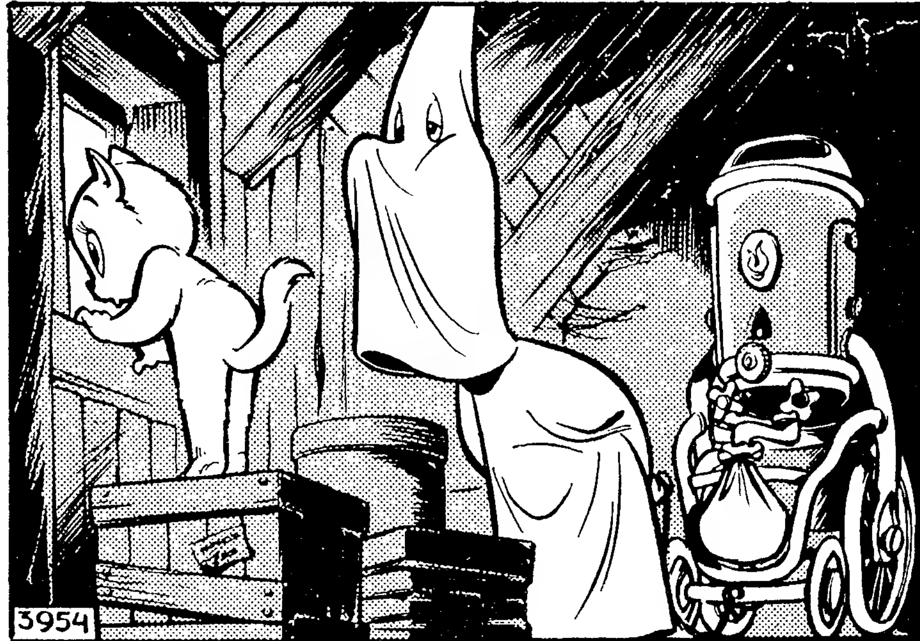
„Mislukt? Integendeel!" riep de contactheer uit. „Het heeft alleen wat langer geduurd door de heerlijke handelwijze van het uitvoerende lid. Dat is een grote geest, meneer de president! Hij heeft de aanslag laten plegen door de commissaris van politie!"

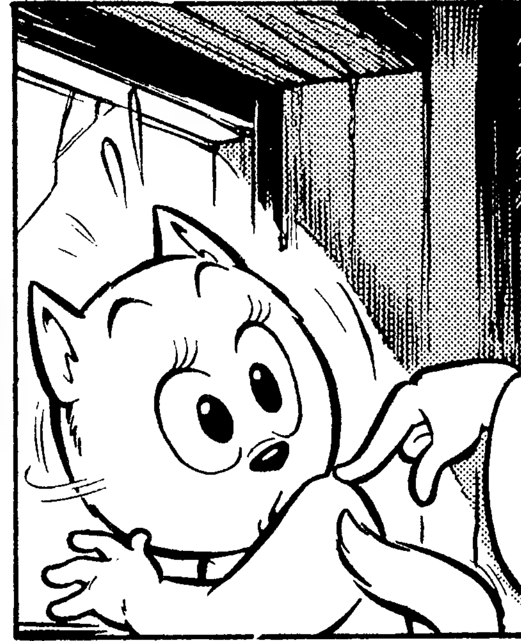
Er ontstond een beschaafd rumoer en hier en daar werd een toejuichting vernomen.

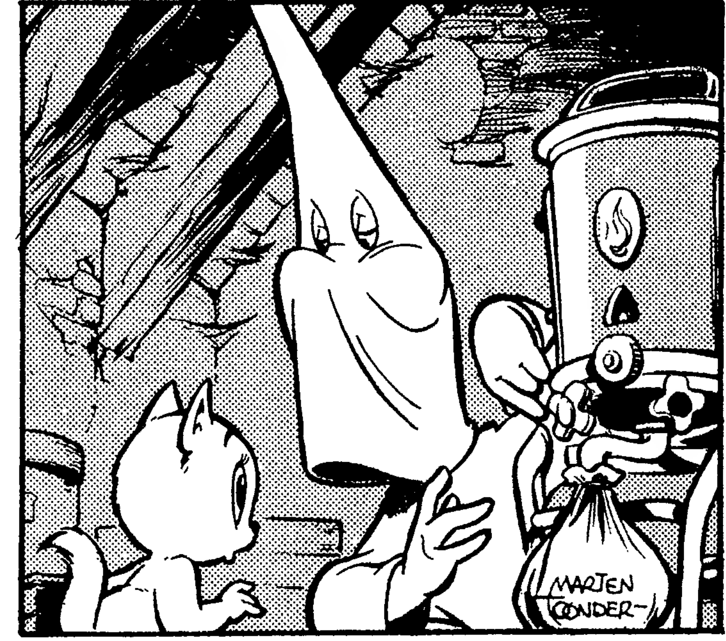
„Ik ben zeer onder de indruk", zei de voorzitter. „En daarom stel ik voor om dat begaafde a-lid te bevorderen".

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

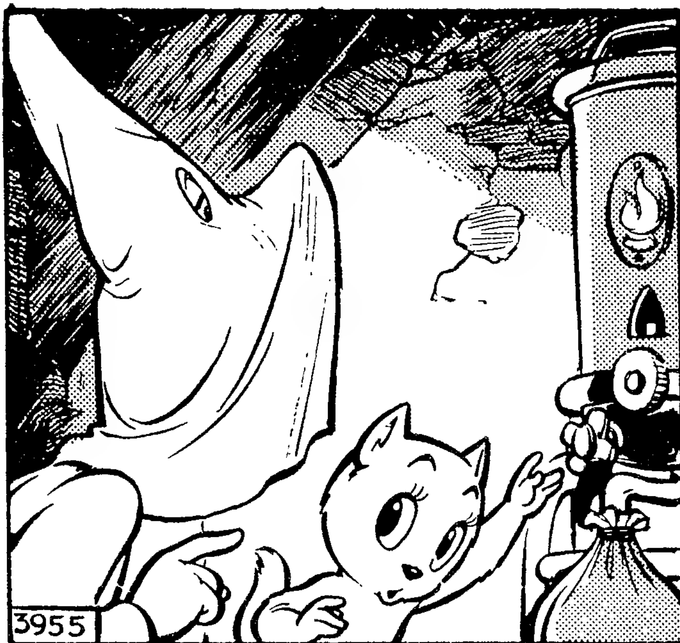

3954 Tom Poes had de heer de Lazuur naar binnen zien gaan en nu zocht hij naar een manier om iets te zien en te horen.
„Als ik nu eens door dit dakraam klim'', dacht hij, „dan kom ik in de goot terecht. En daar zal wel weer een ander raampje zijn waar ik doorheen kan kijken''.
Met dat idee klom hij op een kist en wierp een blik naar buiten. Zodoende had hij niet in de gaten, dat achter hem een gedaante was verschenen, die een vreemd toestel op wieltjes met zich voerde. Hij merkte pas, dat hij niet alleen was, toen de vreemde figuur hem op de schouder tikte.
Tom Poes draaide zich om en schrok geweldig. Maar toen hierinnerde hij zich, dat hij deze griezel op een avond door de stad had zien lopen.
„O, hallo'', zei hij wat onzeker.
„Ha, die Tom Poes!'' riep de ander blij. „Doe jij ook mee? Wat enig! Kijk eens wat ik hier heb!''
„Jij bent Wammes Waggel'', zei Tom Poes.
De eigenaardige gedaante zakte wat ineen.
„Dat is flauw'', prevelde hij. „je mag niet weten dat ik Wammes ben. Dan kan ik net zo goed dit hemd uitlaten. Zeg nou zelf''.
„Wat heb jij met deze beweging te maken?'' vroeg Tom Poes streng.

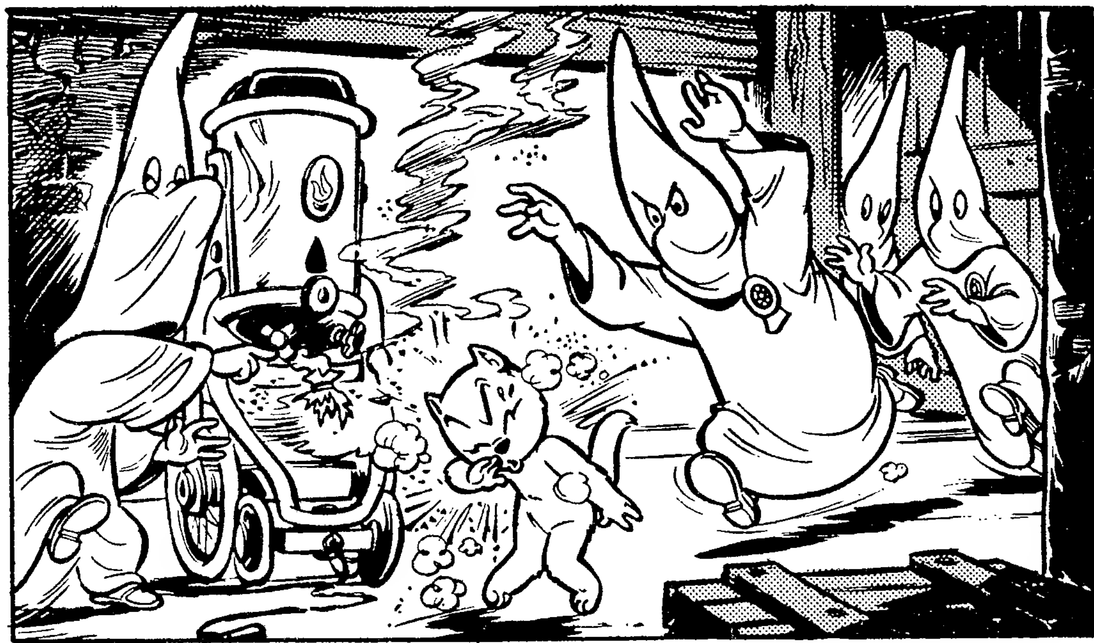
„Welke beweging?'' vroeg Waggel, onthutst om zich heen kijkend. „Ik zie niets. Doe nu niet zo flauw, zeg. Moet je kijken wat ik hier heb. Zelf gemaakt, hoor! Vind je het niet dolletjes?''
„Hm'', zei Tom Poes. „Wat is dat voor een machine?''
„Dit is een geyser'' verklaarde de ander. „Draai eens aan dit kraantje? Kunnen we lol hebben''.

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

3955 "Waarom moet ik aan dit kraantje draaien?" vroeg Tom Poes achterdochtig.

"Nou, zo maar", zei Wammes Waggel. "Jij houdt toch ook wel van een grapje? Toe, joh, dan kunnen we lachen".

Tom Poes had beter moeten weten. Maar hij wilde van het gezeur af zijn om zo spoedig mogelijk een ernstig gesprek met Wammes te kunnen hebben. Daarom gaf hij onverschillig een ruk aan de kraan.

"Nu moet je me vertellen..." begon hij. Maar verder kwam hij niet, want op dat moment ontplofte de zak die op vernuftige wijze aan het toestel gemonteerd was. De inhoud bleek uit een fijn soort niespoeder te bestaan, dat aldus in de omgeving verspreid werd en de ademhaling ten zeerste bemoeilijkte.

Tom Poes, die met zijn neus vlak bij de bron gestaan had, barstte in een verschrikkelijke niesbui uit, die hol door de zolderruimte daverde. Wammes Waggel had daar veel schik in. Giegelend onder zijn puntmuts sloeg hij het gebeuren gade.

"Enig, hè?" riep hij. "Moet je horen, Tom Poes; straks maak ik hem echt met buskruit in plaats van peper, hoe vind je dat?"

Maar Tom Poes was te zeer in beslag genomen door de prikkels om antwoord te kunnen geven. Hij nieste voort, terwijl de tranen hem over de wangen biggelden.

Het valt dan ook te begrijpen, dat dit geluid de aandacht trok. De deur van de zolderkamer werd open geworpen en de vergadering stroomde in vakkleding naar buiten onder het slaken van uitroepen.

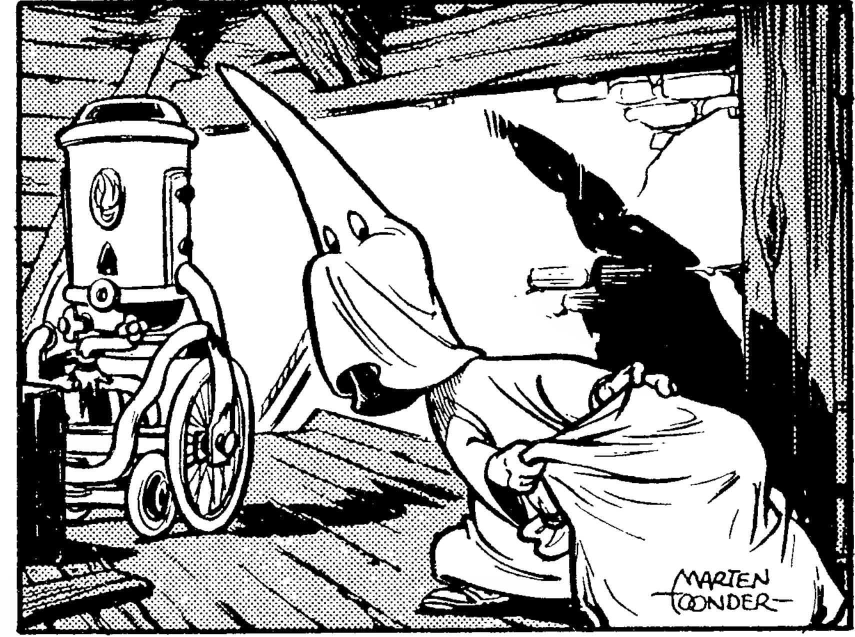
"Een spion!" zo riep men. "Een indringer! Het grauw is doorgedrongen tot het Genootschap. Het ontziet zich niet om zijn onsmakelijke neusaandoening hier uit te vieren. Grijpt hem!

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

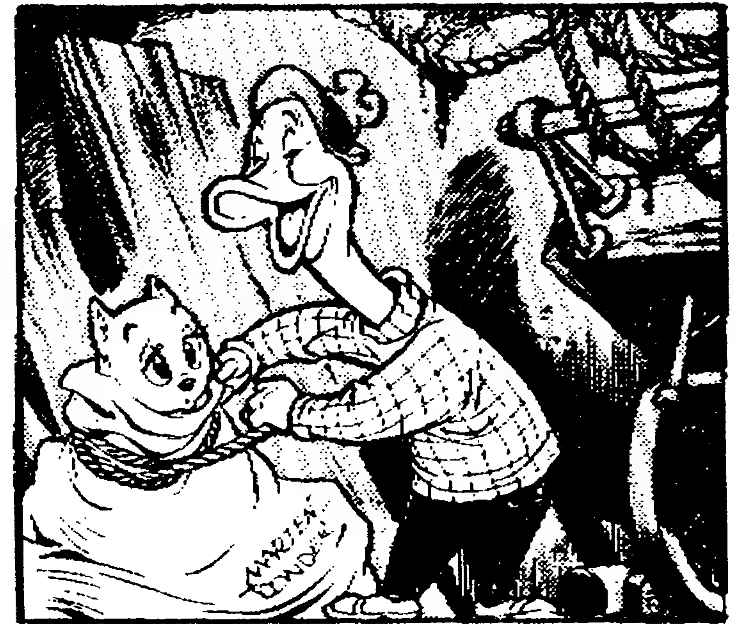
3956 Zo werd Tom Poes dus gegrepen en gebonden. Hij was te zeer in beslag genomen door de niesbuien om zich te kunnen verweren, zodat hij dan ook tamelijk wezenloos tussen de opstandige heren stond.
De voorzitter trad naar voren en bezag hem met weerzien. "Zo treffen we hier in ons midden dus iemand aan uit de heffe des volks", sprak hij. "Waarschijnlijk een spion. Het is alleen aan de waakzaamheid van ons beginnend a-lid te danken, dat hij gevat is". Wammes Waggel begon verlegen te giegelen.
"Ik stel dan ook voor", hernam de president, "om de laatstgenoemde te bevorderen tot volwaardig a-lid — en om zijn toestel goed te keuren. De werking is reeds bewezen. Ik ben er zeker van, dat het goed zal voldoen bij de uitvoering van plan P".
De vergadering mompelde instemmend.
"Goed", vervolgde de voorzitter. "Heer aspirant, we dragen u op om deze indringer goed te bewaken. Hij mag in geen geval ontsnappen, want dan zou hij zonder twijfel het janhagel op ons spoor zetten. Hebt u dat begrepen?"
"Ja hoor", sprak Wammes, "Reuze".
"En verder", voer de ander voort, "kunt u overgaan tot de uitvoering van plan P. Doet uw best".
Het nieuwe a-lid sleepte een half-volle waszak uit een hoek en stuwde de ongelukkige Tom Poes er in zonder zich te storen aan diens boze uitroepen.
"Doe niet zo flauw", hoorde men hem vermanen terwijl hij de zak naar buiten sleepte. "Ik vind janhagel niks lekker".

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

3957 Het nieuwe a-lid trad uit het bouwvallige pand in de steeg en keek waakzaam om zich heen. Daarop trok hij snel zijn pij uit.

„Dit hemd moet in de was", stelde hij vast terwijl hij het kledingstuk op een handkar wierp. „Het is trouwens te groot; dat loopt niks enig."

„Laat me er uit!" riep nu een stem uit de waszak die in het portaal lag.

„Hihihi, dat zou je wel willen", giechelde Wammes Waggel, wiens merkwaardige gestalte nu onverhuld zichtbaar was. „Nee hoor, Tom Poes, dat gaat niet. Dat zouden de luidjes boven nooit goedvinden. Doe nou niet flauw, je bederft het hele spel."

„Maar het is geen spel!" riep Tom Poes. „Die luidjes van jou zijn misdadigers."

De ander schudde droevig het hoofd. Hij laadde de sterk bewegende zak op het wagentje en schoof het vreemde apparaat er achter aan. Daarop begon hij zijn voertuig voort te duwen door de duistere achterbuurten van Rommeldam.

„Wat ben je toch saai', sprak hij verwijtend tot de waszak. „Jij maakt nu nooit eens pret. Ik vind lui die nooit lachen niks jofel hoor; als je dat maar weet."

„Er is niks te lachen", riep Tom Poes gedempt terug. „Zou jij lachen als je tussen het wasgoed zat?"

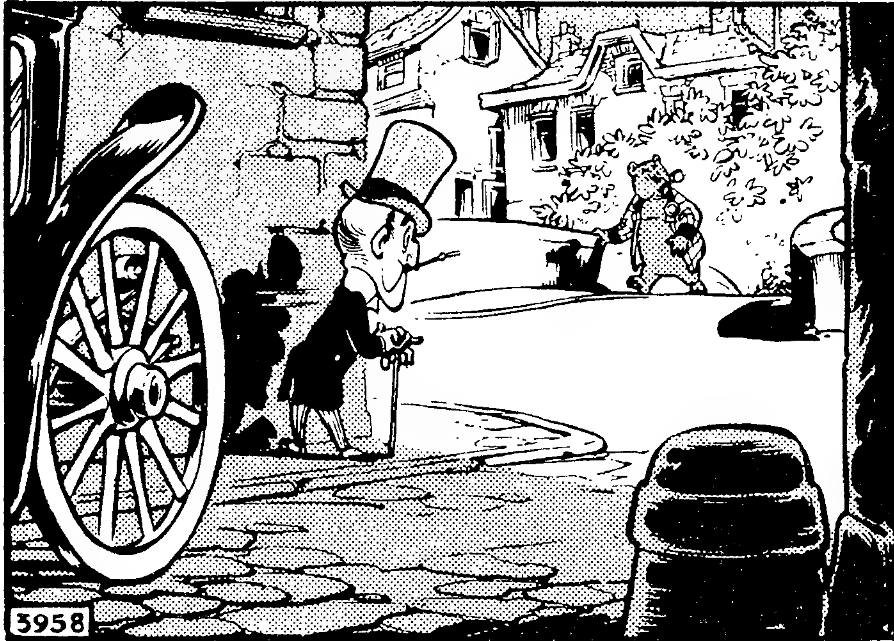
Wammes dacht daar enige tijd over na. Hij schoof zijn vracht het schuurtje binnen waar „Waserei" op stond en sloot de deur achter zich.

„Ik zit altijd tussen het wasgoed", sprak hij tenslotte. „En ik heb altijd pret. Maar misschien heb jij niet zoveel humor als ik. Weet je wat? Ik zal je gezicht er uit laten, dan kan je wat zien. En het is leuker voor de aanspraak."

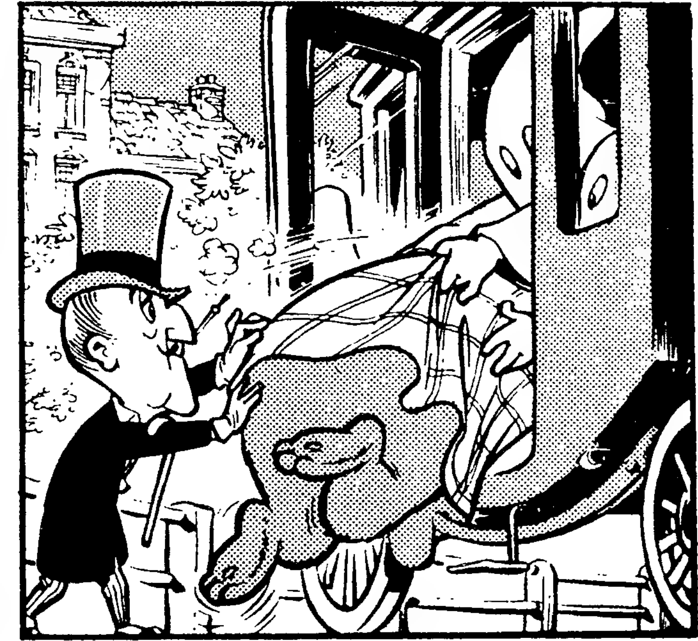
Met deze woorden liet hij de zak wat zakken, zodat het hoofd van Tom Poes zichtbaar werd.

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

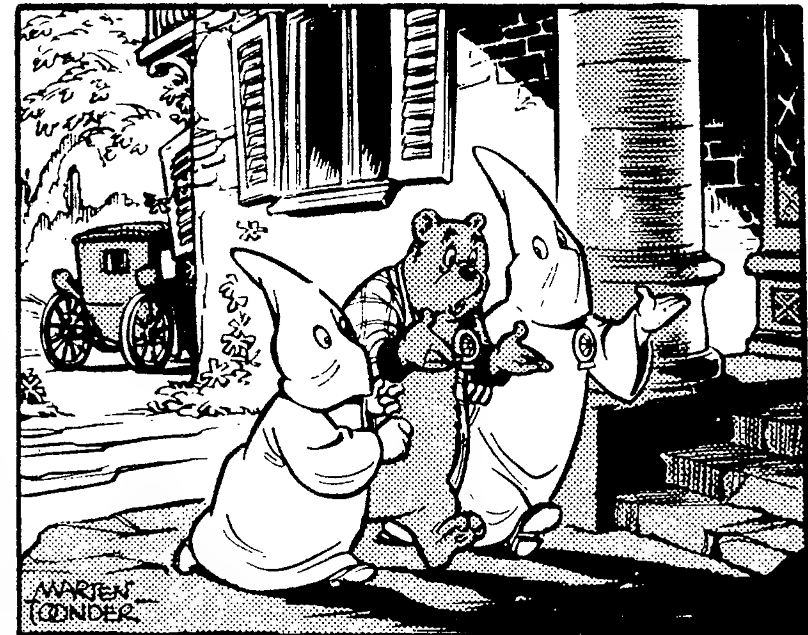
3958 Heer Bommel liep mistroostig door Rommeldam. Hij was op zoek naar een ander hotel, doch hij deed dat zonder vreugde.
„Waar ik kom storten de huizen in puin", zo prevelde hij. „Ik zaai onheil en verderf, dat voel ik. Ach, het is een vreselijke toestand voor een heer van mijn stand, die alleen maar het goede wil. En als ik nu maar wist wie mijn vijand was zou ik mij nog kunnen verweren. Maar ik vecht tegen onzichtbare machten die de ondergang van een heer op het oog hebben, als iemand begrijpt wat ik bedoel. Waar moet ik rust vinden?"
Hij zuchtte diep en smartelijk en op dat moment werd hij op de schouder getikt door de geheimzinnige vreemdeling de Lazuur.
„Mijn gelukwensen!" sprak deze. „Uw tijd is gekomen."
„Welke tijd?" riep heer Ollie verwilderd uit. „Ik wil nu eindelijk wel eens weten waar ik aan toe ben."
„Hierheen, als ik u verzoeken mag", hernam de ander. „En waar u aan toe bent?" U bent op weg om een volwaardig Opstandig Heer te worden."
Zo sprekende voerde hij heer Bommel naar een rijtuig, dat op de hoek stond te wachten.
„Een opstandig heer?" herhaalde heer Bommel met overslaande stem. „Nu, dat zou ik denken! Mijn geduld is uitgeput en ik wens. . ."
Zijn woorden eindigden in een piepend geluid. Want nu bogen zich twee spookachtige figuren uit de koets, die hem naar binnen trokken.

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

3959 Heer Bommel werd met geweld in het rijtuig geheven en op de voorbank geplaatst. Het rook er naar stof en schimmel en toen het voertuigje zich in beweging zette, schokte en piepte het op akelige wijze. Maar daar had hij geen aandacht voor. Zijn belangstelling ging geheel uit naar de spookachtige gedaanten die tegenover hem zaten. Geen wonder. De oplettende lezertjes zijn reeds aan hun akelig uiterlijk gewend, maar voor heer Ollie waren ze helemaal nieuw.

„W-wat — eh...w-wie zijn jullie?" stamelde hij.

„Pardon, nu gaat u te ver", sprak een van de griezels. „U weet, dat wij ook voor elkaar onbekend moeten blijven. Dat is veiliger".

„Veiliger?" herhaalde heer Bommel. Hij begreep, dat dit wezens van vlees en bloed waren en dat gaf hem moed. „Veiliger?" riep hij daarom toornig. „Noemt u het veilig om een heer op zo'n ruwe manier te ontvoeren? Iemand van mijn stand heeft een teer en gevoelig gestel en hoe licht zou ik niet een zenuwinstorting kunnen krijgen!"

Zijn begeleiders gingen daar niet op in. Ze hadden notitieboekjes te voorschijn gehaald en daarin noteerden ze zorgvuldig alles wat hij zei. Nu, dat was veel. Terwijl het rijtuig koers zette naar een oud vervallen buitenhuis beklaagde heer Ollie zich bitter over de vijandigheid van de wereld.

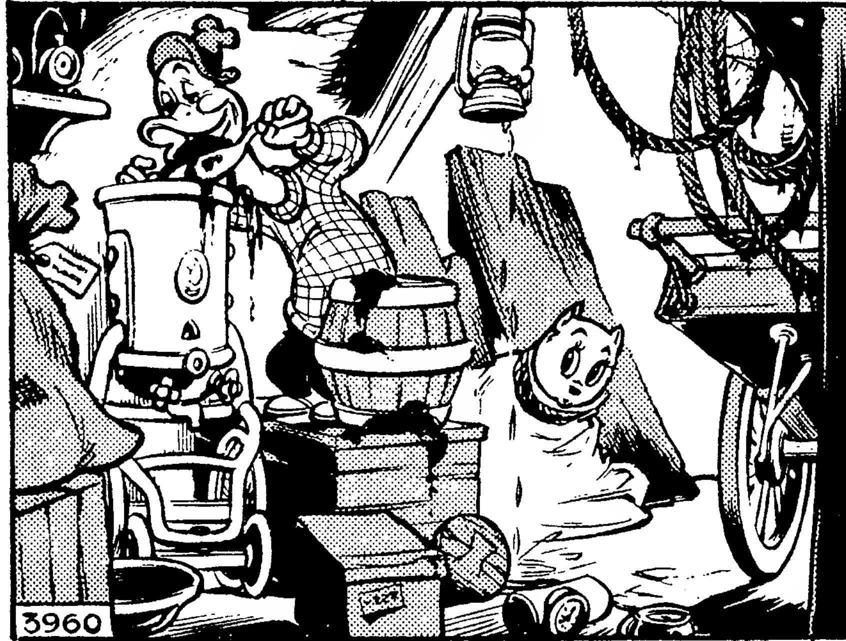
„Om mij heen stort alles in puin!" zo riep hij uit. „Het is duidelijk, dat men op mijn ondergang uit is. Als ik maar wist wie mijn vijanden waren zou ik hen de toorn van een heer laten voelen; maar men werkt stiekem en platvloers, als u begrijpt wat ik bedoel".

De vreemdelingen sloten met een zucht hun boekjes.

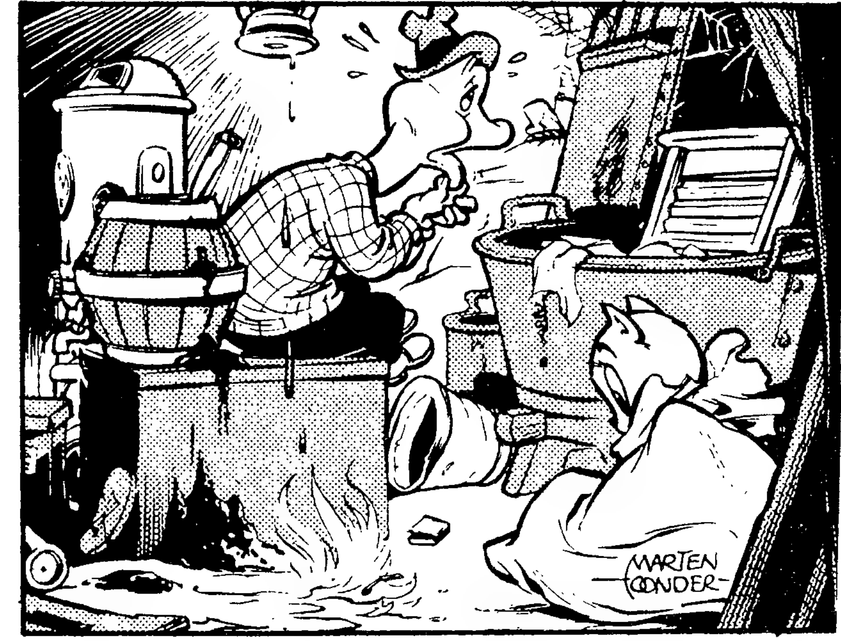
„Prachtige woorden", zei een van hen. „Hoe juist ziet u de toestand! U komt er wel. Maar we zijn er. Mag ik u verzoeken uit te stappen?"

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

3960 Intussen zat Tom Poes nog steeds in de waszak. Zijn hoofd was nu wel vrij, maar hij was nog steeds gebonden, zodat zijn toestand alles behalve prettig was. Wammes Waggel trok zich van zijn klachten echter weinig aan.

„Je bent een echte zeurpiet", zei hij. „Je moet niet denken, dat het leuk is om met jou te spelen, hoor".

Toen gooide Tom Poes het over een andere boeg.

„Hè. toe nou", sprak hij zeurderig. „Ik wil juist zo graag meedoen, Wammes. Wat doe je eigenlijk?"

„Ik doe buskruit in de geiser", zei Waggel opklarend. „Kijk, zie je wel? Dit is voor plan P".

„Je morst" zei Tom Poes.

„Dat komt omdat het hier een beetje donker is", hernam de ander. „Het geeft niks, hoor, want ik heb kruit genoeg. Maar ik zal de lamp aansteken, dan kunnen we beter zien".

Met deze woorden begaf hij zich naar een lekkende petroleumlamp en streek een lucifer aan.

„Plan P is reuze", vervolgde hij. „Geisers knallen enig, vind je ook niet? Wat een soflamp, hè? Hij wil nooit goed branden. Wacht..."

Op dat moment had het vlammetje zijn vingertoppen bereikt en met een kreet liet hij de lucifer vallen.

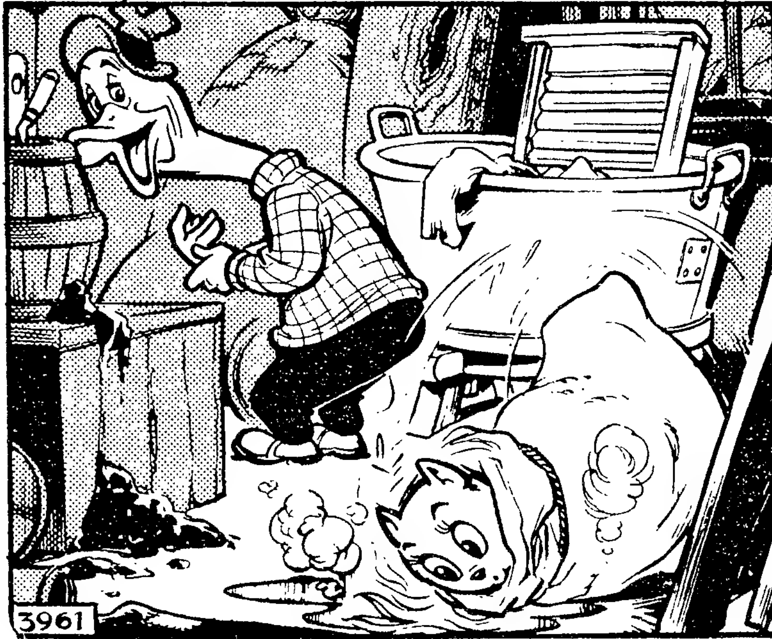
„Pas op!" riep Tom Poes. „De olie op de grond brandt! En je hebt kruit gemorst!"

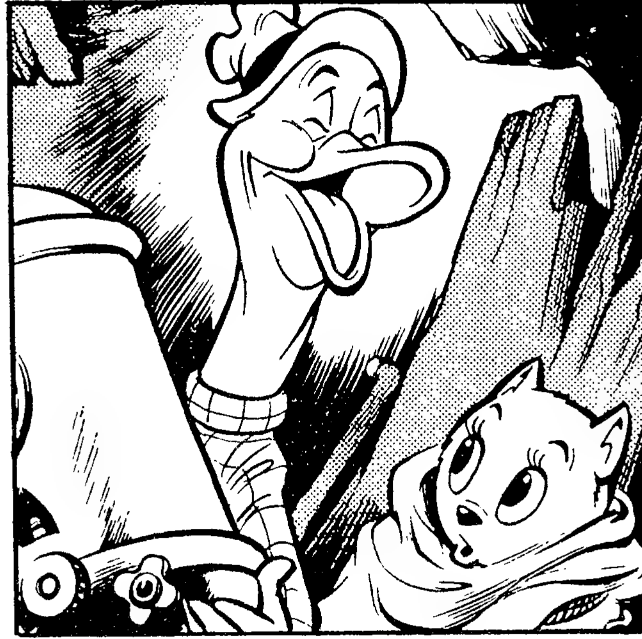
„Au!" riep Wammes huilerig, „het doet reuze pijn, hoor. En nu moet jij nog vitten ook. Ik vind je niks aardig!"

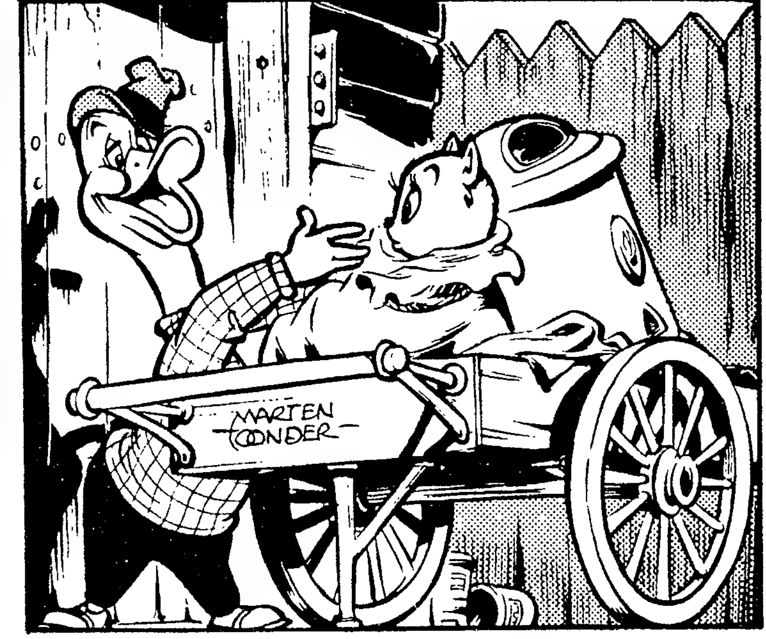
Mokkend ging hij in een hoek op zijn vingers zitten zuigen en Tom Poes zag met schrik, dat de brandende petroleum steeds dichter bij het buskruit kwam...

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

3961 Tom Poes zag het vuur steeds dichterbij komen en het gemorste kruit vatte sissend vlam. Hij bedacht zich dan ook niet lang, doch hij liet zich opzij vallen en zodoende doofde hij de vlammen.

„Jakkes, doe niet zo eng!" riep Wammes Waggel uit. „Je mag niet met vuur spelen, hoor, dat is veel te gevaarlijk!"

„De enige die hier gevaarlijk doet ben jij!" riep Tom Poes driftig. „Laat mij nu eindelijk eens uit deze vieze waszak en schei uit met die buskruitonzin".

Het gelaat van de ander betrok.

„Begin je nu al weer?" vroeg hij huilerig. „Jij bent 'em, dat weet je best. Je mag pas weer lopen als de luidjes het zeggen, eerder niet. Hè bah, je bederft altijd mijn plezier!"

Hij begon nukkig aan de verbouwde geiser te duwen en zodoende rolde hij het apparaat het schuurtje uit.

„Waar ga je naar toe?" riep Tom Poes, die voelde, dat hij een fout gemaakt had.

„Naar het politiebureau natuurlijk", zei Wammes. „Ik ga lekker plan P doen en als ik het goed doe krijg ik een strikje en dan word ik een echte spirant!"

Hoewel de woorden van de wasserij-ondernemer een weinig duister waren begon Tom Poes toch een vermoeden te krijgen. Daarom begon hij te zeuren of hij mee mocht.

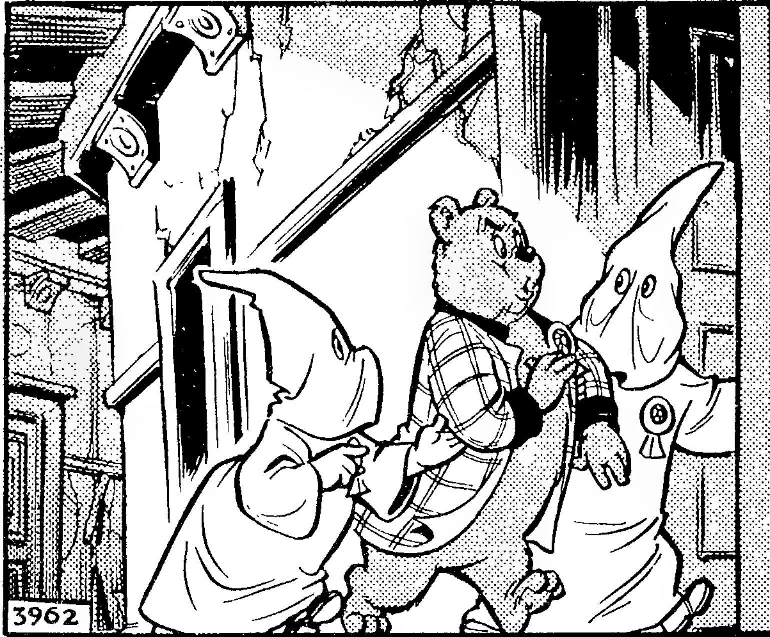
„Ik wil plan P zo graag zien", jengelde hij — en deze eenvoudige woorden begreep Waggel onmiddellijk.

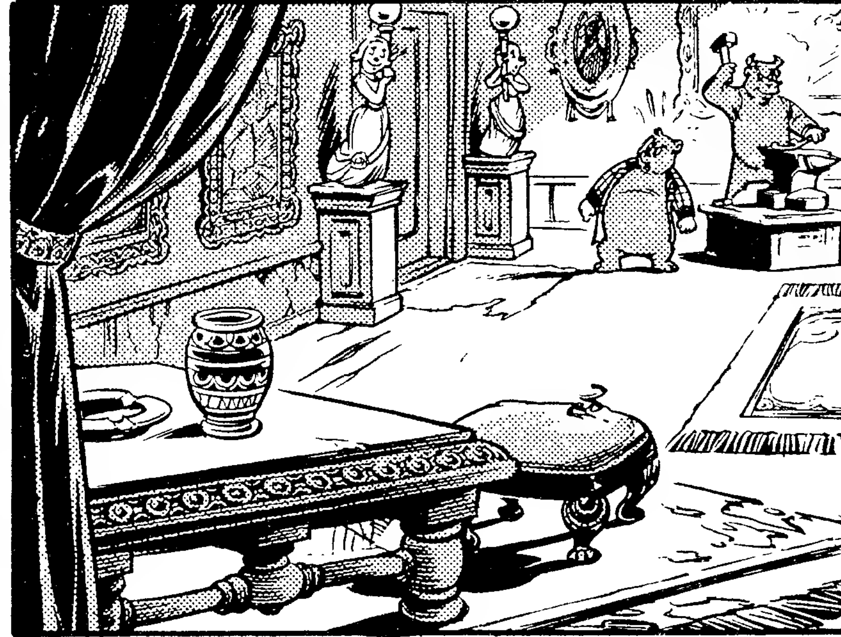
„Goed", sprak hij, „maar dan moet je stil in de zak blijven en goed kijken en niet steeds zo kinderachtig mopperen".

Na deze vermaning tilde hij de wasbuidel naast de geiser op de handkar en begaf hij zich weer op pad.

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

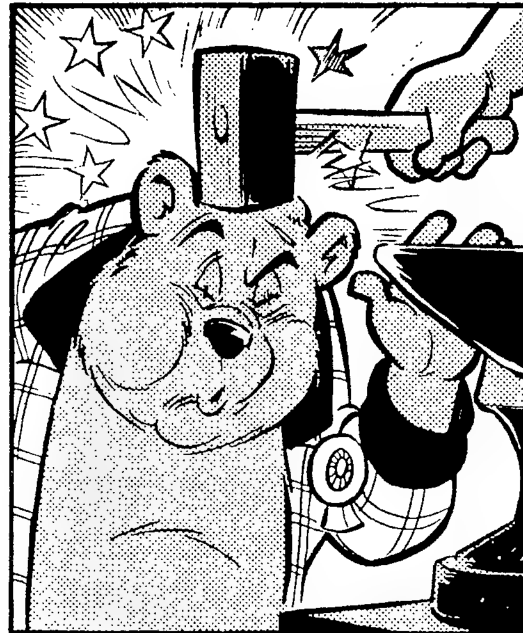
3962 Heer Bommel was intussen door zijn vreemde metgezellen in het huis geleid. Het gebouw wasemde een schimmelige, oude geur uit en het scheen verlaten te zijn, want overal heerste een doodse stilte.
„Dit is het hoofdkwartier van het genootschap", sprak een van de figuren op plechtige toon. „Hier moet u uw laatste proeven afleggen, heer aspirant!"

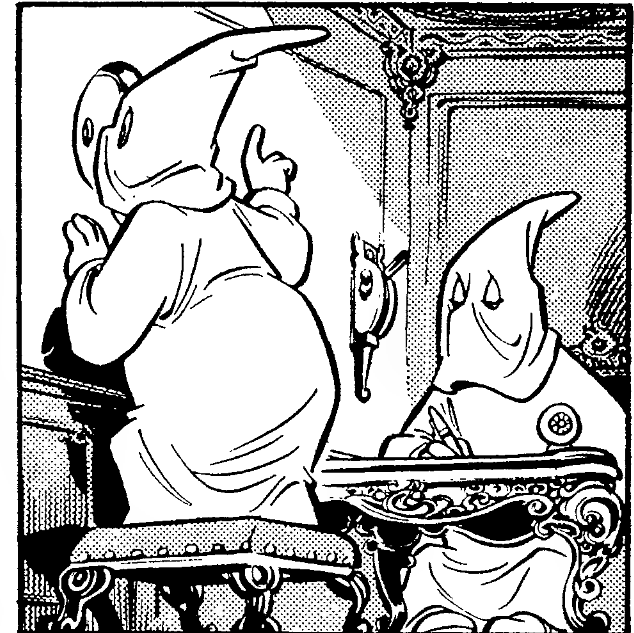
Heer Ollie begreep niets van deze woorden. Maar omdat hij gemerkt had, dat een beschaafd gesprek met deze lieden niet mogelijk was, berustte hij in zijn lot.
„Goed", zei hij. „Breng me bij uw leider, dan zal ik hem om opheldering vragen".
„Nog niet, nog niet", zei de ander. „Eerst de proeven. Doet uw best!"
Met deze woorden opende hij een deur en schoof de heer Bommel met zachte drang naar binnen. Deze bevond zich nu in een ruim vertrek, dat gestoffeerd was met talrijke schilderstukken en beeldhouwwerken, doch dat overigens slechts kaal gemeubileerd was.
Heer Ollie was nog bezig rond te kijken, toen de deur achter hem dicht viel en knarsend op slot gedraaid werd.
Hij kreeg een vreselijk vermoeden.
„Ik ben in handen gevallen van de bende die het op mij voorzien heeft", dacht hij. „Met open ogen heb ik mij om de tuin laten leiden. Maar ik zal ze!"
„Laat me er uit!" riep hij woedend. „De toorn van een heer is vreselijk!"
Zo sprekende stampvoette hij driftig en zodoende bracht hij een verborgen veer in werking. De gevolgen bleven niet uit. Het beeld naast hem kwam knarsend in beweging en liet een holle hamer op zijn hoofd dalen...

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

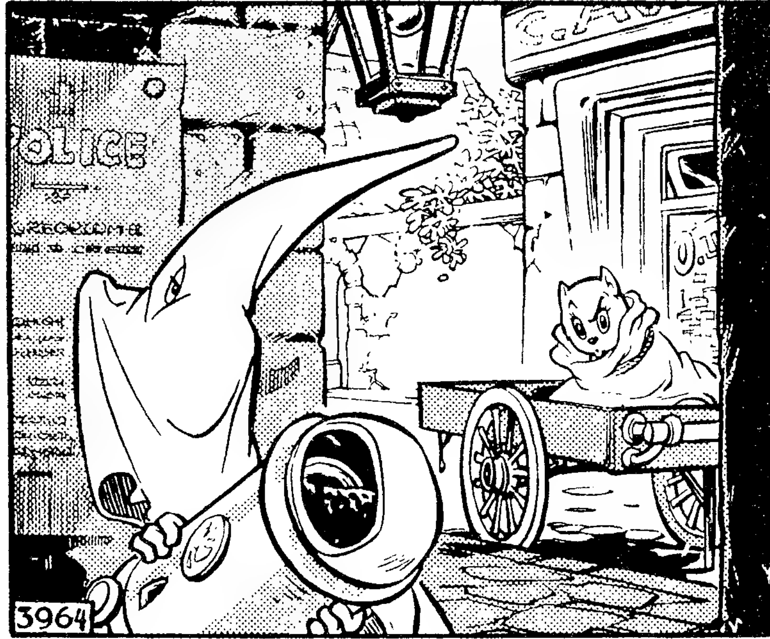

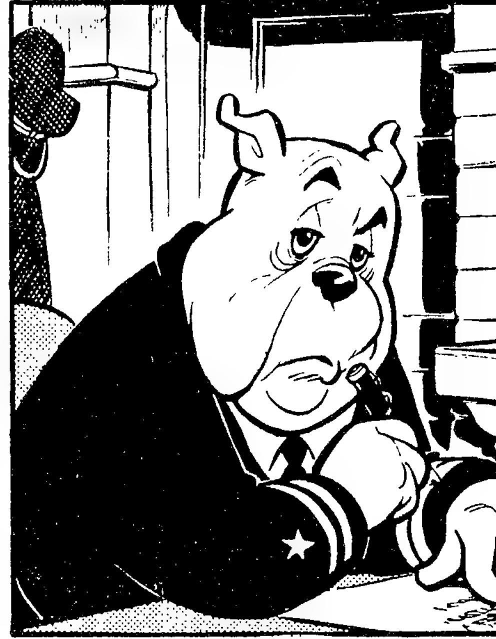

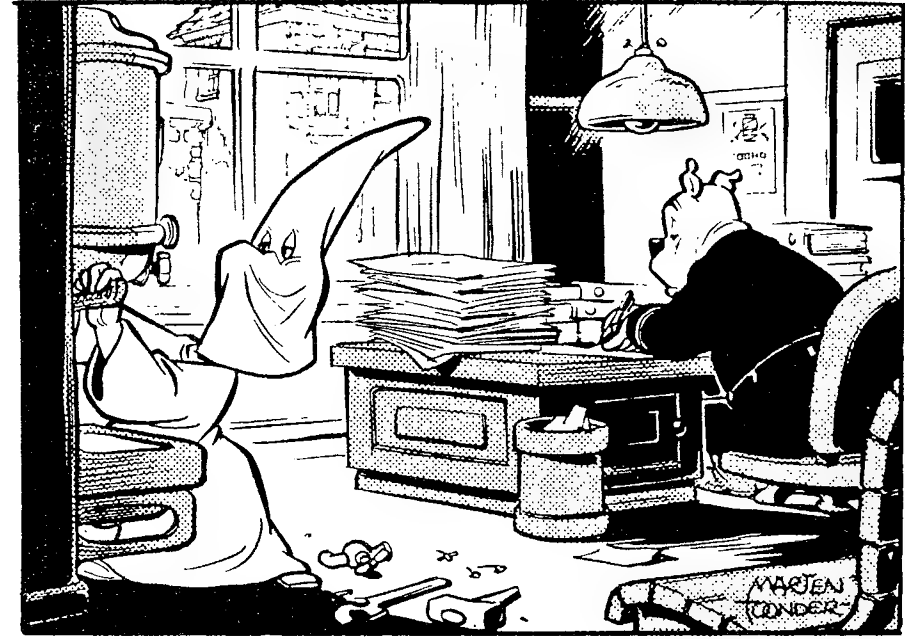
3963 De hamer die het beeld gebruikt had was hol, maar de klap kwam toch wel aan. Heer Ollie zag dan ook sterretjes en hij wankelde met onzekere stappen door het vertrek heen totdat hij bij een ander, gelijksoortig beeld tot rust kwam.
„W-wat een v-vreselijke omgeving!" zo stamelde hij. „Deze kamer heeft een ongunstige sfeer. De meubelen zijn vijandig, als men begrijpt wat ik bedoel. Zoiets voelt een heer onmiddellijk aan".
Hij opende een oog en staarde met weerzin om zich heen. Een schilderij, dat tegenover hem hing, keek terug met sombere blik en hij zag duidelijk dat het de pupillen bewoog.
„Het is alsof dat portret leeft", prevelde heer Bommel met bleke lippen.
„Ach, lieden van onze stand zijn overgevoelig voor alles wat lelijk en ruw is. Ik hoor hier niet, dat is duidelijk".
Met een zucht richtte hij zich op om naar de deur te lopen, doch zodoende trapte hij ook hier op een verborgen veer. Het beeldhouwwerk begon te knarsen en opnieuw daalde er een holle hamer neer.
„Het aspirant-lid is zeer bewogen", meldde een waarnemer in het aangrenzend vertrek. Hij stond tegen de muur gedrukt en sloeg door de ogen van het portret heen heer Ollie's verrichtingen oplettend gade.
„Ik hoor het", prevelde zijn collega, die aan een antiek tafeltje de opmerkingen neerschreef die uit een luidsprekertje tot hem kwamen.
„Een gevoelig iemand", stelde de eerste vast, toen de uitroepen wat minder werden. „Maar toch wel een strijdbaar karakter".
„Een echte opstandige heer!" stemde de tweede toe — en er was een bewonderende klank in zijn stem.

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

3964 Wammes Waggel had zijn handwagen voor de ingang van het politiebureau gezet en nu tilde hij de geiser er voorzichtig af.

„Je moet goed kijken, Tom Poes", sprak hij, „dan kan je pret hebben".

Tom Poes antwoordde niet. Hij probeerde tevergeefs binnen in de zak zijn touwen los te maken en hij keek de ander woedend na.

„Pret hebben!" mompelde hij. „Terwijl die lummel dat ding vol buskruit het bureau binnendraagt. Maar de politie zal hem wel meteen in de kraag grijpen; hij heeft zijn pij nog aan".

Doch dat viel tegen. Toen Waggel binnendribbelde trof hij slechts de commissaris aan, die lodderig opkeek van de rapporten die hij over de aanslagen had verzameld.

De politiechef sloeg de verrichtingen van de eigenaardige werkman enige tijd met omwalde ogen gade. Maar de rustige manier waarop deze het apparaat aan de wand bevestigde deed alle achterdocht verbleken.

„Een raar kostuum", prevelde de heer Bas slechts. „Zeker vakkleding om te lassen?"

„Om te wassen ook, hihihi", zei Wammes. „Het zit niks lekker, hoor. Dit hemd is te lang".

„Heb je daar een nieuw soort geiser?" hernam de commissaris. „Zeker door de burgemeester besteld? Hm, goed idee".

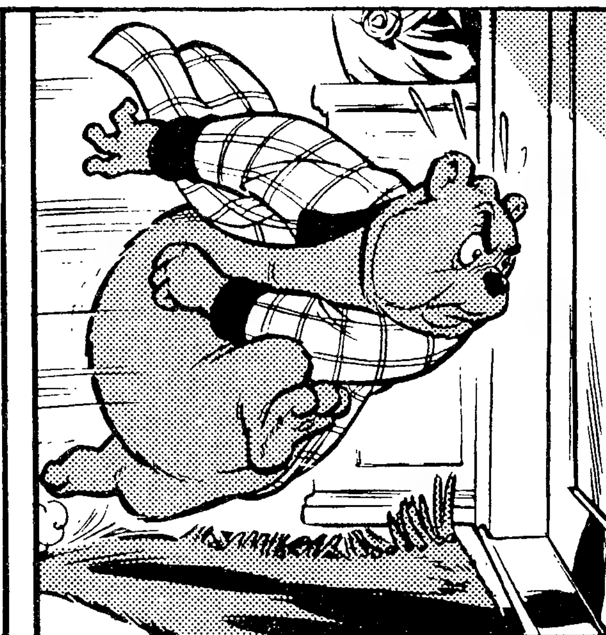
Met deze woorden verdiepte hij zich zuchtend weer in zijn papieren.

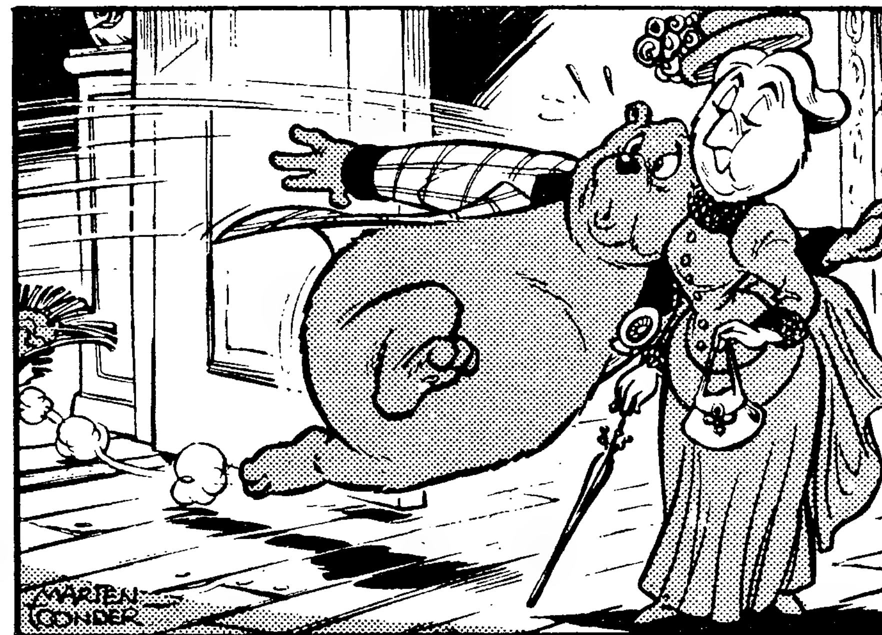
„Er zit geen lijn in die aanslagen", dacht hij vermoeid. „Als ik er nog maar eens één van nabij kon meemaken..."

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

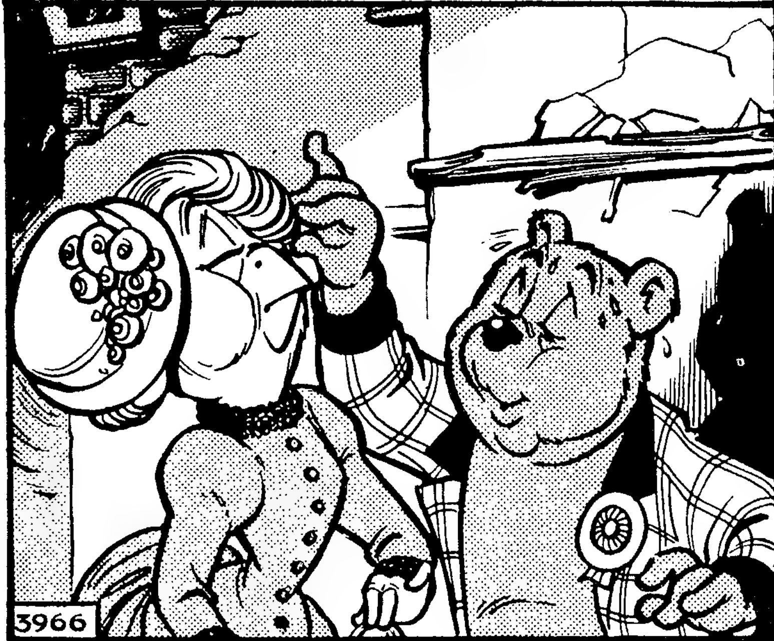

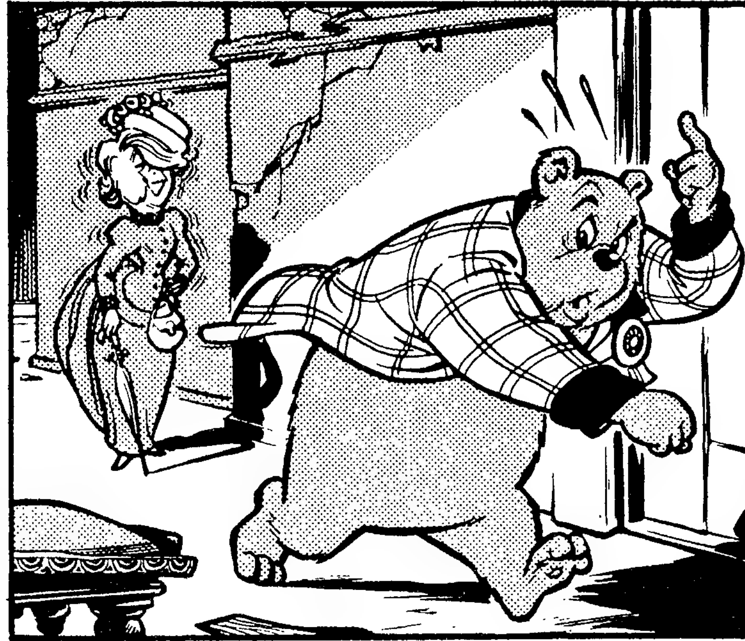

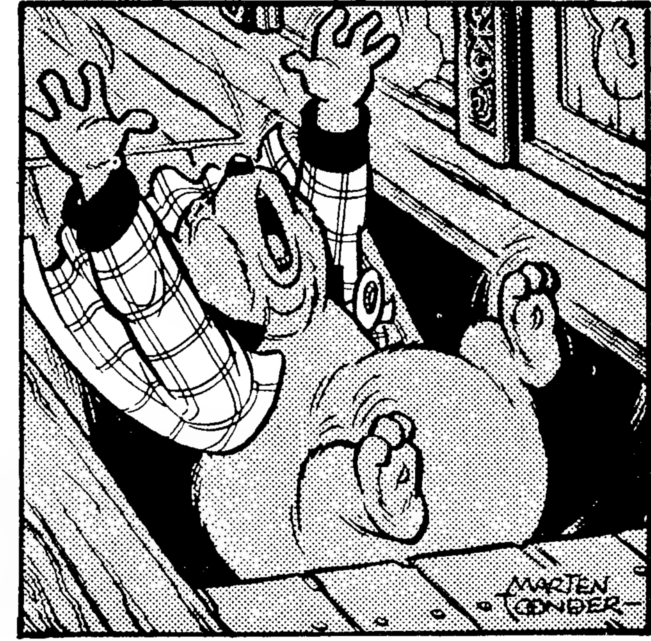
3965 Heer Bommel had nu meer dan genoeg van het naargeestige vertrek.
„Ik wil er uit!" zo mompelde hij tussen strakke lippen. „Dit is een slechte omgeving voor iemand van mijn stand. De sfeer hier valt als mokerslagen op mijn hoofd, als iemand begrijpt, wat ik bedoel. Ik heb er genoeg van".
Met deze woorden rukte hij vergeefs aan de deur, maar die gaf niet mee; hij was opgesloten. Het stond nu wel voor hem vast, dat hij in de handen van een bende was gevallen, die het op hem voorzien had. En al morrelend maakte zijn angst plaats voor een grote toorn.
„Als het niet goedschiks kan, dan maar kwaadschiks!" riep hij uit. „De woede van een heer is iets vreselijks!"
Hij stampte naar de andere wand van de kamer om ruimte voor een stormloop te hebben, trok daarop de schouders hoog op en denderde met zo'n geweld door het vertrek, dat de kalk van het verwaarloosde plafond viel.
Hij hoorde niet, dat de sleutel snel werd teruggedraaid — en pas toen hij de deur dicht was genaderd bemerkte hij, dat deze op een kier geopend was. Maar toen was het te laat.
Met grote kracht belandde hij tegen het houtwerk, dat krakend open vloog om hem doorgang te verlenen. Bonkend en dreunend vloog hij de gang op waar hij lomp tegen een daar staande dame opbotste. Deze bleek vast in haar schoenen te staan, want ze wankelde zelfs niet en keek hem met een stille glimlach in het verwrongen gelaat aan.

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

3966 Heer Bommel staarde geheel ontdaan naar de dame waar hij zo lomp tegen aan gelopen was. Door de botsing waren haar hoed en de pruik die ze daaronder droeg scheef gezakt. Maar ze scheen niet boos te zijn en dat gaf hem moed.

„Neem me niet kwalijk", sprak hij. „Een heer in drift vergeet soms zichzelf. Ik bedoel... eh... de sfeer is hier wat drukkend. Ik wilde er uit bedoel ik en toen liep ik de deur open, als u begrijpt wat ik bedoel..."

De dame keek hem met een zachte glimlach aan en antwoordde niet.

„Sta me toe", hernam heer Ollie. „Uw haar is een beetje... eh... in wanorde. Ik schaam me, dat ik u zo onhoffelijk tegemoet trad. Maar ik had ook niet verwacht hier iemand van stand aan te treffen".

Zo sprekende poogde hij de pruik met een subtiel gebaar recht te zetten, doch nu verstijfde hij. Want bij de aanraking ontdekte hij, dat hij geen echte dame tegenover zich had. Het was een pop, die stevig in de vloer geschroefd was. In haar binnenste droeg ze een gevoelige microfoon, die heer Bommels woorden doorgaf aan de waarnemers in de andere kamer. Maar dat wist hij natuurlijk niet.

„Wat een minne streek", mompelde hij. „Men drijft hier zelfs de spot met de ridderlijke gevoelens van een heer in moeilijkheden."

„Maar ik zal jullie weten te vinden!" riep hij tegen de kale wanden. „Ik doorzoek dit hele huis van boven tot onderen..."

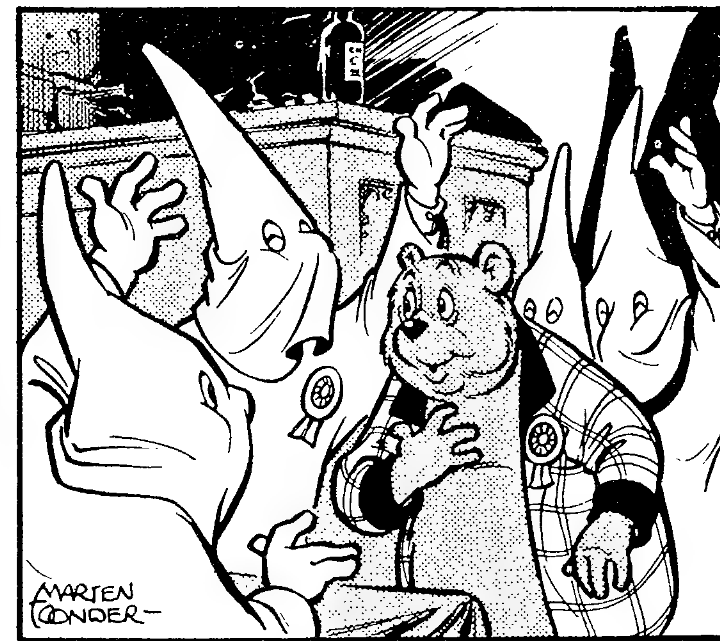
Op dat moment stapte hij op een valluik, dat onder zijn voeten openklapte — en met een zucht verdween hij uit het gezicht.

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

3967 Heer Bommel verloor de grond onder zijn voeten en tuimelde door een valluik in een onder hem gelegen vertrek. Daar stond een groot aantal Opstandige Heren, in vakkleding gestoken, hem op te wachten. Behendig schoven zij een bejaarde divan onder zijn gestalte, zodat hij onder geknars van kapotte veren en in dichte stofwolken gehuld neerkwam. Ontdaan zat hij daar nu en staarde zonder begrip rond.

,,U hebt bewezen een heer te zijn'', zei een van de omstanders. ,,U bent uw rozet waardig. Mag ik u gelukwensen?''

,,Mpf, uche...'' stamelde heer Ollie, doch reeds drong een ander voorwaarts.

,,Niet alleen dat uw proef geslaagd is'', sprak deze, ,,doch ik aarzel niet u een voorbeeld voor ons allen te noemen.''

Er volgde een beschaafd gejuich en heer Bommel richtte zich een weinig op.

,,Proef?'' vroeg hij onthutst. ,,Was dit een proef?''

,,De laatste stap'', legde de ander uit. ,,Een zogenaamde verrassingsproef die wij allen hebben moeten doormaken. Nadat u op zo'n heerlijke wijze de aanslagen had behandeld was de tijd gekomen om uw innerlijk te testen. Want wanneer leert men een heer het beste kennen? In eenzaamheid en onder moeilijke omstandigheden, nietwaar?''

,,Een heer is altijd eenzaam'', prevelde heer Bommel peinzend. ,,Maar wat...''

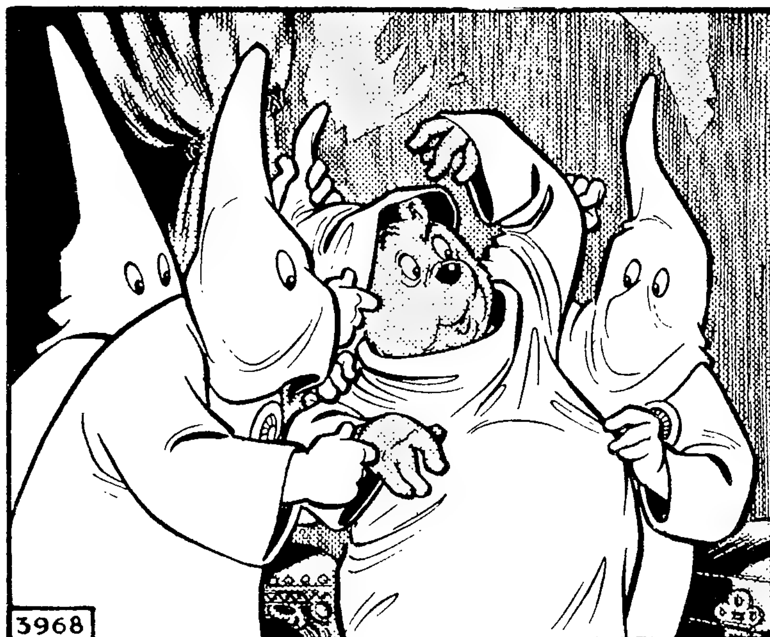
,,U hebt ongewoon hoge punten gekregen'', viel een waarnemer in. ,,Uw houding bij de hamerproef en uw gedrag tegenover de nagebootste dame in de gang was voorbeeldig. Beschaafd doch doortastend.''

,,Ach, dat heeft mijn goede vader mij zo geleerd'', zei heer Ollie bescheiden. ,,Maar waarom...''

,,Daarom doe ik afstand van het voorzitterschap van de B.O.H.'', besloot de eerste omstander. ,,Die plaats komt u toe.''

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

3968 Heer Bommel begreep weinig van wat er allemaal voorviel. Maar één ding was hem duidelijk: hij was tussen heren terecht gekomen. De rozetten die ze droegen en ook hun woorden bewezen dat.

Toen men hem dan ook aanbood om voorzitter van de bond van opstandige heren te worden aarzelde hij niet.

„Ik moet dat wel aannemen", sprak hij. „Dit is een passende positie voor iemand van mijn stand. Maar het staat mij tegen dat ik de enige ben die er normaal uitziet, als u begrijpt wat ik bedoel. Die witte jurken..."

„Een ogenblikje", zei een der aanwezigen. „Er wordt in voorzien."

Daarop werd heer Ollie van de divan getild en in een pij gestoken. Het kledingstuk was wat nauw en spande hem om de tors en de bijbehorende kap was slecht gesteven, maar hij zag er nu net zo uit als de anderen en daar ging het om.

„Excuseer de slappe puntmuts", sprak de voormalige voorzitter. „We hebben een slechte wasserij, maar we moeten ons behelpen. Wilt u hier plaats nemen?"

Heer Bommel zette zich aan het hoofd van de tafel en keek onzeker rond.

„Wat... eh... wat gaan we doen, als u begrijpt wat ik bedoel?" vroeg hij.

„Ik stel voor om de verdere aanslagen te bespreken", opperde een der omzittenden.

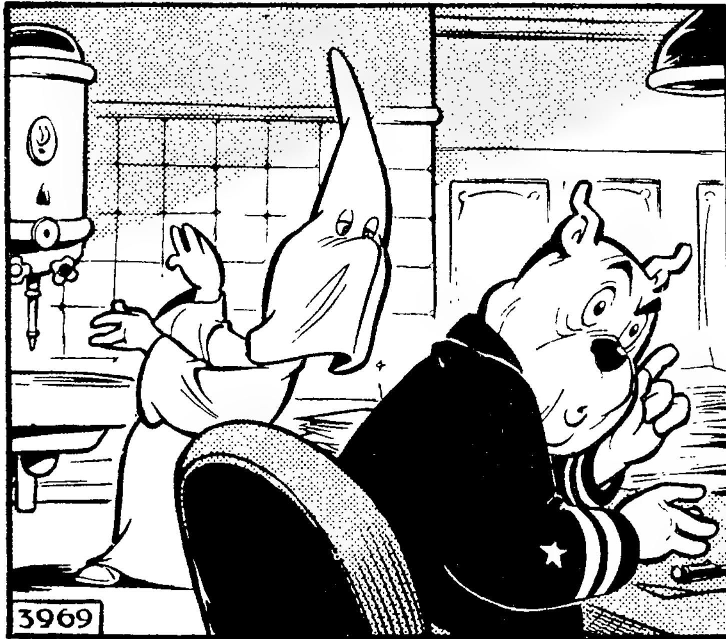
„Ja!" riep heer Ollie uit. „Die zijn een schande! Wat kunnen wij, als opstandige heren, daartegen doen?"

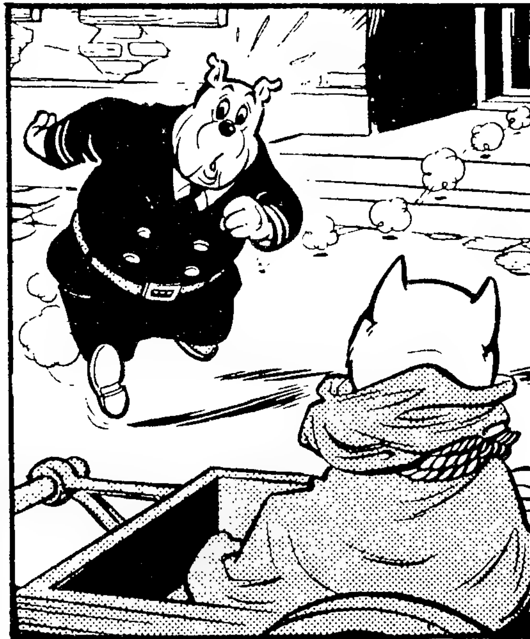
Er viel een gedrukt zwijgen, dat tenslotte door zijn voorganger verbroken werd.

„Het spijt me, dat u ontevreden bent", zei hij nederig. „Laten we dan, voordat we verder gaan, de resultaten afwachten van het nieuwe aspirant-lid. Hij is nu bezig op het politiebureau."

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

3969 De commissaris zat broedend over zijn papieren. Maar het viel hem zwaar om zijn gedachten bij de aanslagen te houden. Achter hem klonken de bonkende geluiden van de ongeschoolde werknemer, die in vakkleding een geiser bevestigde en door de openstaande deur was een vreemd, ijl geroep hoorbaar. Luisterend hief de heer Bas het hoofd op.

„Zo, ik ben klaar", sprak nu de monteur. „U hoeft alleen maar aan het kraantje draaien, dan ploft de geiser. Hihihi."

„Jaja", zei de politiechef ongeduldig. „Stil eens! Buiten roept iemand om hulp."

„Wat een gekkerd", hernam de ander. „Nou, dan ga ik maar, hoor. Dag!"

De commissaris drong hem echter zonder groeten opzij en snelde het politiebureau uit. En ja hoor, daar zat Tom Poes met zijn hoofd uit een zak op een vieze handkar.

„Haal me er uit!" riep die benauwd. „Vlug, voordat het bureau in de lucht vliegt!"

Deze woorden schokten de geharde ambtenaar.

„Wat?" gromde hij, terwijl hij snel de touwen doorsneed. „Wat bedoel je? En waarom zit je hier op een voddenwagen? Is dit een ontvoering?"

„Ja", zei Tom Poes, uit het wasgoed klimmend. „Dit is een soort ontvoering. Maar het is ook een aanslag en daarom..."

„Kalm!" beval de commissaris. „Eindelijk dus een spoor. Kom mee naar binnen, meneer Poes, dan gaan we er een keurig rapport van maken. Vertel alles maar eens rustig."

„Niet rustig!" riep Tom Poes. „Die geiser is..."

„Die is zonet opgehangen", vulde de ander aan. „De monteur is al vertrokken, dus we worden niet gestoord. Kom, ik zal even mijn handen wassen, dan kunnen we aan de slag."

„Niet doen!" riep Tom Poes nog. Maar het was reeds te laat...

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

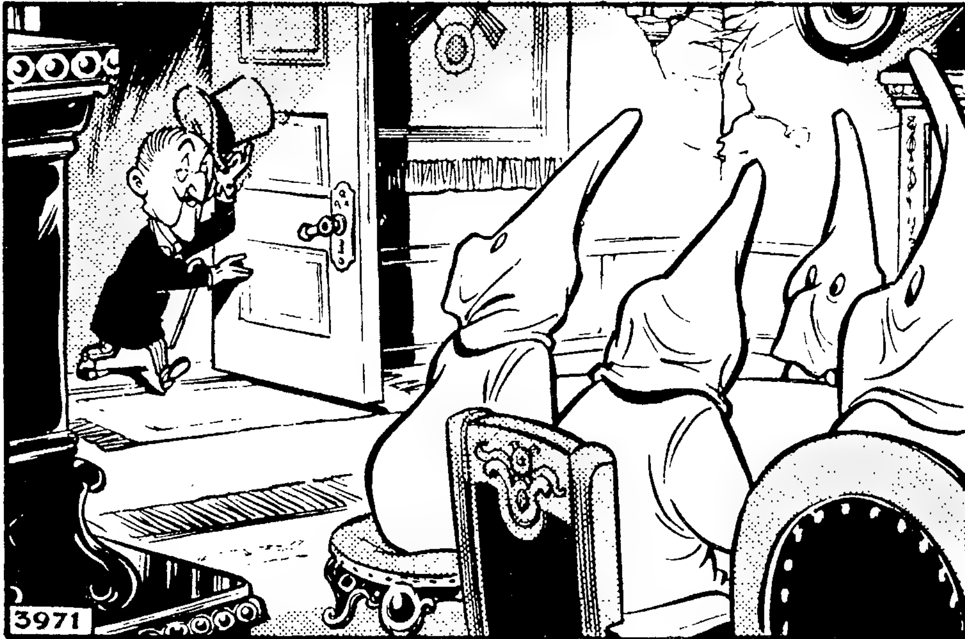

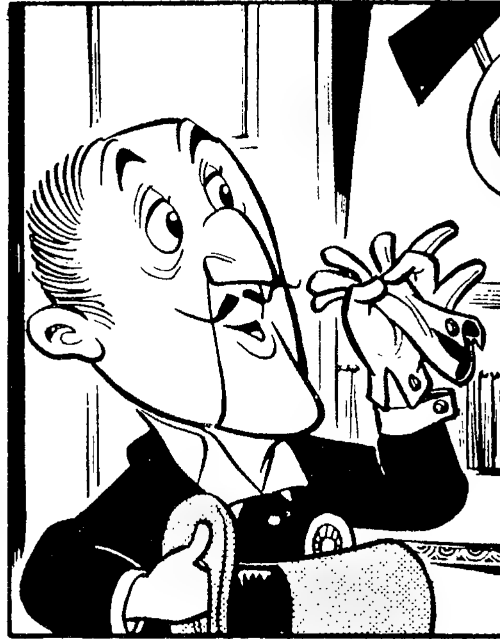
3970 Toen de commissaris aan het kraantje van de geiser draaide volgde de ontploffing, die de oplettende lezertjes reeds hebben zien aankomen.
Voor de heer Bas was het echter een verrassing, die hem danig schokte. Verward zat hij dan ook naast Tom Poes tegen een muur van het politiebureau en keek naar de bende, die zo plotseling ontstaan was.

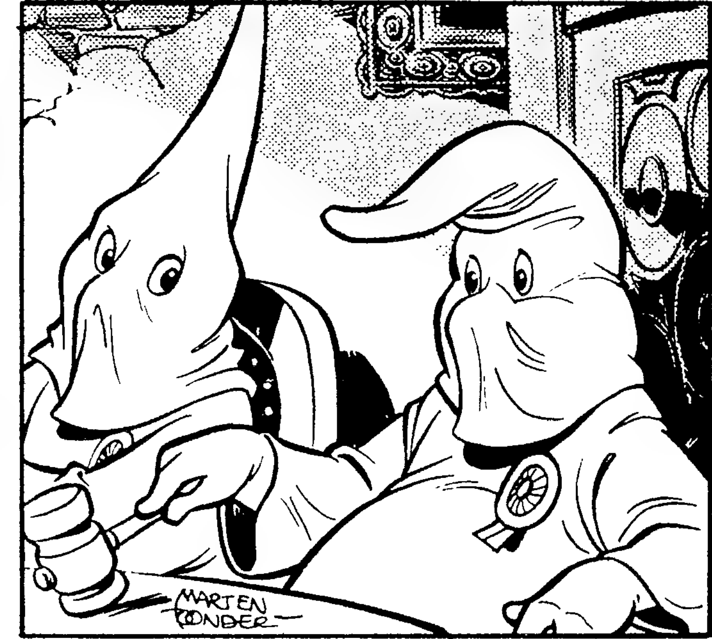
„D-de g-geiser!" stamelde hij met verstikte stem. „D-die monteur! D-dit is een aanslag!"
Tom Poes knikte somber. „Ja", zei hij. „dat heb ik steeds al gezegd, maar u wilde niet luisteren. En nu staat alles in brand."
De politiechef richtte zich met enige moeite op. Zijn scherp verstand begon weer te werken en het drong tot hem door, dat er iets gedaan moest worden.
„Brand!" prevelde hij met bleke lippen. „W-waar is de telefoon?"
„Laat maar", zei Tom Poes. „Het water uit de kapotte geiser blust de zaak wel. Maar wanneer u naar mij had geluisterd, zou..."
„Schei uit!" riep de getroffen beambte overspannen. „Ik heb naar iedereen geluisterd! Ik heb niks anders gedaan dan luisteren! En alles wat ik hoorde heb ik vastgelegd in rapporten. En van de rapporten heb ik dossiers gemaakt. En wat heb ik nu?"
Hij bukte zich en raapte droevig een smeulende klemband op.
„Verkoolde papieren!" prevelde hij. „En alweer een uniform naar de maan. Ik kan opnieuw beginnen."
„Toch niet", zei Tom Poes. „Ik weet nu waar we zoeken moeten. Kom maar mee, commissaris."

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

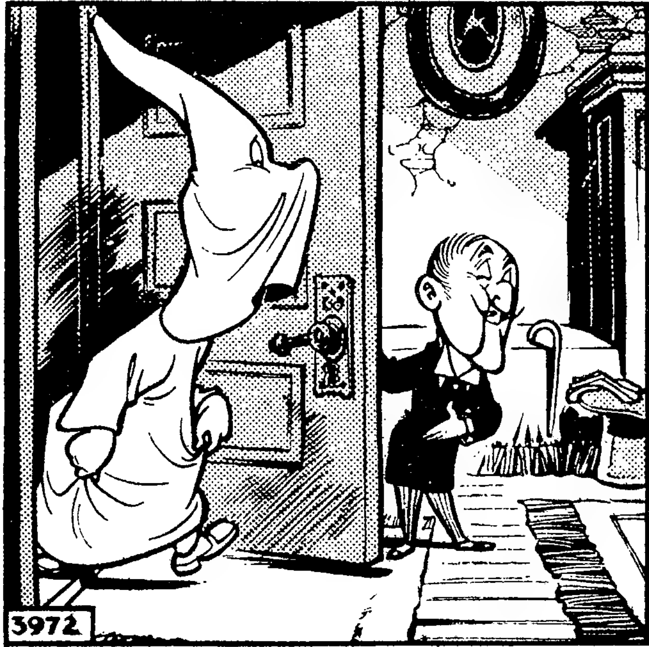

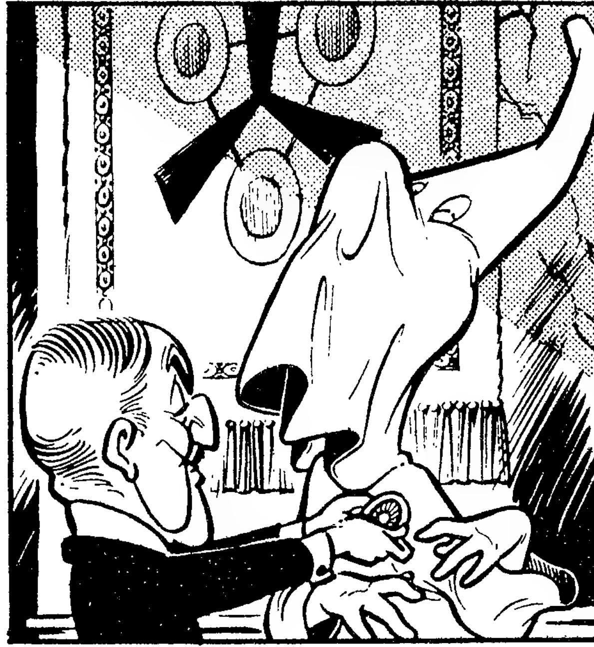
3971 De vergadering hoefde niet lang te wachten op de uitslag van de aanslag. Al spoedig werd er op de deur geklopt en trad de heer de Lazuur binnen.
„Ik heb goed nieuws, heren'', sprak hij opgewekt. „Het beginnende a-lid heeft met goed gevolg een als geiser verbouwde bom in het politiebureau gemonteerd.''
„Een wàt?'' vroeg heer Bommel onthutst.
„Een geiser'', herhaalde de ander glimlachend. „Dat is een apparaat, dat door het grauw gebruikt wordt om water te verwarmen, meneer de voorzitter.''
„Ja, ja'', prevelde heer Ollie, „maar ik bedoel die bom. Dat politiebureau bedoel ik. Wat bedoelt u, als u begrijpt, wat ik bedoel?''
De heer de Lazuur glimlachte fijntjes.
„Welnu'', hernam hij, „de commissaris van politie heeft onder dat instrument zijn handen willen wassen. Met goed gevolg, mag ik wel zeggen, hahaha!''
„Haha'', herhaalde heer Bommel zonder begrip. Om hem heen werd beschaafd gelachen.
„Dus'', vervolgde de contactheer, „is de veste waar de rechten van het janhagel worden beschermd van binnen uit schoongeblazen. Een bijzonder mooi resultaat, meneer de voorzitter.''

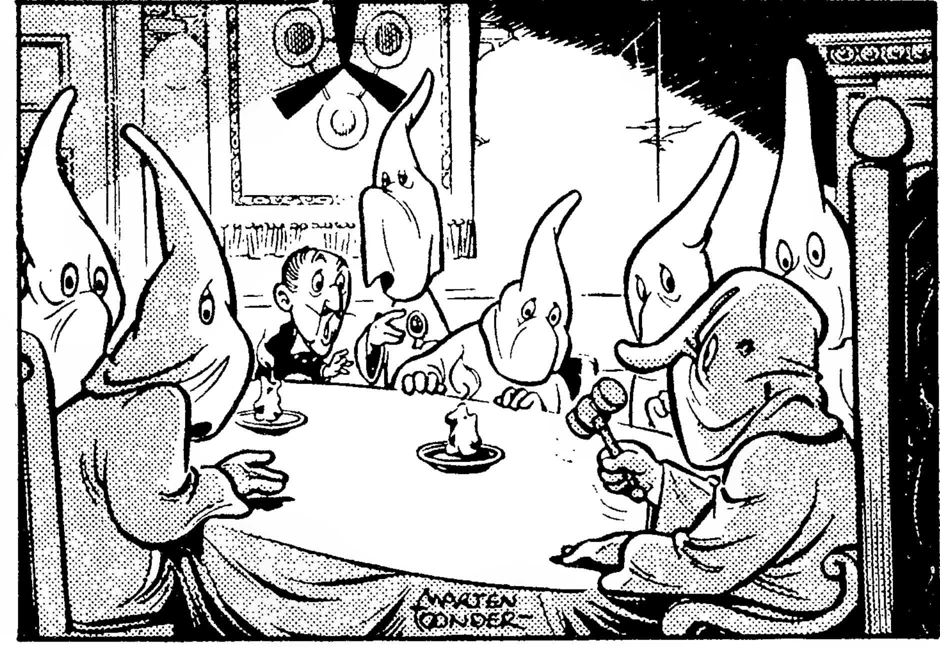
„Heel mooi'', bevestigde heer Ollie zwakjes. Hij begreep nog steeds niet waar het over ging, maar het was hem duidelijk, dat hij tussen heren zat, die een goed doel nastreefden.
„Ik stel voor'', voer de heer de Lazuur voort, „om het beginnende a-lid nu weer als volwaardig a-lid op onze vergadering toe te laten.''
„Goed'', zei de voorzitter en hij knikte met zijn slappe puntmuts. „Iemand, die het politiebureau schoonblaast houdt van reinheid. Dat moet wel een heer zijn.''

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

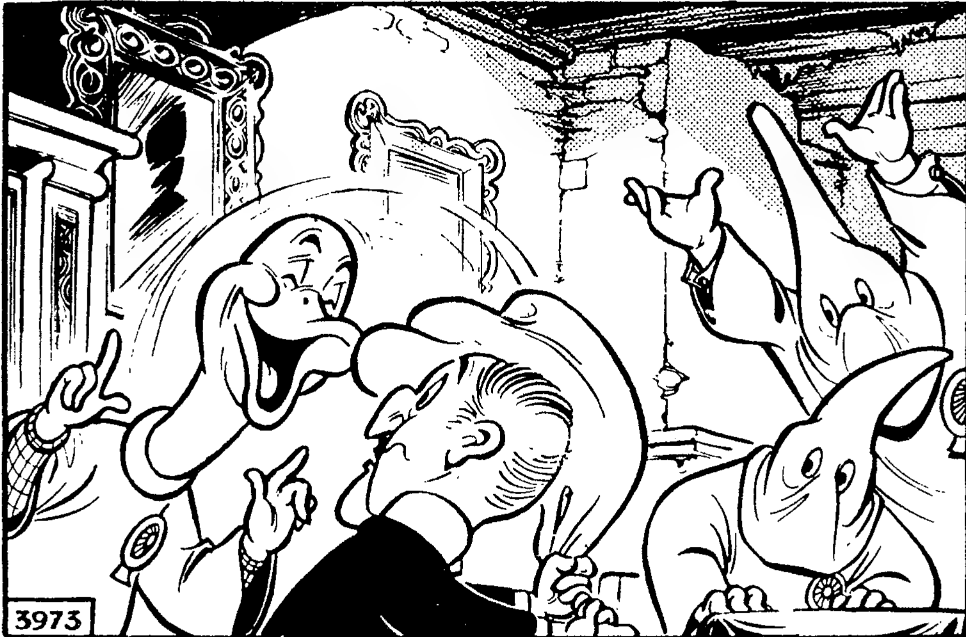

3972 De heer de Lazuur opende de deur en nu trad het beginnende a-lid opgeruimd binnen.
„Het ging enig, luidjes", sprak hij. „Ik heb reuze pret gehad."
Heer Ollie keek verbaasd op, doch de contactheer haalde haastig een rozet voor de dag en begon aan een redevoering.
„Opnieuw speld ik u deze onderscheiding op", zo begon hij. „Ik hoop, dat u het niet weer kwijt raakt, want dat zou gevaarlijk voor onze beweging zijn. Hoe gemakkelijk kan het embleem niet in verkeerde handen vallen — en dan..."
„O, nee hoor", riep het nieuwe a-lid uit. „Ik ga hem op dit hemd vastnaaien, dan valt-ie niet weer."
„Ahum", hernam de heer de Lazuur wat stijfjes. „Goed dat u het inziet. Om lid te zijn van onze bond moet men zo'n verfijnd heer zijn, dat men zelfs de aanwezigheid van iemand uit het grauw niet kan verdragen. Wanneer het janhagel u benadert, moet uw haar overeind rijzen..."
„Hihihi", giechelde de ander, „ik heb niet eens haar."
Er viel een stilte. Het was duidelijk, dat de contactheer door deze woorden even van zijn stuk was gebracht. En ook heer Ollie, die in een mooie stemming was gekomen voelde zich gestoord.

„Kom, heer Waggel, giechel niet zo dom", sprak hij.
Er voer een schok door de vergadering. De leden bogen zich over de tafel en heer Bommels voorganger herhaalde gesmoord: „Waggel? Zo heet onze wasbaas!"

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

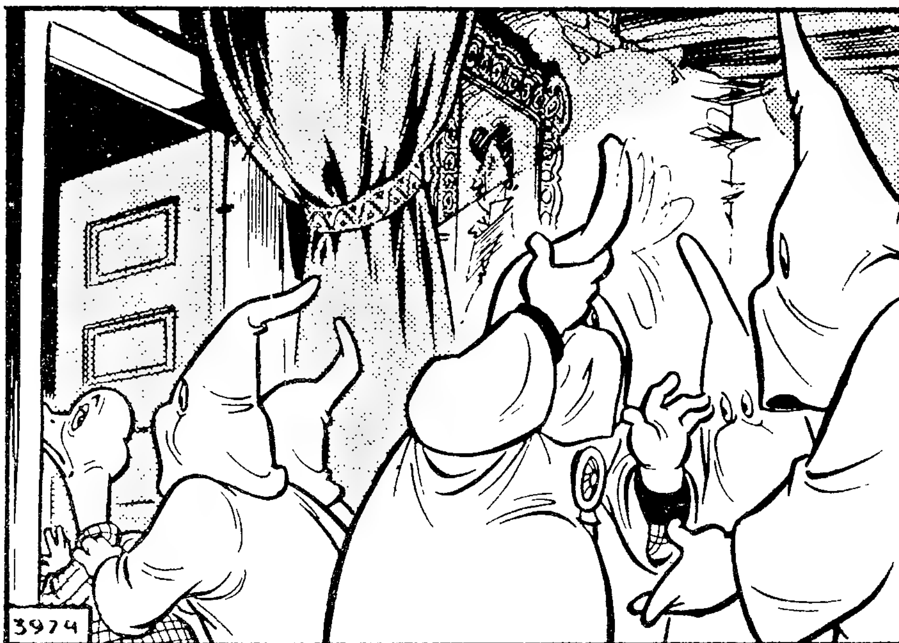

3973 „Waggel?" herhaalde de heer de Lazuur met bleke lippen. „Zo heet onze wasbaas!"
En getroffen door een vreselijk vermoeden rukte hij de kap van het a-lid af.
„Kiekeboe! Hihihi!" riep Wammes. Maar er was niemand, die op deze scherts inging. Onder grote verwarring kwam de vergadering overeind en staarde hem aan.
„Hoe is deze figuur uit de heffe des volks in ons midden gekomen?" riep de contactheer uit.

„Heel gewoon", zei Waggel. „Ik was jullie hemden — en die vind ik zo enig. En toen heb ik er eens eentje aangetrokken en toen mocht ik meedoen. We hebben reuze pret gehad, hè luidjes? Zullen we nu weer verder gaan?"
„Dit is vreselijk!" zei een van de leden. „Waar moet het heen wanneer wij niet eens een poorter van een heer kunnen onderscheiden?"
„Gelukkig had onze voorzitter deze figuur meteen door", sprak een ander.
De vergadering keek waarderend naar heer Ollie, die op de achtergrond met zijn moeilijke puntmuts tobde.
„Maar intussen weet deze grauwe wasbaas te veel", hernam nu de heer de Lazuur. „Hij moet geliquideerd worden".
„Hè ja!" riep Wammes. „Wat enig; ik ben 'em! Maar wat is lik-likkideren?"
Niemand gaf hem echter antwoord; en alle leden staarden nu vragend naar heer Bommel.
„Juist ja", prevelde deze, onrustig op zijn stoel schuifelend. „Lik... eh... ja, een goed idee. Maar dat komt later wel. Laten we... eh... eerst maar even doorgaan met... eh.... wat anders..."

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

3974 Heer Bommel frommelde zenuwachtig aan de slappe tuit van zijn puntmuts. Hij wist niet wat men met liquideren bedoelde, maar hij vermoedde dat het iets onaangenaams was.

Daarom was hij blij toen Wammes door twee leden in een zijvertrek werd opgesloten, zodat hij voorlopig van dat vraagstuk af was.

,,Ziezo'', sprak hij. ,,Wat nu?''

,,Nu de volgende aanslagen'', stelde de heer de Lazuur voor. ,,Kijk, ik heb hier een lijstje van adressen, die op het programma staan''.

,,Drommels'', zei heer Ollie verbaasd. ,,Kent u die adressen dan? Dat is knap!''

,,Och'', zei de ander, ,,een heer voelt precies aan waar het janhagel huist. En wat deze aanslagen betreft, die zullen snel kunnen worden afgewerkt''.

,,Denkt u?'' vroeg heer Bommel verblekend.

,,Ik ben er zeker van'', bevestigde de contactheer. ,,De politie is door de laatste opruiming uitgeschakeld. Daar kunnen we gebruik van maken''.

Maar de politie was ijveriger dan de opstandige heer wel dacht. Tom Poes had de commissaris naar het schuurtje van Wammes gebracht en daar neusde de scherpe ambtenaar nu aandachtig rond.

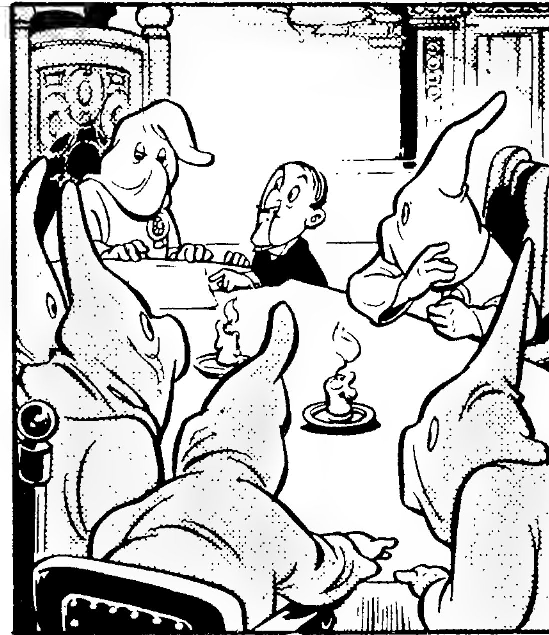
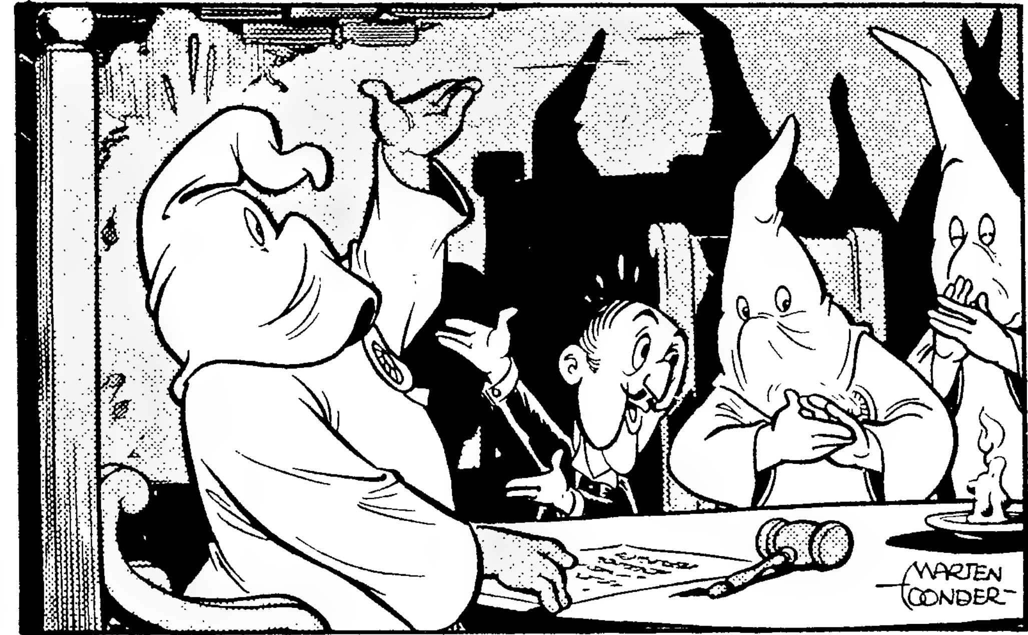
,,Zo, dit is dus de wasserij van de bende'', gromde hij. ,,Hoort die wasbaas er ook bij? Een zekere Waggel, huh? Die ken ik wel''.

,,Nee, die weet nergens van'', zei Tom Poes. ,,Wammes is te dom voor dit soort werk; ik denk, dat hij misleid is. Maar kijk, hier ligt een waszak met een adres er op. Daar moeten we naar toe, commissaris''.

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

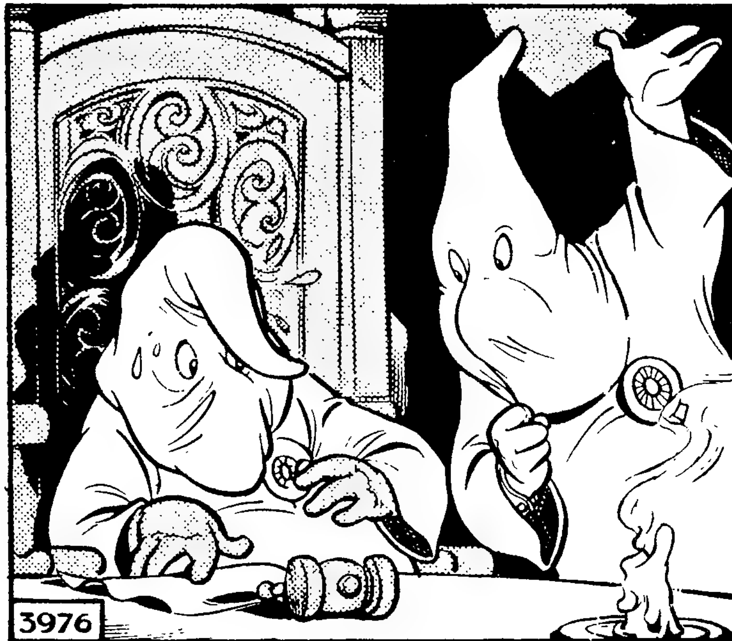

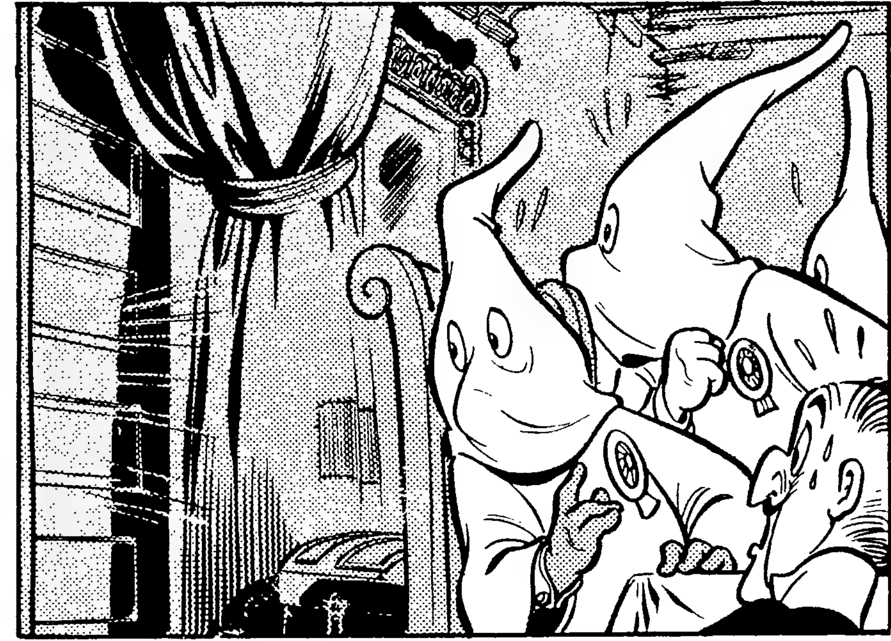
3975 Het adres, dat Tom Poes aan de buidel zag hangen, was van het oude buiten „Kweldergeest''. En omdat deze zak geheel gevuld was met slecht gesteven puntkappen en lange pijen begreep hij, dat het hoofdkwartier van de opstandige heren daar wel eens gevestigd kon zijn.
Zo kon men hem enige tijd later dan ook met de commissaris van politie om het gebouw zien scharrelen.
„Een verlaten bouwval, als je mij vraagt'', sprak de beambte somber. „Het is door de laatste baron van Kweldergeest aan een stichting met een mooi doel vermaakt; hier kan geen kwaad schuilen''.
De commissaris wist nog niet, dat er binnen de oude muren een vergadering van de B.O.H. plaats vond, dat was duidelijk.
„Laten we verder werken aan ons mooie doel'', stelde de heer de Lazuur voor. „Bovenaan de lijst staat: totale vernietiging van gebouw B''.
„Wat is gebouw B?'' vroeg heer Ollie onzeker.
„Dat is een bijzonder lelijk en aanstootgevend bouwsel'', verklaarde de ander. „Het is het eigendom van een door erfenissen rijk geworden poorter. Met grote wansmaak poogt hij een kasteel na te bootsen. We hebben hem reeds een keer gewaarschuwd door een voorlopige aanslag; maar het heeft niets geholpen. Hij laat er nu een nieuwe vleugel aan bouwen, nog lelijker dan de vorige''.
„O'', zei heer Bommel knikkend. „Bij lieden, die geen heer zijn, moet men geen smaak verwachten, dat is zo. Mijn goede vader zei altijd: aan het huis herkent men de bewoner, en daar houd ik mij aan. Wat Bommelstein betreft...''
Hij werd onderbroken door luid handgeklap — en de contactheer riep goedkeurend: „Wat knap van onze voorzitter, dat hij direct begrijpt dat wij Bommelstein bedoelen!''

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

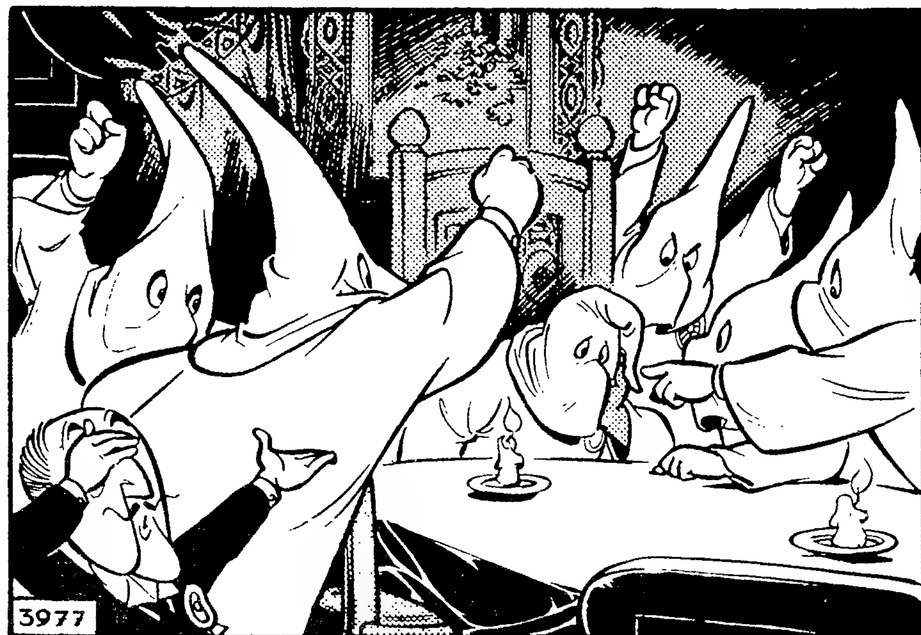

3976 „Knap, meneer de voorzitter!" herhaalde de heer de Lazuur. „U hebt heel fijntjes aangevoeld, dat wij met het wansmakige poortersgebouw Bommelstein bedoelen!"
Heer Ollie zakte ineen en onder zijn kap verbleekte de trotse glimlach rond zijn lippen. Maar dat zag niemand.
„Ik stel voor", sprak zijn buurman, „om ook de eigenaar, een zekere Bommel, uit de weg te ruimen. Anders bouwt hij zijn rommel toch weer op. Wat u, meneer de voorzitter?"
De voorzitter sprong op. Het was duidelijk, dat hij hevig ontroerd was, want hij worstelde met zijn slappe puntmuts en hij had moeite met zijn woorden.
„Ik wil het niet hebben!" zo riep hij met piepende stem. „Het is een schande! Nu weet ik, wat jullie bedoelen! Ik bedoel die aanslagen en zo als iemand begrijpt wat ik bedoel! Mijn goede vader zou... Ik... ikkik... mpfs..."
Hij verviel tot een gestamel en daarop volgde een diepe stilte, waarin de vergadering hem onthutst aanstaarde.
In deze stilte klonk er een geklop op de deur waarachter Wammes Waggel was opgesloten.

„Doe nou open", drensde de stem van de wasbaas. „Jullie hebben beloofd, me te likkideren. Echt flauw van je, Bommel! Nu jij voorzitter bent mag ik opeens niet meer meedoen!"
De heer de Lazuur werd asgrauw.
„Bommel?..." prevelde hij. „Noemde hij de voorzitter Bommel?"

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

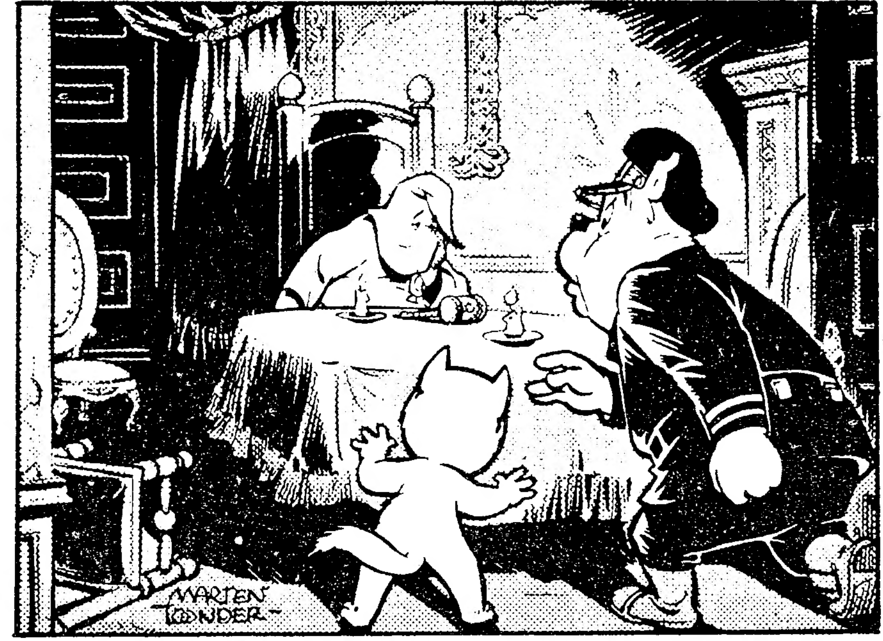
3977 De vergadering stond op en verdrong zich heftig bewogen om de stoel van de president.
,,Bommel!'' riep men. ,,Hij is Bommel!''
,,Zeg dan dat het niet waar is!'' kreet de heer de Lazuur gebroken. ,,Onze voorzitter, die alle proeven gehaald heeft, kàn geen poorter zijn. Het is niet mogelijk, dat hij de eigenaar van het protserige Bommelstein is!''
De voorzitter echter zat verzakt in zijn stoel en staarde wezenloos voor zich uit.
,,Bommelstein is niet protserig'', hoorde men hem prevelen. ,,Het is helemaal op mijn aanwijzingen gebouwd..''
,,O rampspoed!'' jammerde de contactheer, zich de haren uit het hoofd trekkend. ,,Dat de wasbaas Waggel in ons midden is doorgedrongen was al een teken. Maar dat deze grauwe poorter tot de hoogste rang in ons midden is geklommen is het einde! We zijn zo vervlakt, dat we geen janhagel meer van heren kunnen onderscheiden!''
Buiten staarden Tom Poes en Bulle Bas verbaasd naar de vreemde schaduwen die zich wanordelijk op het gordijn verdrongen.
,,Het huis is toch niet onbewoond'', mompelde de commissaris. ,,Daar binnen is een feestje aan de gang, lijkt me''.
,,Een raar feestje'', zei Tom Poes ongerust. ,,Ik geloof, dat we iets moeten doen. Want die lieden schijnen nogal opgewonden te zijn — en ze zijn gevaarlijk! Wie weet wat ze daar uitbroeden!''
De politiechef zuchtte.
,,Dan moeten we maar naar binnen'', gaf hij toe. ,,Hoewel ik liever wat versterking had gehad. Als die lui kwaad willen, redden we het niet''.

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

3978 De vergadering staarde in groeiend afgrijzen naar de voorzitter, die wezenloos in zijn stoel zat. Toen wendde de heer de Lazuur zich om en verliet met gebogen hoofd het vertrek.
„Er rest ons nog één ding", prevelde hij gebroken. „Ons genootschap moet worden opgeheven".
De opstandige heren volgden hem één voor één. Hier en daar klonk een droge snik of een uitroep als: „We zijn vervlakt!" „We kunnen het janhagel niet meer van een heer onderscheiden".
Na enige tijd verstonden de geluiden echter en een diepe stilte daalde er over het buiten Kweldergeest.
„Het feest schijnt afgelopen te zijn", mompelde Bulle Bas, omzichtig naar de ingang stappend.
„Ja", zei Tom Poes. „Ik geloof, dat iedereen naar huis is gegaan. Zeker door een achteruitgang of zo".
„Des te beter", hernam de commissaris. „Wanneer er niemand meer is kunnen we op ons gemak naar sporen en aanwijzingen zoeken".
Helemaal verlaten was het oude gebouw echter niet. Toen ze een kamer waaruit een mat lichtschijnsel straalde binnentraden zagen ze daar een roerloze figuur aan tafel zitten. Voor hem lag een voorzittershamer, en een slappe puntmuts hing hem voor de ogen.

„In naam der wet!' riep de politiechef, wat onzeker. „Waar zijn uw medeplichtigen? Waar is het misdadige genootschap?"
„Opgeheven", antwoordde de stille figuur mat.
Op dat moment klonk er een dringend geklop uit een belendend vertrek en een huilerige stem riep: „Doe open! Ik wil er uit!"

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

3979 Tom Poes haastte zich naar de deur waarachter het geroep klonk — en draaide de sleutel om. Tot zijn verbazing trad nu Wammes Waggel te voorschijn.
„Het is echt flauw!" riep deze huilerig.
„Eén ogenblikje", beval Bulle Bas. „We moeten dit ordelijk afwerken. Eerst deze figuur."
Hij rukte de slappe puntmuts af en ontblootte zodoende de wezenloze gelaatstrekken van heer Bommel.
„Wat betekent dat?" riep de commissaris onthutst. „Ben jij lid van de bende, die de aanslagen heeft gepleegd? Of wàt, huh? Waar is die bende gebleven?"
„Opgeheven", herhaalde heer Ollie toonloos. „Uiteengespat. Vernietigd..."
„Ja, het is echt flauw!" riep Wammes. „Ze wilden me likkideren, maar dat mocht niet van Bommel. Hij heeft ze allemaal weggejaagd en hèt was net zo leuk!"
Bulle Bas keek hem getroffen aan en een nadenkende trek verscheen op zijn gelaat. Want uit deze simpele woorden maakte de speurder op, dat heer Bommel geheel alleen had afgerekend met de schurken die aanslagen op hem plachten te plegen. En bovendien, dat hij Waggel het leven had gered.
„Dat is mooi werk", sprak hij ontroerd. „Deksels knap, Bommel. Ik ben trots op je. Je moet me toch eens vertellen hoe je dat gedaan hebt. Maar dat komt later wel."

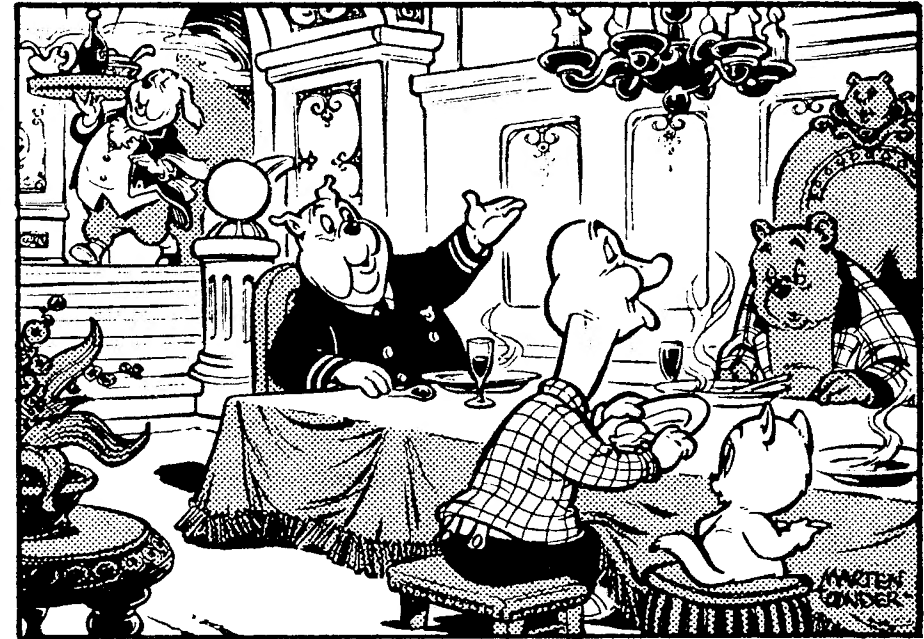
Hij schudde de ander warm de hand, doch heer Ollie vertoonde helemaal geen blijdschap; hij zat daar maar slap en uitgeblust in zijn stoel.
„Je bent zeker moe", zei Bulle Bas begrijpend. „Kom, dan zal ik je thuis brengen."

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

3980 Door de stille avond liep het groepje even later naar Bommelstein. Voorop wandelde Wammes Waggel, die de commissaris vertelde van alle pret die hij als wasbaas gehad had. Doch de politiechef kon het betoog niet geheel volgen. Hij begreep, dat het iets te maken had met een hemd, dat te lang was, maar wel enig; hij vernam, dat er veel gelachen was — hoewel er moeilijkheden waren geweest over een verloren speldje — en dat heer Ollie tenslotte aan alles een einde had gemaakt.

Heer Bommel zelf wierp ook al niet veel licht op de zaak. Somber en gedrukt liep hij met Tom Poes achteraan en hij gaf geen antwoord op diens vragen. Eerst toen Bommelstein in het zicht kwam richtte hij zich wat op. Zijn matte blik gleed langs de herstelde muren die in het maanlicht glansden en hij zuchtte.

„Er is dus een nieuwe vleugel aangebouwd", sprak hij, „nog lelijker dan de vorige."

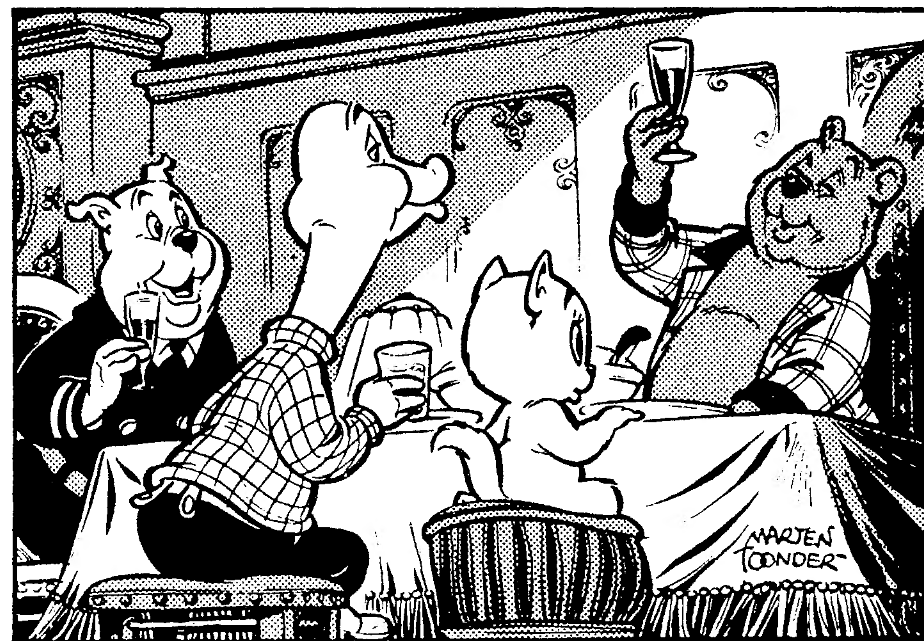
Daarop zweeg hij weer. Ook toen Joost op het late uur nog een eenvoudige maaltijd had opgediend zat hij suffig achter zijn bord, zonder in te gaan op de lof, die Bulle Bas hem toezwaaide. Het was duidelijk, dat hij liever niet sprak over de manier waarop hij het gevaarlijke genootschap vernietigd had.

Maar de oplettende lezertjes zullen het wel begrijpen. Hij kon toch moeilijk uitleggen, dat het feit, dat hij, heer Olivier B. Bommel, geen heer zou zijn, de leden geheel verslagen had.

TOM POES EN DE HERENOPSTAND

Door Marten Toonder

3981 De laatste vergadering van de Bond van Opstandige Heren vond plaats op de kale zolderverdieping in de stad. De heer de Lazuur hield met gebroken stem een slotrede.

„De revolutie is voorbij", sprak hij, „het janhagel heeft gewonnen. Voorbij is de tijd, dat het grauw zich eerbiedig langs de weg schaarde wanneer er een heer in al zijn heerlijkheid passeerde. Dat is erg!"

De vergadering begon instemmend te mompelen, doch de contactheer lette daar niet op.

„Maar is er iets, dat nog erger is!" riep hij toornig. „De tijd is voorbij, dat een heer een poorter aan zijn schaduw herkende. Het is zover gekomen, dat wij, opstandige heren, aan één tafel hebben gezeten met een figuur als Bommel — en hem zelfs tot onze voorzitter hebben verheven. Wij zijn vervlakt en plat; wij zijn vergrauwd! Met andere woorden: wij bestaan niet meer en ik verklaar ons genootschap ontbonden!"

De leden doofden in gedrukt zwijgen hun fakkels en in de duisternis was het scheuren van pijen en puntkappen hoorbaar. En dat is het laatste wat er nog ooit van de B.O.H. gehoord is.

In slot Bommelstein was heer Ollie inmiddels weer wat opgeleefd. De prijzende woorden van de commissaris en de opwekkingen van Tom Poes misten hun uitwerking niet en tenslotte verscheen er een milde glimlach op zijn gelaat.

„Voorbij is de tijd", zo sprak hij, „dat een heer met geweld het grauw onderdrukte. Vandaag de dag gaat hij eenzaam en miskend zijn moeilijke weg..."

„Wat zielig, hè?" zei Wammes Waggel. „Waar is hij, Bommel? Zullen we hem binnenlaten? Het is hier nu net zo gezellig".

„Ahum", hernam heer Ollie, „zijn moeilijke weg, zei ik. Ik stel voor op zijn gezondheid te drinken, als iemand begrijpt wat ik bedoel".

921230